

Balsfjord kommune
- for framtida

Kommunedirektørens forslag til:

Økonomiplan 2026 – 2029

Årsbudsjett 2026

	Sak nr	Dato
Formannskap	.../2025	17.11.2025
Offentlig ettersyn		19.11 – 7.12
Kommunestyret	.../2025	8.12.2025

Dato: 5.11.2025

FORORD

Forslag til økonomiplan bygger på en rullering av forrige plan. Økonomiplan utgjør også handlingsdel til kommuneplanens samfunnsdel.

Kommunen har over tid hatt betydelige, underliggende, økonomiske utfordringer, men har enkelte år kommet regnskapsmessig «greit ut» som følge av eksterne forhold (engangsinntekter skatt, år med ekstraordinær lav rente, tilleggsbevilgninger etc). Paradoksalt nok medførte også flyktingestrømmen etter krigen i Ukraina ekstra inntekter til kommunen.

Regnskap 2024 ble litt bedre enn budsjettet, men avlagt med negativt netto driftsresultat. Budsjett 2025 er vedtatt med negativt netto driftsresultat (saldert med fond), dvs ikke bærekraftig over tid.

Det er vektlagt å ha realistiske driftsbudsjett i årsbudsjett 2026, og ta høyde for kostnader som kommer uansett eller har svært negative konsekvenser dersom de ikke favnes.

Budsjettbalanse i 2026 oppnås ved en kombinasjon av flere forhold. Eiendomsskatt foreslås økt, og fritaket for nybygde boliger foreslås fjernet, i sum merinntekt på kr 4,2 mill.

Det er lagt et generelt innsparingsmål på kr 5,0 mill., i tillegg til ulike konkrete innsparingstiltak/inntektsøkninger på kr 8,3 mill. Det er også budsjettet inn avdragsutsettelse kr 3,5 mill., innenfor de begrensninger regelverket tilsier. Det forventes å bli avsatt midler til flyktingefond i 2025. Av disse forventede avsetninger er driftsbudsjett 2026 sluttaldert med kr 10,4 mill.

Budsjettforslaget for 2026 innebærer derfor negativt netto driftsresultat.

Rammekuttet på kr 5,0 mill. i 2026 vurderes å være optimistisk, men samlet sett realistisk å kunne nå gjennom begrensninger på innkjøp, vikarbruk og holde stillinger ubesatt der det er mulig.

For årene 2027-2029 er det største salderingsgrepet et vesentlig større rammekutt på kr 17,2 mill. pr år, i tillegg til ulike konkrete innsparingstiltak/inntektsøkninger på kr 7,7 mill. pr år. Dette reflekterer at utgiftssiden må ned dersom man skal komme nærmere langsiktig bærekraftig balanse. Selv med slike måltall er det ikke tilstrekkelig for å komme opp på *anbefalt nivå* for netto driftsresultat og langsiktig god kommuneøkonomi.

Rammeområder hvor det er iverksatt eller foreslått innsparingstiltak er søkt (proporsjonalt) skjermet i fordelingen av rammekutt, jf kap 9.

Ser man bort fra utvidelsen av Bergneset havn er investeringsprogram for 2026 nøkternt. Årsaken ligger i den økonomiske situasjonen kommunen befinner seg i, som tilsier at man må være varsom med nye låneopptak.

Kommunen er i kontinuerlig omstilling for å sikre at de økonomiske rammene og arbeidskraftressursene blir brukt mest mulig effektivt for innbyggere og lokalsamfunnet.

Med bakgrunn i vår kommunenes demografi og økonomi er det nødvendig med endringer i hvordan vi tilbyr tjenester og bruker vår arbeidskraft og kompetanse.

Samarbeid med andre kommuner gjøres i dag, og slike samarbeid må vurderes utvidet. Alle kommuner har ansvar for alle de samme oppgavene og skal levere likeverdige tjenester.

For å løse utfordringene vi står overfor kreves det lederskap med godt samarbeid både politisk, administrativt og med lokalsamfunnet. Det må være vilje til å teste ut nye løsninger. Tjenestetilbudet må endres i takt med befolkningsutviklingen i kommunen og dette krever også kloke strategiske valg. Kommunen må skjerpe beredskapen i en helt ny sikkerhetspolitisk situasjon i verden. Når vi skal ruste oss for framtiden for å møte endringer i innbygges behov, så styrker det også vår beredskapsevne.

Dette er vårt oppdrag, sammen.

Storsteinnes, 5. november 2025
Lillian Pedersen, kst.kommunedirektør

INNHold

FORORD	2
1 INNSTILLING OG HOVEDOVERSIKTER	6
1.1 INNSTILLING TIL VEDTAK	6
1.2 BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT	8
1.3 BEVILGNING PR RAMMEOMRÅDE	9
1.4 ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT	10
1.5 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING.....	11
1.6 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING, BUDSJETT TIL FORDELING	12
2 KOMMUNENS SENTRALE RAMMEBETINGELSER	14
2.1 SENTRALE FORUTSETNINGER FOR ØKONOMIPLANEN	14
2.2 SKATT OG RAMMETILSKUDD	15
2.3 EIENDOMSSKATT	18
2.4 MOMSKOMPENSASJON.....	19
2.5 RENTEKOMPENSASJON FOR INVESTERINGER	19
2.6 ORDINÆRE SKJØNNSMIDLER	19
2.7 TILSKUDD RESSURSKREVENDE TJENESTER	19
2.8 LØNNS- OG PRISVEKST, ARBEIDSGIVERAVGIFT, PENSJON	20
2.9 NETTO DRIFTSRESULTAT	21
2.10 STARTLÅN	22
2.11 LÅNEGJELD, RENTER OG AVDRAG	23
3 VEKST OG UTVIKLING	26
3.1 FOLKEMENGDE / BEFOLKNINGSUTVIKLING	26
3.2 SYSSELSETTING OG NÆRINGSAKTIVITET.....	26
3.3 PENDLING	27
3.4 INTERKOMMUNALE SAMARBEID	27
4 SENTRALE PROSESSER OG PROSJEKTER I PLANPERIODEN	28
4.1 PLANSTRATEGI	28
4.2 KOMMUNEPLANER	28
4.3 SAMFUNNSUTVIKLING	29
4.4 NÆRINGSUTVIKLING	30
4.5 ORGANISASJONSUTVIKLING	31
5 UTFORDRINGER OG MULIGHETER INNEN DE STORE TJENESTEOMRÅDENE	32
5.1 GRUNNSKOLER/ BARNE-HAGER/KULTUR/ INTEGRERING.....	32
5.2 HELSE, SOSIAL OG OMSORG	36
6 INVESTERINGER	45
FORSLAG TIL INVESTERINGSPROGRAM 2026	47
7 DRIFTSTILTAK	53
7.1 INNARBEIDEDE DRIFTSTILTAK	53

7.2	IKKE INNARBEIDEDE DRIFTSTILTAK	55
8	DE ENKELTE RAMMEOMRÅDENE	56
8.1	FOLKEVALGTE ORGAN	56
8.2	KOMMUNEDIREKTØREN M/ STAB.....	56
8.3	ØKONOMIENHET.....	57
8.4	PERSONALENHET	57
8.5	PLAN OG FORVALTNING	57
8.6	VEI	58
8.7	HAVN.....	58
8.8	BRANN OG REDNING	59
8.9	LANDBRUK	60
8.10	FELLESUTGIFTER	60
8.11	LAKSVATN OPPVEKSTSENTER	61
8.12	NORDKJOSBOTN SKOLE	62
8.13	STORSTEINNES SKOLE/ SFO.....	63
8.14	MALANGEN SKOLE	63
8.15	FELLESUTGIFTER FOR GRUNNSKOLE OG SFO.....	64
8.16	NORDKJOSBOTN BARNEHAGE	64
8.17	MALANGEN BARNEHAGE.....	65
8.18	MOAN BARNEHAGE	65
8.19	FELLESUTGIFTER FOR BARNEHAGE	66
8.20	BOLIGTJENESTEN FUNKSJONSHEMMEDE	66
8.21	INSTITUSJONSBASERT OMSORG.....	67
8.22	HJEMMEBASERT OMSORG	68
8.23	FELLESUTGIFTER HELSE OG OMSORG	69
8.24	NAV – SOSIAL IKS	70
8.25	HELSE- OG FAMILIEENHET.....	70
8.26	BARNEVERNSTJENESTEN.....	72
8.27	FLYKTNINGER.....	72
8.28	KULTUR OG INTEGRERING.....	73
8.29	BYGGFORVALTNING	74
9	OVERSIKT OVER INNSPARINGSKRAV	75

Egne vedlegg:

- Betalingssatser
- Tiltaksrapport (beskrivelser av driftstiltak i kap.7)

1 INNSTILLING OG HOVEDOVERSIKTER

1.1 INNSTILLING TIL VEDTAK

- 1 Økonomiplanens første år gjelder som årsbudsjett for 2026.
- 2 Eiendomsskatten vedtas slik:
 - 2.1 Eiendomsskatt utskrives for 2026 jfr. Eiendomsskattelovens (esktl) §§ 2 og 3 a).
 - 2.2 Eiendomsskatt utlignes i tråd med:
 - Kommunestyresak 95/18 (omtaksering fom 2020 og bruk av formuesgrunnlag)
 - Kommunestyresak 12/19 (vedtekter)

Ved utskriving av eiendomsskatt benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de eiendommer hvor dette er beregnet. De andre eiendommene blir taksert etter alminnelig taksering.
 - 2.3 Den generelle eiendomsskattesatsen for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille.
 - 2.4 Skattesatsene differensieres med hjemmel i esktl.§ 12 a) og b). Satsen for bolig-, fritidseiendommer, landbruk og ubebygde grunneiendommer settes til 4,0 promille.
 - 2.5 Den årlige eiendomsskatten skal betales minimum i fire terminer med forfall 20.mars, 20. juni, 20.september og 20.november.
 - 2.6 Terminbeløpet avrundes til nærmeste hele krone.
 - 2.7 Offentlig videregående skole fritas for eiendomsskatt etter esktl. § 7 a). Fritaket gjelder også Folkehøgskolen 69 grader nord.

Tjenesteboliger for utleie omfattes ikke av fritaket.
 - 2.8 Bygg fredet av riksantikvar eller annen kulturminnemyndighet fritas for eiendomsskatt.
 - 2.9 Idrettsanlegg og samfunns/bygdehus som ikke er næringsdel fritas for eiendomsskatt etter esktl. § 7a).
 - 2.10 Bygninger med historisk verdi fritas for eiendomsskatt etter esktl. § 7 b), jfr. Retningslinjer vedtatt i k-sak 38/17.
- 3 Avgifter og satser vedtas i henhold til vedlegg Betalingssatser 2026.

- 4 Prognoser for skatt på inntekt og formue og rammetilskudd vedtas iht. oversikter i kap 1.2 og 1.4.
- 5 Økonomiplan vedtas som retningsgivende for de kommende år. Driftsrammene og obligatorisk budsjettoversikter vedtas iht. kap. 1.2 - kap. 1.4.
- 6 Investeringer vedtas i henhold til obligatoriske budsjettoversikter i kap. 1.5 og kap. 1.6.
- 7 Lånerammen for investeringer vedtas etter følgende tabell (hjemmel: kom.loven § 14-15

(1000 kr)	År 2026
Lån investeringer - Havn	256 360
Lån øvrige investeringer	19 808
Sum låneopptak	276 168

- 8 Det tas opp startlån på inntil kr 35,0 mill. i 2026(hjemmel: kom.loven § 14-17).
- 9 Kommunens trekkrettigheter (kassakreditt) for 2026 settes til 30 mill.kr i hovedbankforbindelsen.
- 10 Satser for økonomisk stønad brukes som veiledende ved utmåling av stønad til livsopphold. Satsene reguleres i tråd med endringer i veiledende satser.
- 11 Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele fellespost for lønnsvekst på driftsrammene.
- 12 Kommunedirektøren gis fullmakt til å flytte budsjettposter mellom rammeområder som vil bli berørt av omstilling på rammeområdet Helse og familieenhet.
- 13 Kommunestyret ber kommunedirektøren kartlegge bygningsmessige behov for Malangen barnehage.
- 14 Kommunedirektøren gis fullmakt til å omdisponere kr 270 000 pr år fra rammeområdene til finansiering av portal for e-handel. Det forutsettes at evaluering etter prøveperiode tilsier bruk av systemet.

1.2 BEVILGNINGSOVERSIKT DRIFT

Obligatorisk budsjettoversikt iht. budsjett og regnskapsforskrift §5-4, 1.ledd.
Oversikten skal bl.a. vise hvilke midler som er til fordelt til driftsrammene slik disse fremkommer av kap 1.3.

1000 kr						
	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Rammetilskudd	-299 087	-310 560	-327 904	-327 904	-327 904	-327 904
Inntekts- og formuesskatt	-161 401	-177 990	-195 407	-195 407	-195 407	-195 407
Eiendomsskatt	-29 567	-29 540	-34 222	-34 222	-34 222	-34 222
Andre generelle driftsinntekter	-46 631	-1 970	-1 838	-1 693	-1 614	-1 536
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-536 686	-520 060	-559 371	-559 226	-559 147	-559 069
Sum bevilgninger drift, netto	496 701	483 045	514 945	501 386	498 953	498 112
Avskrivninger	31 295	26 750	31 889	31 889	31 889	31 889
SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	527 997	509 795	546 834	533 275	530 842	530 001
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-8 689	-10 265	-12 537	-25 951	-28 305	-29 068
Renteinntekter	-10 924	-9 524	-10 383	-9 793	-9 793	-9 793
Utbytter	0	0	0	0	0	0
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter	34 633	36 607	36 594	42 710	50 588	48 850
Avdrag på lån	21 988	23 038	24 041	24 788	35 116	35 414
NETTO FINANSUTGIFTER	45 696	50 121	50 252	57 705	75 912	74 471
Motpost avskrivninger	-31 295	-26 750	-31 889	-31 889	-31 889	-31 889
NETTO DRIFTSRESULTAT	5 712	13 106	5 827	-135	15 717	13 513
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
Overføring til investering	833	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	7 245	0	5 918	918	918	918
Bruk av bundne driftsfond	-4 982	-2 083	-937	-4 185	-21 641	-20 247
Avsetninger til disposisjonsfond	22 767	20 068	0	3 402	5 006	5 816
Bruk av disposisjonsfond	-31 576	-31 091	-10 807	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRES.	-5 712	-13 106	-5 827	135	-15 717	-13 513
FREMFORT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

1.3 BEVILGNING PR RAMMEOMRÅDE

Obligatorisk budsjettoversikt iht. budsjett og regnskapsforskrift §5-4, 2.ledd.

Oversikten skal vise bevilgning pr rammeområde. Summen skal samsvare med «sum bevilgninger drift, netto» i tabellen i kap 1.2.

Rammeområde	Regnskap 2024 i 2024-priser. Budsjett 2025 i 2025-priser. Økonomiplan 2026-2029 faste 2026-priser		nettoutgift, 1000 kr			
	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
1 Politisk Styrings-/folkevorganer	3 665	4 105	3 952	4 254	3 829	4 253
11 Kommunedirektøren m stab	6 736	6 722	6 687	6 570	6 568	6 568
12 Økonomenhet	6 861	7 091	7 604	7 350	7 253	7 253
13 Personalenhet	16 738	18 746	19 351	18 669	18 246	18 246
14 Plan og landbruk	7 697	5 203	6 304	5 715	5 714	5 714
15 Havn	-5 612	-456	-5 455	-5 494	-5 535	-6 515
16 Brann og redning	7 854	6 290	6 313	5 811	6 029	5 809
17 Landbruk	3 676	3 636	3 820	3 706	3 705	3 705
18 Næringsarbeide	1 560	59	59	57	57	57
19 Fellesutgifter sentraladm	20 943	25 147	30 316	28 522	28 121	27 744
20 Laksvatn Oppvekstsenter	14 062	15 384	14 691	14 183	14 126	14 180
21 Nordkjosbotn skole og SFO	20 252	22 193	22 444	21 657	21 653	21 623
22 Storsteinnes skole, SFO	32 108	33 347	32 956	32 241	31 971	32 221
23 Malangen skole	13 532	12 968	13 588	13 208	13 188	13 129
29 Fellesutg. skole, SFO og voksenoppl.	8 029	7 167	8 020	7 842	7 840	7 840
32 Nordkjosbotn barnehage	7 708	10 172	9 989	9 496	9 494	9 495
36 Malangen barnehage	6 246	7 664	10 135	9 829	9 827	9 827
37 Moan barnehage	9 824	12 437	12 925	12 544	12 541	12 541
39 Fellesutgifter barnehager	15 658	12 776	13 639	13 213	13 210	13 210
52 Boligtjenesten funksjonshemmede	31 444	37 632	36 030	36 893	36 885	36 886
54 Institusjonsbasert omsorg	79 239	78 068	78 599	77 716	77 700	77 701
55 Hjemmebasert omsorg	43 752	44 551	48 017	47 971	47 961	47 962
59 Felles helse og omsorg	6 807	8 960	9 902	9 746	9 866	9 956
65 Barnevern	20 929	17 444	19 581	18 246	18 242	18 242
66 Flyktninger	14 923	-20 074	-15 874	-10 000	-10 000	-10 000
67 NAV Sosial iks	12 753	13 614	15 339	11 756	10 799	10 799
68 Helse og familieenhet	54 558	57 413	64 435	59 496	59 483	59 483
73 Kultur og integreringsenhet	8 920	11 630	12 725	12 463	12 460	12 460
79 Veg	14 662	13 631	18 308	18 122	18 118	18 118
80 Byggforvaltning	10 573	9 527	10 547	9 605	9 603	9 603
Sum	496 097	483 045	514 945	501 386	498 953	498 112

1.4 ØKONOMISK OVERSIKT DRIFT

Obligatorisk budsjettoversikt iht. budsjett og regnskapsforskrift §5-6.

Oversikten viser blant annet de samlede budsjetterte driftsinntekter og driftsutgifter etter hovedtype inntekt- og utgift, samt netto driftsresultat.

Budsjettert negativt netto driftsresultat i budsjett 2026 på kr 5,8 mill. tilsvarer -0,8 % av driftsinntektene. Statlig anbefalt netto driftsresultat for kommunene (over tid) er 1,75% (kr 12,8 mill.) av driftsinntektene. Differansen mellom budsjett og anbefalt nivå er kr 18,6 mill. for 2026.

Regnskap 2024 i 2024-priser. Budsjett 2025 i 2025-priser. Økonomiplan 2026-2029 faste 2026-priser							1000 kr
	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	
Rammetilskudd	-299 087	-310 560	-327 904	-327 904	-327 904	-327 904	
Inntekts- og formuesskatt	-161 401	-177 990	-195 407	-195 407	-195 407	-195 407	
Eiendomsskatt	-29 567	-29 540	-34 222	-34 222	-34 222	-34 222	
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0	
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-46 631	-1 970	-1 838	-1 693	-1 614	-1 536	
Overføringer og tilskudd fra andre	-119 472	-93 279	-93 372	-80 735	-80 730	-80 735	
Brukerbetalinger	-21 595	-19 588	-19 372	-19 412	-19 452	-19 492	
Salgs- og leieinntekter	-49 482	-44 368	-59 889	-60 956	-61 446	-62 426	
SUM DRIFTSINNEKTER	-727 234	-677 295	-732 004	-720 330	-720 776	-721 723	
Lønnsutgifter	377 713	387 010	391 071	390 356	390 518	390 687	
Sosiale utgifter	64 458	69 044	78 074	77 863	77 929	77 937	
Kjøp av varer og tjenester	196 924	153 713	184 440	163 722	162 601	162 592	
Overføringer og tilskudd til andre	48 155	30 512	33 994	30 549	29 534	29 549	
Avskrivninger	31 295	26 750	31 889	31 889	31 889	31 889	
SUM DRIFTSUTGIFTER	718 545	667 030	719 468	694 379	692 471	692 654	
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-8 689	-10 265	-12 537	-25951	-28 305	-29 068	
Renteinntekter	-10 924	-9 524	-10 383	-9 793	-9 793	-9 793	
Utbytter	0	0	0	0	0	0	
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0	
Renteutgifter	34 633	36 607	36 594	42 710	50 588	48 850	
Avdrag på lån	21 988	23 038	24 041	24 788	35 116	35 414	
NETTO FINANSUTGIFTER	45 696	50 121	50 252	57 705	75 912	74 471	
Motpost avskrivninger	-31 295	-26 750	-31 889	-31 889	-31 889	-31 889	
NETTO DRIFTSRESULTAT	5 712	13 106	5 827	-135	15 717	13 513	
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	-0,8 %	-1,9 %	-0,8 %	0,0 %	-2,2 %	-1,9 %	
Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0	
Overføring til investering	833	0	0	0	0	0	
Avsetninger til bundne driftsfond	7 245	0	5 918	918	918	918	
Bruk av bundne driftsfond	-4 982	-2 083	-937	-4 185	-21 641	-20 247	
Avsetninger til disposisjonsfond	22 767	20 068	0	3 402	5 006	5 816	
Bruk av disposisjonsfond	-31 576	-31 091	-10 807	0	0	0	
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0	
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-5 712	-13 106	-5 827	135	-15 717	-13 513	
FREMFORT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0	

1.5 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING

Obligatorisk budsjettoversikt iht. budsjett og regnskapsforskrift §5-5, første ledd.
Oversikten skal vise bevilgningene til investeringen til varige driftsmidler, tilskudd til andres investeringer, investeringer i aksjer og andel, og utlån av egne midler.

Regnskap 2024 i 2024 priser. Budsjett 2025 i 2025 priser. Økonomiplan 2026-2029 faste 2025 priser						1000 kr inkl mva
	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
Investeringer i varige driftsmidler	74 445	91 760	363 875	110 414	11 688	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 537	4 520	5 937	5 534	4 868	4 481
Utlån av egen midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
SUM INVESTERINGSUTGIFTER	75 982	96 279	369 812	115 947	16 555	4 481
Kompensasjon for merverdiavgift	-12 827	-16 378	-16 416	-9 789	-138	0
Tilskudd fra andre	-8 950	-15 947	-71 276	-58 746	0	0
Salg av varige driftsmidler	-4 300	-700	-300	-300	-300	-300
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskap	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-54 970	-59 035	-276 168	-41 879	-11 550	0
SUM INVESTERINGSINNEKTER	-81 048	-92 060	-364 161	-110 714	-11 988	-300
Videreutlån	15 493	40 000	35 000	35 000	35 000	35 000
Bruk av lån til videreutlån	-15 493	-40 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Avdrag på lån til videreutlån	6 496	9 079	8 342	9 742	11 141	12 541
Mottatte avdrag på videreutlån	-6 448	-9 079	-8 342	-9 742	-11 141	-12 541
NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	49	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-833	-240	0	0	0	0
Avsetninger til bundne investeringsfond	6 401	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	700	700	300	300	300	300
Bruk av ubundet investeringsfond	-1 251	-4 680	-5 951	-5 534	-4 868	-4 481
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	5 017	-4 220	-5 651	-5 234	-4 568	-4 181
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

1.6 BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING, BUDSJETT TIL FORDELING

Obligatorisk budsjettoversikt iht. budsjett og regnskapsforskrift §5-5, 2 ledd. Oversikten viser bevilgningene til investeringer til varige driftsmidler, tilskudd til andres investeringer, investeringer i aksjer og ande, og utlån av egne midler.

Regnskap 2024 i 2024 priser. Budsjett 2025 i 2025 priser. Økonomiplan 2026-2029 faste 2025 priser							1000 kr inkl mva
Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	
Egenkapital tilskudd KLP	1 557	1 665	1 798	1 798	1 798	1 798	
Egenkapital tilskudd Senja avfall		2 855	4 139	3 736	3 070	2 683	
Utbygging Bergneset havn	9 575	2 500	0	0	0	0	
IKT plan	706	0	0	0	0	0	
Ny brannstasjon	950	51 763	0	0	0	0	
Nordkjosbotn barnehage bygg	157	0	0	0	0	0	
Nordkjosbotn barnehage inventar	186	0	0	0	0	0	
Sandselva bru	1	0	0	0	0	0	
BBS - kjøkken	499	0	0	0	0	0	
Rådhuset - nytt ventilasjonsanlegg	121	0	0	0	0	0	
Mellomveien 7-17	206	0	0	25 000	11 000	0	
BBS - oppgradering av lys	1 528	0	0	0	0	0	
Rådhuset - ny heis	805	0	0	0	0	0	
Laksvatn oppvekstsenter - forprosjekt oppgradering	0	500	0	0	0	0	
Ny skole Malangen - inventar	50 057	0	0	0	0	0	
Ny skole Malangen - inventar	214	0	0	0	0	0	
Ny brannbil	2 886	0	0	0	0	0	
Tennes kai	146	0	0	0	0	0	
Asfalt Solhav	620	0	0	0	0	0	
Asfalt Mestervik boligfelt	725	0	0	0	0	0	
Lys Mestervik boligfelt	144	0	0	0	0	0	
Vifter Laksvatn skole	63	0	0	0	0	0	
Veier 2024	0	0	0	916	0	0	
Veier 2024 - Lauraveien	1 440	0	0	0	0	0	
Veier 2024 - Arnulf Eides vei	623	0	0	0	0	0	
Trafikksikkerhetstiltak 2024	0	0	1 101	0	0	0	
Trafikksikkerhetstiltak Kjørveidalen	60	0	0	0	0	0	
Velferdsteknologi - BBS	129	0	0	0	0	0	
Nytt røykdykkerutstyr brann	116	0	0	0	0	0	
Kølappsystem legekantor	117	0	0	0	0	0	
Kompressor til brannarasje	124	0	0	0	0	0	
Nye senger Malangstun	143	0	0	0	0	0	
Ny bil flykningstjenesten	669	0	0	0	0	0	
Ny bil vaktmestertjenesten	210	0	0	0	0	0	
Frikjøler BBS	322	0	0	0	0	0	
Nybygg Petersborgveien 2	296	20 000	10 000	10 000	0	0	
Fuglelia flerbrukshus trinn 2	0	0	0	7 950	0	0	

FORSETTELSE BEVILGNINGSOVERSIKT INVESTERING, BUDSJETT TIL FORDELING

Regnskap 2024 i 2024 priser. Budsjett 2025 i 2025 priser. Økonomiplan 2026-2029 faste 2025 priser						1000 kr inkl mva
Beskrivelse	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
Medisinrom Malangstun	110	0	0	0	0	0
Rengjøringsmaskiner	164	0	0	0	0	0
Gjennombygging Nordkjosbotn skole	34	0	62 000	27 500	0	0
Oppgradere gatelys i Lundberg byggefelt	0	938	0	0	0	0
Oppgradering Maren-Annas vei	0	1 875	0	1 875	0	0
Oppgradering Høveien fra krysset Lauraveien	0	500	0	0	0	0
Veilys krysset Sagelwassveien -Petersborgveien	0	162	162	0	0	0
Utvidelse Bergneset Havn	0	0	260 000	36 360	0	0
Ny brukt bil til aktivitetssentret	0	200	0	0	0	0
Brannhydranter og brannkummer	0	500	375	250	125	0
Brannhydranter og brannkummer - Nordkjosbotn	145	0	0	0	0	0
BBS kjøkken -varmevogner	0	213	0	0	0	0
Møbler institusjoner	0	533	0	0	0	0
BBS - takheiser	0	470	0	0	0	0
Hjelpemiddelager - oppgradering	0	187	0	0	0	0
Personaltoalett Madsjord 18	0	750	0	0	0	0
Gjennombygging av Kløvertlundveien 10	134	7 500	15 074	0	0	0
Helsesenter - oppgradere hovedinngangsparti	0	375	0	0	0	0
Rådhuset -Generell oppgradering og arbeidsmiljøtiltak	0	812	563	563	563	0
Storsteinnes skole - Ombygging klasserom mellomtrinnet	0	187	0	0	0	0
Utvendig oppgradering av Laksvatn eldresenter	0	1 119	0	0	0	0
Oppgradering uteområde Moan barnehage	0	175	0	0	0	0
Oppgradering uteområde Storsteinnes skole	0	500	0	0	0	0
Legevaktbil	0	0	634	0	0	0
Garasje legevaktbil	0	0	500	0	0	0
Oppgraderings folkebibliotek	0	0	1 594	0	0	0
Helsesenter - låssystem kontor 2. etg	0	0	375	0	0	0
Malangstun - Tilpasse lokaler til hjemmetjenesten		0	1 875	0	0	0
Malangstun -Tilpasning av lokaler Solkroken	0	0	375	0	0	0
Malangstun - vegg inngangsparti	0	0	188	0	0	0
Malangstun - Oppgradering vinduer og balkongdører	0	0	3 125	0	0	0
Malangstun - innkjøp av inventar til underetasjen	0	0	312	0	0	0
Malangen barnehage - isolering av vognskur	0	0	312	0	0	0
Malangen barnehage - utvide parkeringsareal	0	0	250	0	0	0
Moan barnehage - solavskjerming	0	0	160	0	0	0
Ny trådløs controller	0	0	474	0	0	0
Kjøp av eiendom	0	0	4 000	0	0	0
Audio utstyr til brannkonstabler	0	0	426	0	0	0
Sum	75 982	96 279	369 812	115 948	16 556	4 481

2 KOMMUNENS SENTRALE RAMMEBETINGELSER

2.1 SENTRALE FORUTSETNINGER FOR ØKONOMIPLANEN

- Faste 2026-priser i hele økonomiplanperioden.
- Årslønnsvekst 2025 til 2026 er satt til 4,0 % iht. statsbudsjett.
- Kommunal deflator, et makroøkonomisk estimat for kommunenes kostnadsvekst fra 2025 til 2026, er satt til 3,5 % iht. statsbudsjettet.
- Forslag til betalingssetser er generelt basert på prisøkninger iht. kommunal deflator med mindre det er andre føringer i statsbudsjett, andre lovverk eller kommunale vedtak.
- Lånopptaket for 2026 er forutsatt tatt opp i midten av året 2026. Tidspunkt skal vurderes nærmere i forhold til fremdrift på prosjekter og likviditet.
- Rentesats på eksisterende lånekontrakter med flytende rentebetingelser samt nye låneopptak er lagt inn med en gjennomsnittlig nominell rente på 4,8% i 2026 og 4,5% i 2027 - 2029.
- Årsverk på skolene er basert på ressurstilodelingsmodell for skolene og voksenopplæringen, for skoleåret 2025/26. Modellen vil rulleres vår 2026 med tanke på skoleåret 2026/27.
- Årsverk i barnehagene er basert bemannings- og pedagognorm i forhold til barnetall. Årsverk som gjelder styrket tilbud til førskolebarn (funksjon 211) er basert på kjente vedtak pr 01.09.25. Bemanning i barnehagene vil kunne endres etter hovedopptak for barnehageåret 2026/2027.
- Årsverk for øvrige enheter er basert på årsverk i budsjett 2025, korrigert for vedtak i kommunestyret som måtte medføre endringer i dette. Endringer utover dette fanges som «tiltak» i dokumentets kapittel kap. 7.1.

2.2 SKATT OG RAMMETILSKUDD

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (på inntekt og formue), eiendomsskatt, momskompensasjon og andre ikke øremerkede statlige tilskudd.

Når det gjelder *skatt på inntekt og formue og rammetilskudd* er det tatt utgangspunkt i forutsetningene i statsbudsjettet slik dette ble fremlagt av regjeringen, med en folketallsjustering.

Det er i sum lagt til grunn skatt på inntekt og formue og rammetilskudd på kr 523,3 mill. Dette er videreført for de øvrige år i planperioden.

ENDRINGER I INNTEKTSSYSTEM

Det ble innført et nytt inntektssystem for kommunene fra 2025. For Balsfjord var de tallmessige effektene i sum relativt nøytralt. Kommunen fikk tilført en del midler gjennom endringer innenfor skatt/inntektsutjevning, men fikk om lag tilsvarende tap gjennom endringer i kostnadsnøkene.

BETYDNINGEN AV FOLKETALLSUTVIKLING OG DEN NASJONALE SKATTEINNGANGEN

På kort sikt (2026) er 86% av rammetilskuddet «låst», i hovedsak mot folketall/ sammensetning pr 1.7.2025. Disse inntektene er dermed en forutsigbar faktor for 2026. Usikkerheten i rammetilskuddet for 2026 er relatert til inntektsutjevningen. Dette skyldes usikkerhet dels om den faktiske nasjonale skatteinngang neste år, og dels i hva som vil være det faktiske folketallet pr 1.1.2026 (som er telledato for inntektsutjevning 2026).

Det er tatt utgangspunkt i folketall i Balsfjord pr 1.7.2025 (5 636 innbyggere), og forutsatt at dette holder seg uendret 2.halvår 2025. For resten av Norge er det forutsatt at en befolkningsvekst i tråd med SSB-prognoser (MMM-alternativet).

Usikkerheten i disse forutsetningene kan eksemplifiseres slik: Det vil alltid være usikkerhet hva folketallet vil være ved kommende årsskifte. Effektene er slik at +/- 1 person for Balsfjord utgjør merinntekt/ mindreinntekt på kr 42 000. Dersom Balsfjord får en befolkningsvekst på 10 personer 2.halvår, samtidig som utviklingen i landet blir iht. prognose, så blir det merinntekt på kr 420 000 i 2026.

Når det gjelder usikkerhet i forhold til den faktiske skatteinngangen på landsbasis, legges det til grunn at man ikke har grunnlag for å sette andre forutsetninger enn det som er kommet fra sentralt hold gjennom statsbudsjettet. Det er greit å være oppmerksom på at det ikke er noen systematisk sammenheng på om det her ender bedre eller dårligere ut enn anslagene i statsbudsjett. Det har vært enkelte år med betydelige merinntekter til kommunesektoren, men ikke i 2024.

Dersom den samlede skatteinngang til kommunene blir f.eks. 1,0 % lavere enn forutsatt i stats-budsjett så blir det en mindreinntekt for Balsfjord (via inntektsutjevninga) på ca. kr 2,2 mill. Motsatt skjer ved evt. økt samlet skatteinngang.

Folketallsutviklingen iht. prognosene fra statistisk sentralbyrå tilsier at innbyggertallet vil være nokså stabilt på lang sikt, men økende i den eldre delen av befolkningen. Dersom man forutsetter at økte demografikostnader vil bli kompensert over rammetilskudd, kan man i en

Økonomiplan budsjettere med økte *inntekter*. Skal dette være realistisk bør man imidlertid samtidig også legge inn økte *kostnader* relatert til demografiske endringer. Slike kostnadsøkninger fremover i tid er ikke fanget opp i økonomiplanen. De budsjetterte inntekter for 2026 er videreført ut planperioden.

MER OM LOKAL SKATT

Anslag for skatt for Balsfjord i 2026 er satt til kr 195,4 mill. Utgangspunkt beregningsmodell fra KS som bygger på gjennomsnittsskatt pr innbygger de tre siste år, og hensyntar de endringer som følger av statsbudsjett.

Dersom skatteinngangen i Balsfjord isolert sett avviker fra budsjettert, vil dette i stor grad oppveies av motsatt effekt på inntektsutjevninga. For kommunens inntektsside er derfor den samlede skatteinngangen i kommunesektoren viktigst.

ENKELTELEMENTENE I SKATT/RAMMETILSKUDD

Rammetilskudd for Balsfjord er summen av innbyggertilskuddet (inkl. utgiftsutjevning), Nord-Norge-tilskudd og skjønntilskudd. I tillegg kommer inntektsutjevningen, som kompenserer skattesvake kommuner.

Det overordnede formål med systemet er å korrigere for ulike strukturelle utfordringer og ulike skatteinntekter, for slik å bidra til likeverdige tjenestetilbud i kommunene.

Ved utregningen av *innbyggertilskuddet* ligger det et fast beløp pr innbygger i bunn. Deretter blir tilskuddet korrigert for forskjeller i beregnet utgiftsbehov mellom kommunene ut fra ulike kriterier (*utgiftsutjevning*). Balsfjord har et beregnet

utgiftsbehov som er 12,6% høyere enn landsgjennomsnitt.

Utgiftsutjevningen er slik at alderssammensetningen har stor betydning. For Balsfjord skjer det samme som i andre distriktskommuner som «eldes»- at man år for år får lavere tilskudd relatert til barn/unge, og mer relatert til eldre. Nettosummen endres gjerne ikke så mye, men utfordringen ligger i å justere fordeling av ressurser tilsvarende.

Nord-Norge-tilskudd er begrunnet ut fra regionalpolitiske hensyn. Tilskuddet skal bidra til et bedre tjenestetilbud og høy kommunal sysselsetting i områder med et konjunkturavhengig næringsliv. Tilskuddet utgjør for 2026 kr 23,3 mill.

Inntektsutjevningen er den kompensasjonen som Balsfjord får som følge av at man har relativt lave skatteinntekter (eiendomsskatt er her holdt utenom). Balsfjord har de mange år hatt skatteinngang pr innbygger på 71-75% av landsgjennomsnitt, og er derfor svært avhengig av inntektsutjevningen. I inntektssystemet skjer en gradvis omlegging ved at formuesskatt utgår som del av skattegrunnlaget for kommunene. I og med at Balsfjord har hatt relativt lite formuesskatt så virker denne endringen positivt for Balsfjord. Etter endringen, når bare inntektsskatt legges til grunn, blir vi for mindre skattesvak å regne. For 2026 er det forutsatt at vi kommer opp på 78,4% av landsgjennomsnitt på skatt. Med den forutsetningen blir inntektsutjevningen for 2026 på kr 42,9 mill.

I økonomiplanperioden er nivået for 2026 videreført i planperioden. Usikkerhet i dette består i tillegg til usikkerheten rundt eventuelle endringer i inntektssystemet også av folketallsutviklingen fremover. Dersom man skal ha «samme andel av kaka», må man ha en befolkningsvekst som tilsvarer veksten i landet.

2026-prisnivå for årene 2026-2029		PROGNOSE			
1000 kr	2025	2026	2027	2028	2029
Innbyggertilskudd (likt pr innb).	174 688	193 107	193 107	193 107	193 107
Utgiftsutjevningen	55 843	58 620	58 620	58 620	58 620
Overgangsordning - INGAR	-673	-239	-239	-239	-239
Saker særskilt fordeling (realvekst innt.system, pr grunnskole, endr PU-kriterie etc)	9 580	9 841	9 841	9 841	9 841
Nord-Norge-tilskudd	22 390	23 275	23 275	23 275	23 275
Ordinært skjønn	720	390	390	390	390
Stortinget saldering budsjett 2025	1 265				
Tilleggsnummer til statsbudsjettet (2025 og 2022), og nysaldering 2024	4 445				
RNB 2018 - 2025 (utenom koronapandemi) m.v.	6 710				
Sum rammetilskudd uten inntektsutj og ekstra skjønn statsforvalter (se linje 47 og 5)	274 969	284 994	284 994	284 994	284 994
Netto inntektsutjevning	38 917	42 910	42 910	42 910	42 910
Sum rammetilskudd for ekstra skjønn fra statsforvalteren	313 886	327 904	327 904	327 904	327 904
Skatt på formue og inntekt	185 000	195 407	195 407	195 407	195 407
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) ekskl. ekstra skjønn fra statsforvalteren	498 886	523 311	523 311	523 311	523 311

Tabell 1: Rammetilskudd og skatt på inntekt og formue i planperioden

Tabellen nedenfor viser hvilke kriterier som legges til grunn for korrigering av utgiftsbehov til kommunene, og viser at Balsfjord for 2026 har et beregnet utgiftsbehov som er 12,6 % over landsgjennomsnitt. Som en konsekvens av endring i befolknings sammensetning har trenden i mange år vært at Balsfjord får mindre tilskudd til de yngste og mer relatert til eldre.

	Antall	Utgifts-		Bruk av folketall 1.7.2025	
		behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj	kr per innb 1000 kr
0 år	59	1,0785	0,02 %	15	84
1-5 år	237	0,8504	-2,19 %	-1 732	-9 759
6-12 år	349	0,8031	-3,21 %	-2 537	-14 301
13-15 år	183	0,9002	-0,73 %	-576	-3 248
16-22 år	459	0,9691	-0,07 %	-55	-312
23-24 år	109	0,8072	-0,12 %	-91	-515
25-66 år	2 958	0,9539	-0,58 %	-459	-2 589
67-79 år	859	1,2731	1,79 %	1 413	7 966
80-89 år	350	1,4944	3,10 %	2 453	13 824
over 90 år	73	1,5859	2,29 %	1 810	10 200
Basistillegg	1,0000	2,7868	3,82 %	3 021	17 026
Sone	90 018	4,1474	3,21 %	2 536	14 294
Nabo	27 402	2,7298	1,76 %	1 394	7 856
Landbrukskriterium	0,0039	3,8436	0,51 %	404	2 279
Innvandrere 6-15 år ekskl Skandinavia	74	1,2539	0,20 %	160	905
Flyktninger uten integreringstilskudd	18	0,0993	-1,41 %	-1 110	-6 256
Dødlighet	48	1,1111	0,49 %	384	2 166
Lavinntekt	220	0,8166	-0,29 %	-228	-1 282
Personer med lav utdanning	1 631	1,4410	0,65 %	512	2 887
Uføre 18-49 år	144	1,1051	0,10 %	76	431
Opphopningsindeks ny	1	0,5331	-0,30 %	-236	-1 331
Aleneboende 30 - 66 år	599	1,1030	0,22 %	176	991
Utviklingshemmede 16 år og over	36	1,6893	1,45 %	1 144	6 445
Aleneboende 67 år og over	478	1,5145	2,66 %	2 101	11 843
Lønnstakere 25-54 år i heltidsstilling	1 154	0,7847	-0,56 %	-441	-2 483
Pasienter med diagnose innen rus og ps	269	0,8502	-0,23 %	-185	-1 040
1 Kostnadsindeks		1,12594	12,59 %	9 950	56 078
(Tillegg/trekk kr pr innb.)					
				Alle tall i 1000 kr	
2 Tillegg/trekk (omfordeling) for kommunen i 1000 kr				56 078	
3 Nto.virkn. statl/priv. skoler				<u>2 541</u>	
4 Sum utgiftsutj. mm (2+3)				58 620	

Tabell 2: Kriterier for korrigering av utgiftsbehovet for Balsfjord kommune.

2.3 EIENDOMSSKATT

Balsfjord kommune vedtok 12.2.2007 å innføre eiendomsskatt i hele kommunen.

For 2010 ble det vedtatt sats på 4,0 % for boliger/landbruk/fritid, og 7,0 % for verker/bruk og næring. For 2011 ble det vedtatt sats på 6,0 % for boliger/landbruk/ fritid, og 7,0 % for verker/ bruk og næring. For 2012 ble det vedtatt opptrapping av sats til 7,0 %, som også ble vedtatt for 2013 og i årene deretter.

I 2016/17 pågikk arbeide med ny taksering av alle eiendommene i kommunen, men det ble i k-sak 75/17 vedtatt at de gamle takstene skulle anvendes også i 2018.

For 2019 ble det lagt til grunn de samme forutsetninger som i 2018.

I k-sak 95/18 ble det vedtatt at man fra 2020 skulle legge til grunn skatteetatens beregnede formuesgrunnlag (såkalt «formuesverdi») på bolig der dette foreligger og grunnlaget fra retakseringen gjort i 2017 på næringseiendommer. Skatteetaten frigir dette formuesgrunnlaget for hver senhøst, og det kan justeres frem til mars neste år. Dette medfører noe usikkerhet.

I k- sak 14/20 vedtok kommunestyret at promillesats for næring settes til 7%, og delegerte myndighet til rådmannen for endelig fastsettelse av promillesats for annen fast eiendom i forhold til utskrivning av eiendomsskatten 2020, for slik å kunne sette en promillesats med mest mulig oppdatert grunnlag slik at man traff best mulig mot de budsjetterte inntekter. Denne satsen ble så endelig satt til 2,8 % for 2020.

For 2023 ble satsen annen eiendom øket fra 2,8 til 3,3 %. Denne ble vedtatt også for 2024 og 2025.

Det foreslås å øke eiendomsskatten for bolig/fritid/landbruk fra 3,3 % til 4,0 % fra og med 2026. Maksimal sats iht. eiendomsskatteloven er 4,0 %. Effekten av dette er merinntekt kr 3,8 mill. (med utgangspunkt i prognose for 2025).

Det foreslås å fjerne dagens 6- års fritak for eiendomsskatt på nyoppført bygning som brukes som helårsbolig. Effekten av dette er ca. merinntekt kr 0,4 mill.

Ut fra forutsetningene ovenfor fremgår det av tabell 3 hvorledes det er budsjettert med eiendomsskatteinntekter i økonomiplanperioden.

(1000 kr)	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Budsjett 2025	Prognose 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
Næringseiendom	12 101	11 826	11 765	12 070	12 070	12 070	12 070	12 070
"Annen fast eiendom" (bolig/fritid mv)	17 168	17 740	17 775	17 935	22 152	22 152	22 152	22 152
sum eiendomsskatt	29 269	29 567	29 540	30 005	34 222	34 222	34 222	34 222

Tabell 3: budsjetterte inntekter eiendomsskatt

2.4 MOMSKOMPENSASJON

Refusjon av merverdiavgift i driftsregnskapet regnskapsførers på de respektive enheter/budsjettområder hvor dette genereres.

Refusjonen av merverdiavgift fra investeringer regnskapsførers på det enkelte prosjekt i investeringsregnskapet.

2.5 RENTEKOMPENSASJON FOR INVESTERINGER

Balsfjord kommune mottar rentekompensasjon relatert til særskilte (gamle) investeringer innenfor eldreomsorg og skolebygg.

Rentekompensasjon beregnes ut fra særskilt forskrift i husbanken. Det er i økonomiplanen tatt utgangspunkt i flytende rentenivå deretter avkortet med rentedifferanse (0,6%) som erfaringsmessig er på kompensasjonsordningen. Ut fra dette er det lagt til grunn følgende inntekt:

1000 kr	2026	2027	2028	2029
Sum	1 838	1 693	1 614	1 536

Tabell 4: Sum rentekompensasjonsordninger i planperioden.

2.6 ORDINÆRE SKJØNNSMIDLER

Balsfjord kommune får tildelt kr 0,4 mill. i ordinære skjønnsmidler for 2026. Nivået for de øvrige år er ukjent, men forutsettes videreført på samme nivå.

1000 kr	2026	2027	2028	2029
	390	390	390	390

Tabell 5: Ordinære skjønnsmidler

Tildeling 2025 var kr 0,7 mill.

2.7 TILSKUDD RESSURSKREVENDE TJENESTER

For tilskudd ressurskrevende tjenester er det tatt utgangspunkt i aktivitetsnivået i 2025, samt hensyntatt evt. Nye og bortfall av brukere. Videre er det korrigert for endrede beregningsforutsetninger iht. forslag til statsbudsjett.

Deretter en egenandel pr bruker på 10% av kommunens utgifter utover innslagspunkt (innslags-punkt er 1,9 mill. for 2025). Egenandelen på landsbasis er 20% men en andel ble i 2025 omgjort og følger en andeling beregnet etter antall innbyggere i kommunen. Denne endringen slo positivt ut størrelsen på refusjon for Balsfjord kommune.

I sum er det for 2026 budsjettet med kr 29,0 mill. i tilskudd ressurskrevende tjenester.

2.8 LØNNS- OG PRISVEKST, ARBEIDSGIVERAVGIFT, PENSJON

LØNNS- OG PRISVEKST

I statsbudsjettet anslås prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2025 til 2026 på 3,5%. Denne satsen ligger til grunn for selve prisjusteringen av nivået for frie inntekter til kommunesektoren. Kommunal deflator er sammensatt av lønnsveksten og prisveksten på varer og tjenester:

	Anslag
Lønnsvekst	4,0 %
Prisvekst varer/tjen.	2,8%
Kommunal deflator	3,5 %

Tabell 6: Kommunal deflator 2026

Driftsbudsjettene er budsjettet på grunnlag av fastlønn pr oktober 2025.

På rammeområde 19 er det budsjettet med kr 11,0 mill. til dekning av lønnsoppgjør 2026. Avsetningen er basert på forutsetning om årslønnsvekst 2026 på 4,0% (iht. statsbudsjett) fratrukket antatt overheng 1,0%.

ARBEIDSGIVERAVGIFT

Det legges til grunn 5,1 % arbeidsgiveravgift. Satsen er bestemt ut fra hvor man geografisk har «kontorsted». Balsfjord ligger i sone 4A.

PENSJON

Det budsjetteres med pensjonssats 16,66 % for Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og 9,42 % for Statens pensjonskasse (SPK). Procentsatsene er «netto» satser etter hensyntaken av premieavvik. Satsene er

basert på prognoser for pensjonskostnad fra hhv. KLP og SPK.

Det er tatt hensyn til endringer som følge av ny offentlig AFP. Rammetilskudd for kommunene er nå også oppjustert for dette.

PREMIEAVVIK

Premieavviket er differansen mellom kostnadsførte pensjonskostnader i regnskapet og betalte pensjonspremier.

Det har vært ulike regnskapsregler for kostnadsføring opp gjennom årene. Premieavvik som oppsto i 2014 og seinere kostnadsføres med 1/7 pr år. Kostnadsføringer av gamle premieavvik kalles «amortisert premieavvik».

I kommunens balanseregnskap ligger det et akkumulert premieavvik pr 1.1.2025 på kr 62,7 mill. (ekskl. aga). Anslagene for premieavvik *fremover* er alltid svært usikre.

Beløpsstørrelsene er bekymringsfulle. Forholdet er det samme for de fleste kommuner, men presser kommunenes likviditet og representerer utfordringer for kommuneøkonomien fremover.

2.9 NETTO DRIFTSRESULTAT

Netto driftsresultat blir sett på som den viktigste enkeltindikatoren for å vurdere den økonomiske situasjonen i kommunene. Det viser hva som er igjen etter at alle driftsutgiftene er trukket fra alle årets driftsinntekter. Netto driftsresultat viser dermed hvor mye som kan avsettes til seinere bruk eller finansiære investeringer, og er dermed et uttrykk for kommunens handlefrihet.

Anbefalt nivå på netto driftsresultat er 1,75% av driftsinntektene (årlig, men sett over tid). Dette tilsvarer et årlig netto driftsresultat for Balsfjord på kr 12- 13 mill.

Kommunestyret vedtok i sak 31/20 mål om netto driftsresultat. Det var her vedtatt gradvis opptrapping til anbefalt nivå 1,75%.

Et budsjett med *negativt* netto driftsresultat innebærer at de løpende kostnader er større enn løpende inntekter.

Tabellen nedenfor viser at budsjettforslaget innebærer et negativt netto driftsresultat på -0,8% (5,8 mill.), som tilsvarer en differanse på 18,6 mill. hvis netto driftsresultat tilsvarte måltallet på 1,75%. Dersom det ikke var budsjettet med økt eiendomsskatt og rammekutt og innsparingstiltak ville resultatet vært ennå svakere. Resultatet ville også vært vesentlig svakere dersom man ikke hadde budsjettet med et forholdsvis stort integreringstilskudd flyktninger.

At netto driftsresultat styrkes fra 2026 til 2027 sees i sammenheng med økning i innsparingskravet og dermed reduksjon i driftsrammene. At netto driftsresultat svekkes (og differansen øker) fra 2027 til 2028 sees i sammenheng med utbygging Bergneset havn, og effekten av dette på

nøkkeltallene når prosjektet ferdigstilles i 2027 og får full innvirkning i driftsregnskapet fra 2028.

Måltall ihht k-sak 31/20	2025	2026	2027	2028
i prosent	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %
i mill. kr	-12,8	-12,6	-12,6	-12,6
Ihht budsjettforslaget	2025	2026	2027	2028
i prosent	-0,8 %	0,0 %	-2,2 %	-1,9 %
i mill. kr	5,8	-0,1	15,7	13,5

Differanse	2025	2026	2027	2028
i mill. kr	18,6	12,5	28,3	26,1

Utvikling i netto driftsresultat er en klar indikasjon på at kommunen må ta ned utgiftssiden og/eller øke inntektssiden i det omfang som nedstyringskravene tilsier, og aller helst ennå mere, for å få en langsiktig bærekraftig økonomi.

Det er betydelig usikkerhet knyttet til innsparingsmål i den størrelsen det her er snakk om. Det skjer også betydelige demografiske endringer, og i tillegg et stort vedlikeholdsetterslep og fremtidig behov for investeringer som ikke er fanget i investeringsbudsjett. I et slik totalbilde må den reelle balansen i økonomiplanen betegnes som svært skjør.

2.10 STARTLÅN

I gjeldende økonomiplan var det budsjettert med inntil kr 40,0 mill. pr år i opptak av startlånsmidler til videre utlån.

Det har de seinere år vært stor variasjon i utbetalingene. Utbetalingene pr oktober 2025 er kr 14,8 mill. For (hele) 2024 var utbetalingene kr 15,5 mill., mens de i 2023 var kr 32 mill. og i 2022 kr 21,5 mill.

Ut fra denne historikken vurderes skjønnsmessig at lånevedtak på kr 35,0 mill. vil være mer enn tilstrekkelig for 2026.

I forbindelse med den årlige søknaden til husbanken (i januar måned) om nytt låneopptak gjøres det alltid oppdatert vurdering av faktisk lånebehov, også opp mot evt. restmidler fra fjoråret.

Endring i boliglånsforskriften i 2017 medførte at tidligere praksis hvor startlån ble gitt for å dekke egenkapitalkravet ikke lengre kunne utøves. Søknadene er derfor endret fra delfinansiering til fullfinansiering. Fra å innvilge lånesøknader på kr 300 000 – kr 700 000 er det nå normalt å innvilge søknader på langt større beløp.

Kommunen har ikke egne retningslinjer for tildeling av startlån, men benytter seg av Husbanken sine retningslinjer. Dette er i tråd med husbankens anbefaling.

Rentesats for startlån følger den til enhver tid gjeldende sats hos husbanken, med et påslag for 0,25%-poeng (kommunens administrasjons tillegg).

Frem til 2020 kunne kommunene søke Husbanken om å få sette av tildelte midler fra tilskudd til etablering til tapsfond. Dette har ikke Balsfjord kommune benyttet seg av. Imidlertid bør man vurdere om det skal, i fremtidige budsjett, sette av tilstrekkelige midler til tapsfond.

Erfaringsvis har det ikke vært tap på startlån, men med økende portefølje kan ikke tap utelukkes. Ved et evt. tap vil det være tapsdeling mellom Husbanken og kommunen hvor kommunen har tapsrisiko for de første 25 prosent av gjenstående hovedstol samt forfalte renter og omkostninger før realisering av pant.

For øvrig er det slik at *rentene* budsjetteres over driftsregnskap, mens *avdrag* skal budsjetteres over investeringsregnskap.

2.11 LÅNEGJELD, RENTER OG AVDRAG

I tabell 7 nedenfor er utviklingen i kommunens lånegjeld belyst.

Ved inngangen til 2023 (1.1.2023) hadde kommunen en lånegjeld på kr 578,5 mill. (inkl startlån og ubrukte lånemidler). Ved inngangen til 2024 hadde kommunen en lånegjeld på kr 689,4 mill. Ved inngangen til 2025 hadde kommunen en lånegjeld på kr 742,5 mill.

Ved inngangen til 2026 vil kommunens lånegjeld være om lag kr 917,6 mill.

Hensyntatt budsjettforslaget vil lånegjelden stige til kr 1,2 mrd ved inngang av 2027, deretter være relativt stabil.

Den store økningen årene 2025-2026 sees i bla. sammenheng med havne-utbyggingen. Etter ferdigstilling av prosjektet medio 2027 vil kommunens rente- og avdragskostnader øke vesentlig. Dette er finansiert opp i driftsbudsjettet i

denne økonomiplanen med bruk av havnefondet. På lengre sikt vil det være avgjørende at de årlige driftsinntektene øker på linje med forutsetningene i k-sak 030/25. Uavhengig av at dette er finansiert i økonomiplanen vil kommunens lånegjeld pr innbygger (og gjeldsgrad) øke vesentlig.

Som følge av at økonomiplan i hovedsak fanger de mest kortsiktige investeringsbehov er det rimelig å anta at økonomiplanen underestimerer faktisk utvikling i siste del av planperioden.

Kommunestyret har i k-sak 31/20 vedtatt følgende handlingsregel knyttet til gjeld: «investeringer som innebærer låneopptak skal vedtas i den ordinære budsjettprosess». Bakgrunnen for denne handlingsregelen er å sikre at de langsiktige effektene (renter/avdrag og driftskonsekvenser) blir håndtert i et langsiktig og helhetlig perspektiv.

(1000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lånegjeld 1.1.20xx	578 512	689 411	742 450	917 633	1 195 518	1 203 367	1 170 559
Nye lån budsjett 2025 (ksak 161/24, 013/25 og 054/25)			80 300		-		-
Låneopptak Havn (ksak 030/25, 095/25 og øk.plan 2026-2029)			112 000	256 360			
Øvrige ordinære lån øk.plan 2026-2029				19 808	41 879	11 550	0
Startlån*			15 000	35 000	-	-	-
Avdrag driftsregnskap			-23 038	-24 041	-24 788	-35 116	-35 114
Avdrag startlån /invest.regnskap			-9 079	-9 242	-9 242	-9 242	-9 242
sum Saldo 31.12.20xx			917 633	1 195 518	1 203 367	1 170 559	1 126 203

*usikre anslag fremover. Legger her derfor bare inn for 2026.

Tabell 7. Utvikling lånegjeld iht. budsjettforslag

RENTEANSLAGET

Renteanslaget for lån på flytende betingelser er satt slik:

	2026	2027	2028	2029
Rentesats	4,8%	4,5%	4,5%	4,5%

Tabell 8: Rentesats i planperioden.

Den flytende renta i kommunalbanken ligger pr oktober 2025 på 4,85%.

Bakgrunnen for å sette budsjettrenta for 2026 til 4,8% og deretter 4,5% er basert på Norges bank sine prognoser for rentebane pr september 2025. Her lå forventning om noe rentenedgang på slutten av 2026 og i 2027.

Renteanslaget vurderes som nøkternt og realistisk ut fra dagens forventninger. Samtidig er følsomheten ved renteendringer stor, og historien viser at rentesvingninger gjerne skjer raskere enn forventet når de først kommer.

FØLSOMHET FOR RENTEENDRINGER

Kommunens voksende lånegjeld i planperioden innebærer at man blir mer følsom for endringer i rentenivå.

Stresstest i 2.tertialrapport 2025 viste at det på kortsiktig 12- månedersbasis vil bli en netto merkostnad på kr 5,1 mill. ved 1% renteøkning (dvs. etter at økte renteinntekter og økt rentekompensasjon er trukket fra).

RENTEINNTEKTER

For *renteinntektene* legges det til grunn samme rentebane som for renteutgiftene, litt nedjustert (0,35%-poeng) i forhold til at rentenivå på penger i bank kan

forventes å være litt lavere. Når det gjelder *grunnlaget* for renteinntekter tas det utgangspunkt i likviditet pr 31.8.2025 (kr 111,3 mill.) og utlånte startlånsmidler pr 31.9.2025 (kr 127,9 mill.).

MINIMUMSAVDRAG

I oversikten nedenfor fremgår at det er lagt til grunn en avkorting på avdrag (i forhold til betalingsplaner) på kr 3,5 mill. pr år benevnt «fratrekk minsteavdrag».

Det er her lag til grunn oppdatert beregning av kommunens minimumsavdrag (iht kommunelovens §14-18).

Selv om alle nye lån tas opp med løpetid som samsvarer med avskrivningstid, vil beløpet vil normalt endres noe fra år til år ettersom balanseverdier og avskrivninger årlig kan endres. Det kan derfor påregnes justering ved rullering av økonomiplan.

OVERSIKT OVER RENTER OG AVDRAG

Med renteforutsetningene ovenfor er utvikling i renter/avdrag på lån slik:

a) For eksisterende lån og til allerede vedtatte prosjekter

(1000 kr)	2026	2027	2028	2029
Renter	36 133	32 701	31 212	29 723
Avdrag	27 516	27 516	27 516	27 516
Sum	63 649	60 217	58 728	57 239

b) For foreslåtte investeringer iht. kapittel 6 ekskl. havn

(1000 kr)	2026	2027	2028	2029
Renter	461	1 721	2 800	2 965
Avdrag	25	772	1 891	2 189
Sum	486	2 493	4 692	5 154

c) Renter/avdrag Havneprosjekt

(1000 kr)	2026	2027	2028	2029
Renter	0	8 288	16 576	16 162
Avdrag	0	0	9 209	9 209
Sum	0	8 288	25 785	25 371

d) Fratrukk minsteavdrag

(1000 kr)	2026	2027	2028	2029
Avdrag	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500

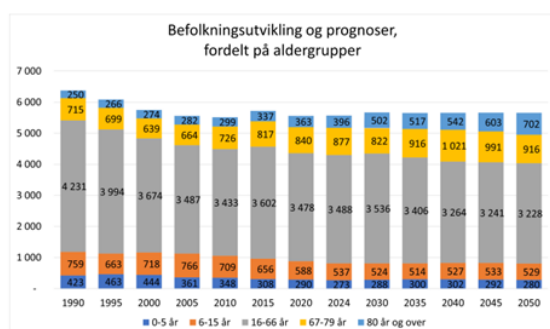
e) Sum renter/avdrag: (= a+b+c+d)

(1000 kr)	2026	2027	2028	2029
Renter	36 594	42 710	50 588	48 850
Avdrag	24 041	24 788	35 116	35 414
Sum	60 635	67 498	85 705	84 264

3 VEKST OG UTVIKLING

3.1 FOLKEMENGDE / BEFOLKNINGSUTVIKLING

Hovedtrekket i befolkningsutviklingen er at det var en lang nedgangsperiode i folketallet fra 1980 frem til 2008, og at det deretter har stabilisert seg rundt ca. 5 550 innbyggere de siste tjue årene. Siste befolkningsprognose fra Statistisk sentralbyrå tilsier at folketallet skal ligge stabilt fremover.

SSB, 2024

Figur 1: Utvikling pr aldersgruppe 1990-2024 og prognose frem til 2050 (SSB, juni 2024)

Det har blitt vesentlig færre barn og unge og vesentlig flere eldre de siste 30 år.

Prognosene fremover tilsier stabilt samlet folketall, men fortsatt stor endring i sammensetning. Prognosene fremover er naturligvis usikre, men sannsynligvis minst usikker for den eldste del av befolkningen da denne gjerne flytter sjeldnere.

Hovedtrenden er at økningen i antallet eldre vil fortsette, samtidig som det forventes færre i yrkesaktiv alder. Økningen vil være aller størst i aldersgruppen over 80 år.

Statistikken gir et også et bilde på at de største endringene i de yngste aldersgrupper allerede har vært, og at det blir noenlunde stabilt fremover. Bak denne statistikken kan det likevel ligge endringer i

bosettingsmønsteret internt i kommunen som tilsier endringer i tjenestetilbudet/lokasjoner. Eksempel på dette er trend med at yngre mennesker gjerne ønsker å bosette seg i tettstedene.

Befolkningsutviklingen har betydning både for inntektene til kommunen og for etterspørselen av kommunale tjenester. Prognosene gir oss et bilde av hvordan behovet for forskjellige tjenester vil endres over tid. Dersom andelen yrkesaktive samtidig går ned samtidig som det blir flere eldre vil det for eksempel kunne bli utfordrende for kommunen å skaffe arbeidskraft til å møte økt etterspørsel etter helse- og omsorgstjenester.

Den store forventede økning i de eldste aldersgrupper vil stille økte krav til kommunen, både i forhold til kostnader, prioritering og rekruttering. I og med at eldrebølgen kommer i hele landet vil kampen om fagpersonell innenfor dette området bli ekstra utfordrende, og samfunnet vil neppe kunne tilføre ressurser til sektoren i samme grad som økningen i antall eldre. Det vil måtte gjøres en gjennomgang av omfang og sammensetning av de ulike kommunale tjenester (vanlige sykehjems plasser, korttids plasser, rehabiliterings plasser/ forebyggende arbeide, omsorgsboliger, hjemmetjenester mv). Samspillet med frivillige og pårørende og mer bruk av velferdsteknologi vil også bli sentrale element for å møte fremtiden.

3.2 SYSSELSETTING OG NÆRINGSAKTIVITET

Balsfjord har naturgitte forutsetninger som gjør at kommunen er en av de største landbrukskommunene i Troms og Finnmark. Landbruket representerer en viktig rolle for bosetting og tjenesteproduksjon i kommunen. I 2024

hadde Balsfjord kommune 133 jordbruksforetak som til sammen drev 39 750 daa jord. Landbruksavdelingen forvalter statlige tilskuddsmidler for totalt kr 89,6 mill. til jordbruket i kommunen. Dette er med på å styrke sysselsettingen i jordbruket, samt gir positive ringvirkninger i lokalsamfunnet.

Kommunen er blant regionens og fylkets største hytte- og fritidskommuner med rundt 1500 fritidsboliger registrert i matrikkelen.

Det er i alt 2715 sysselsatte med bosted i kommunen (per 2024), hvorav de fleste i *privat sektor* (54,4%), fordelt på primær- og sekundærnæringene (35,7%), samt en del i privat service (18,7%). I offentlig sektor finner vi i rundt 40% av de sysselsatte.

Balsfjord kommune har et rikt næringsliv innen sekundærnæringene og privat service. Dette skyldes lokale bedrifter og næringer med vekstevne, samt etableringer av bedrifter (eks. Macks bryggeri, Element Nor, Bewi Polar, Perpetuum etc.). Det er også etterspørsel fra flere aktører som ønsker etablering i kommunen.

Den pågående utvidelsen av Bergneset havn og Stormoen industriområde vil kunne ha stor betydning for eksisterende næringsliv i kommunen. Det vil kunne gi ringvirkninger i form av etablering av nye bedrifter/næringer.

Kommunen må jobbe aktivt med å øke sysselsettingen for unge under 25 år. Det kan gjøres ved endring av fylkets tilbudsmønster innen videregående opplæring. Det vil si at videregående opplæring i nærområdet/kommunen må ta utgangspunkt i etterspørsel fra det lokale arbeidsmarked slik at man slipper at ungdom må reise vekk for å ta utdanning.

Da er sjansen større for at de bosetter seg her.

3.3 PENDLING

En betydelig andel av arbeidsmarkedet for innbyggerne i Balsfjord kommune ligger i andre kommuner. I 2024 er det 832 bosatte i Balsfjord som pendler til andre kommuner. 455 personer pendler inn til Balsfjord fra andre kommuner (kilde: SSB).

Det samlede bildet sier at Balsfjord er godt integrert med arbeidsmarkedene i de omkringliggende kommunene.

3.4 INTERKOMMUNALE SAMARBEID

En økning av oppgaver som overføres til kommunene medfører behov for økt kompetanse. I en del mindre kommuner løses en del komplekse lovpålagte oppgaver med interkommunale samarbeid. Dette gjelder også for Balsfjord kommune.

Det er registrert 25 formelle samarbeidsavtaler og Balsfjord kommune er vertskommune for;

- NAV - Balsfjord og Storfjord
- PPT - Balsfjord, Storfjord og Lyngen
- KAD-senger - Balsfjord og Storfjord
- Legevakt – Balsfjord og Storfjord
- Ishavskysten friluftsråd

I tillegg bistår vi Storfjord kommune med leder for barnevernstjenesten, midlertidig, fra 01.08.2025 til 31.12.2026. Det er også etablert felles kommuneoverlege for beredskap, smittevern og miljøvern med Storfjord kommune, samt at vi selger jordmortjeneste til Storfjord kommune.

Balsfjord brann og redning har med virkning fra 01.09.25 inngått samarbeidsavtale med Lyngenfjord brann og redning om overordnet beredskapsvakt.

4 SENTRALE PROSESSER OG PROSJEKTER I PLANPERIODEN

4.1 PLANSTRATEGI

Med utgangspunkt Plan og bygningslovens (Pbl.) § 10-1 skal kommunen minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide en kommunal planstrategi. Dette for å legge til rette for en diskusjon om planbehovet i kommunen og å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte med eller videreføre for å legge til rette for ønsket utvikling i kommunen.

Kommunal planstrategi er et politisk strategidokument der kommunens utviklingstrekk skal drøftes for å danne grunnlaget for å vurdere kommunens planbehov. Planstrategien skal ta stilling til om kommuneplanen helt eller delvis skal rulleres, samt vurdere behovet knyttet til kommunedelplaner, temaplaner og sektorplaner.

Kommunal planstrategi med planprogram for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i kommunestyret 04.11.2024. Planbehovet er stort og kapasitetsutfordringer kan medføre noe nedjustering av utarbeidelse av planer iht planstrategien. Kommunen har ingen egen samfunnsplanlegger, men arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel er gjennomført og skal til behandling i kommunestyre i starten av 2026.

4.2 KOMMUNEPLANER

Kommuneplanen skal trekke opp forutsetningene for at Balsfjord skal være en god kommune å bo og arbeide i for alle, hele livet. Kommunen skal tilrettelegge slik at den er attraktiv både for næringsliv, befolkning og besøkende.

Kommuneplanen er bærebjelken i det kommunale plansystemet og omfatter samfunnsdel med handlingsdel/økonomiplan og arealdel. Mens samfunnsdelen beskriver mål og satsningsområder for ønsket utvikling av lokalsamfunnet, skal arealdelen etter Pbl. §11-5 vise sammenhengen mellom målene for den framtidige samfunnsutviklingen og langsiktig arealbruk for hele kommunen.

Mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel er førende for alle sektorer i utviklingen av kommunen, inklusive prioriteringer i økonomiplan og budsjett. Planen er utarbeidet med utgangspunkt i planstrategiens langsiktige utfordringer og har også en egen arealstrategi.

Kommuneplanens arealdel rulleres i økonomiplanperioden. Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i 2023, og første rullering i ble vedtatt i 2024. I den videre rulleringen av arealdelen er det samkjøring av planarbeidet til samfunnsdelen som tydelig viser sammenhengen mellom framtidige ønsker for samfunnsutviklingen og arealbruken i Balsfjord kommune. Arealdelen er juridisk bindende og vil være et viktig styringsverktøy for å nå utviklingsstrategiens mål og føringer, slik disse fremkommer i samfunnsdelen.

Kommunens kystsoneplan er utarbeidet som en interkommunal kystsoneplan for kommunene Balsfjord, Karlsøy og Tromsø, og ble ferdigstilt i 2023. Denne er kommuneplanens arealdel for

kystområdene. Det er en viktig plan og vil kunne gi mulighet for etablering av sjømatnæring og en bærekraftig ivaretagelse av kystsonen.

4.3 SAMFUNNSUTVIKLING

Kommunenes rolle som samfunnsutvikler handler om langsiktig samfunnsutvikling; steds- og sentrumsutvikling, næringsutvikling, miljø og folkehelse, friluftsliv og kultur. Viktigste virkemidler er beslutninger om arealbruk og utbyggingsmønster, utbygging av infrastruktur, tilpasning og utvikling av kommunale tilbud innenfor forsvarlige økonomiske rammer og slik at de samsvarer med de samfunnsutfordringer som følger av utviklingstrekk internasjonalt, nasjonalt og regionalt.

Samfunnsutviklerrollen er avhengig av evnen til å drive god og effektiv planlegging og mulighetene for aktiv oppfølging av dette arbeidet. Da må kommunen ha tilstrekkelig kompetanse og ressurser både til samfunns- og arealplanlegging, næringsarbeid, kulturtiltak, miljøvern, nettverksbygging og etablering av gode partnerskap.

For å konkretisere noen av oppgavene som kommunen har i sin samfunnsutviklingsrolle nevnes her noen stikkord for konkrete tiltak kommunen må vurdere i et vekstperspektiv:

- Helhetlig planlegging for videre utvikling gjennom Kommuneplanens Samfunnsdel og Kommuneplanens Arealdel.
- Områdeplaner for både Storsteinnes og Nordkjosbotn sentrum, samt Stormoen industriområde er i prosess.
- Videreutvikle Balsfjord sine konkurransefortrinn:

- Umiddelbar nærhet til en by i vekst og med gode kompetanse- og kunnskapsmiljøer
- Fremragende logistikkforutsetninger for sjø-, luft- og landveis transport
- Lønnsomme etablerte næringer innen utnyttning av kommunens naturgitte ressurser:
 - Landbruks/matproduksjon
 - Kraft- og arealkrevende industri
 - Mineraler
 - Avfallshandtering og gjenvinning
 - Friluftsliv, ferie- og fritid og aktivitetsturisme
- Tilrettelegge for virksomheter som utvider etablerte næringers verdikjeder
- Styrke plankompetanse og –kapasitet gjennom interkommunalt plankontor.
- Området regulere viktige nærings- og boligarealer og ha kapasitet for behandling av detaljreguleringsplaner og byggesaker.
- Bidra til opparbeiding av attraktive nærings- og boligtomter.
- Havneutbygging på Bergneset er igangsatt.
- Planlegging og opparbeiding av infrastruktur (vei, vann, avløp, el-kraft, bredbånd) tilpasset planlagt mulig utbygging, i egen regi eller i samarbeid med andre aktører.
- Planlegging for å håndtere at det blir flere eldre.

Dette er både ressurs- og kompetansekrevende. Derfor må kommunen se på organiseringen av eksisterende ressurser, for å skape rom for effektivisering og øke tjenestenivået til innbyggere og næringsliv.

4.4 NÆRINGSUTVIKLING

Det formelle ansvaret for næringspolitikken er fordelt mellom staten, fylkeskommunene og kommunene, der sentrale myndigheter har hovedansvaret. Kommunene som institusjoner har liten innflytelse på viktige rammebetingelser og drivkrefter som påvirker nærings- og samfunnsutviklingen lokalt. Men kommunene har i prinsippet viktige roller og muligheter for å påvirke noe av næringsutviklingen gjennom planlegging, tilrettelegging, rådgiving og stimulering.

En viktig del av arbeidet framover med tilrettelegging for utvikling, vil være å tilrettelegge for strategisk plasserte næringsarealer med tilgjengelig infrastruktur for VAO, vei, strøm og bredbånd. Kommunen er i gang med utvidelse av havn- og kaifasiliteter med tilhørende næringsarealer på Bergneset. Strategisk næringsplan legger opp til en offensiv satsing på utvikling av etablert næringsliv, med å trekke til seg kompletterende virksomheter i etablerte næringskjeder og stimulere nyetablerere/gründere.

Balsfjord kommune har i tilknytning til arbeidet med strategisk næringsplan kartlagt følgende næringsmessige styrker/muligheter og mest/best potensial for næringsutvikling:

- Landbruksbasert mat- og drikkevareproduksjon
- Industri i ulike bransjer
- Bygg/anlegg
- Reiseliv/naturbasert opplevelsesnæring (sommer/vinter)
- Kulturnæring

Balsfjord kommune har hatt høy næringsattraktivitet, og vi tror det er

innenfor de forannevnte næringsmiljøene at Balsfjord kommune, gjennom aktivt utviklingsarbeid, vil kunne bidra til fortsatt vekst, verdiskaping og sysselsetting framover.

Mens primærproduksjonen innenfor landbruket er spredt lokalisert, er industri og service mer konsentrert til eller nært tettstedene Storsteinnes og Nordkjosbotn, foruten på Bergneset havn og industriområde og Stormoen.

Kommunen har gjennom kommuneplanens arealdel avsatt næringsarealer ved E6 for å utvide eksisterende næringsareal ved Stormoen. I kombinasjon med gunstig logistikk- og kommunikasjonsmessige beliggenhet i forhold til Tromsø, gjennomfartsårer i landsdelen, samt mulig tilgang til kraft, gir dette gode lokaliseringsfortrinn for bl.a. arealkrevende og kraftkrevende industri- og distribusjonsnæringer. Dette industri som er avgjørende for å få gjennomført det grønne klimaskiftet

Næringsplanens handlingsprogram foreslår bl.a. å styrke koplingene til virkemiddelapparatet (Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Regionalt forskningsfond Nord-Norge), FoU-miljø og SIVAaktører (inkubatorer og næringshager) i regionen. Gjennom dette ønsker kommunen å bidra til økt innovasjonsevne og konkurransestyrke for etablert næringsliv i kommunen, og legge til rette for at etablerte bedrifter og gründere/nyetablerere med vekstambisjoner.

Kommunens nåværende og framtidige økonomiske utfordringer medfører at administrasjonen må se på organisering av eksisterende ressurser for å ivareta og utvikle næringslivet i kommunen. Samspill mellom politisk og administrativ ledelse, næringsliv og ressurser i organisasjonen,

er i så måte viktig for å fremme næringsutvikling i kommunen.

tilpasse driften til våre økonomiske rammer.

4.5 ORGANISASJONSUTVIKLING

Kommunens organisasjonsutvikling må ses i sammenheng med arbeid med omstilling og begrensede ressurser i ledergruppa med bakgrunn i at rådmannen sluttet i juni 2025 og at ny ikke er tiltrådt.

Det er iverksatt flere omstillingstiltak som følge av de demografiske og økonomiske utfordringene vi står overfor. Det er utfordrende at vi blir færre mennesker i arbeidsfør alder, flere eldre og færre unge. Samtidig som det forventes av pengebruken skal gjenspeile dette.

Det har i tidligere lederutviklingsprogram vært fokus på å lære noen verktøy for å gjennomføre forbedringsarbeid i kommunen. Forbedringsarbeidet kan resultere i uttak av gevinster i form av penger eller effektivisering i tjenesteproduksjonen. I 2025 har vi jobbet med videre oppfølging av dette, i tillegg til forsterket arbeid med nærvær og sykefraværsoppfølging i organisasjonen.

Balsfjord kommunens handlingsrom er i spennet mellom *driftstilpasninger* og *tilrettelegginger for vekst og utvikling*. Analyser og utredning peker på noen strukturelle endringer som bør vurderes for videre tilpasning av kommunens tjenesteproduksjon i fht befolknings- og bosettingsutvikling, samt kommunens økonomiske rammer. Servicenivået til befolkningen skal fortsatt være på et høyt nivå, noe som forutsetter tilstrekkelige økonomiske rammer.

Økonomiske utfordringer i økonomiplanperioden forsterker viktigheten i det videre arbeidet med å

5 UTFORDRINGER OG MULIGHETER INNEN DE STORE TJENESTEOMRÅDENE

5.1 GRUNNSKOLER/ BARNE- HAGER/KULTUR/ INTEGRERING

GRUNNSKOLEN

Balsfjordskolen består av 4 kommunale grunnskoler med 492 elever. Alle grunnskolene har elever på 1.-10.trinn.

Skolene har årlige IKT-utgifter knyttet til datautstyr, digitale læringsressurser, lisenser og andre IT-systemer. Det er årlig behov for utskiftning av digitalt utstyr, samt at det stadig blir behov for flere digitale læremidler, hjelpemidler og systemer. De 2 siste skoleårene har alle skolene gitt fra seg en del stillingsprosenter til en felles IKT- ressurs for skole. IKT-ressursen har blant annet hovedansvar for alle overordna programmer, systemer, planer og sikkerhet, bestilling og oppsett av maskinvarer. Med alle økende sikkerhetskrav rundt IKT i grunnskolen, er dette en nødvendig stilling for å ivareta elevenes GDPR, beskytte elevdata og sensitiv informasjon, implementere sikkerhetsrutiner og tilgangsstyringer.

Balsfjordskolen deltar i oppfølgingsordninga som er statlig finansierte satsninger som gir støtte og oppfølging for at kommunen skal skape bedre læringsmiljø og læringsresultater for elevene. Kommunen har inngått samarbeidsavtale med Universitetet i Innlandet, der kommunen det første året får bistand av eksterne veiledere som gir

hjelp til å analysere skolenes data og danne et konkret utfordringsbilde.

Den nasjonale ordningen for videreutdanning av lærere videreføres også for skoleåret 2025–2026. Balsfjordskolen har fem lærere i grunnskolen som er frikjøpt gjennom stipend- eller vikarordninger, finansiert av statlige tilskudd. Videreutdanning er et sentralt virkemiddel for å styrke lærerkompetansen og sikre at skolene oppfyller nasjonale krav til faglig kvalifikasjon.

Balsfjordskolen har over flere år hatt en stor andel ufaglærte lærere både i kjernefagene og i andre fag. For å forbedre lærings- og skolemiljøresultatene, vil rekruttering av kvalifisert personale være et viktig tiltak. Det er utarbeidet en rekrutteringsplan for grunnskole og barnehage, med forslag om tiltak både for å beholde og rekruttere personal.

Kommunen følger opp nyutdanna lærere via veiledningsordning på den enkelte enhet. Målgruppen er nyutdannalærere på første og andre året etter endt utdanning. Veiledningen skal bidra til en god overgang fra utdanning til yrke, og skal bidra til at flere velger å bli værende i skolen. Ordningen er finansiert av statstilskudd, i tillegg til egeninnsats.

De tre siste årene har det vært lagt inn gradvis økning av kontaktlærertillegget. Kommunen har pr i dag kr 21.000.- i kontaktlærertillegg, noe som har bidratt til å utjevne den store forskjellen som var mellom vår kommune og nabokommunene. Dette har vært et viktig tiltak for å beholde lærere i stillingene.

Grunnskolen gir rekrutteringsstipend på kr50.000.- til nyansatte lærere i fast stilling og med bindingstid til kommunen på 2 år.

SFO

Kommunen har ansvar for at SFO drives i samsvar med opplæringsloven §4-5, Balsfjord kommunens lokale forskrifter for skolefritidsordningen, samt rammeplanen for SFO. Rammeplanen stiller krav innhold i SFO.

Balsfjord kommune har gratis SFO-tilbud for elever på første trinn og 12 timer gratis SFO for elever på andre og tredje trinn. Alle må betale kostpenger. Det har vært stor økning i antall barn som benytter seg av SFO etter at tilbudet ble gratis/delvis gratis. Til sammen er det 116 elever som benytter seg av SFO for skoleåret 2025-2026.

Høsten 2025 ble det opprettet SFO-tilbud ved Malangen skole. Dette gir en ekstra kostnad som det ikke er budsjettet med før i 2026.

Sommeråpent SFO er behovsprøvd der forutsetningene er at minimum 15 elever må melde behov innen en gitt påmeldingsfrist. Sommeråpent SFO er felles for alle SFO-ene og der gis kun tilbud på Storsteinness.

VOKSENOPPLÆRINGA

Voksenopplæringen har 63 deltakere for skoleåret 2025-2026. De fleste av disse er deltakere i norskopplæring og samfunnskunnskap i henhold til integreringsloven. Størstedelen av opplæring foregår på dagtid, men voksenopplæringa har også en gruppe på kveldstid. Fra høsten 2025 er norskkurset på kveldstid også åpnet for arbeidsinnvandrere og deltakere fra Nav. Disse betaler for undervisning og læremidler.

8 elever følger opplæringsloven der de får undervisning i forberedende opplæring for voksne (tidligere kalt grunnskole for voksne). Kommunen tilbyr opplæring i fem grunnskolefag og grunnleggende ferdigheter.

11 deltakere deltar i individuell tilrettelagt opplæring (tidligere kalt spesialundervisning).

Voksenopplæringa avholder nasjonale norskprøver fire ganger i året, og arrangerer nasjonale samfunnskunnskapsprøver og statsborgerprøver etter behov.

Enheten jobber med implementering av realkompetansevurdering av deltakernes tidligere utdanning og arbeidserfaring etter nye læreplaner. Nye deltakere tas inn kontinuerlig til norskopplæring gjennom hele skoleåret.

Undervisningen foregår midlertidig i lokaler tilknyttet Landbruk Nord på Storsteinness.

BARNEHAGER

Balsfjordbarnehagen består av fire kommunale og én privat barnehage med til sammen 213 barn.

Alle barnehagene følger *Rammeplanen for barnehagen*, som stiller krav til kvalitet og innhold. Barnehagens formål og innhold er å ivareta barns behov for omsorg og lek. I tillegg skal barnehagen fremme danning og læring, vennskap, fellesskap, kommunikasjon og språk. Det skal tilrettelegges for at barn skal oppleve inkludering og mestring, samt at barnehagen skal sikre at alle barn får en trygg og god hverdag, jf. barnehageloven §§ 41-43.

Spesialpedagogikk i Balsfjordbarnehagen er et område som er uforutsigbart og som varierer fra år til år. Kommunen har plikt til å sette inn ressurser når man har barn som har behov for ekstra oppfølging. Tidligere ble utgiftene dekt av fellesområdet til barnehage, men er nå flyttet over til barnehagens egne rammer.

Barnehageeier har ansvaret for at barnehagene drives i samsvar med lover og forskrifter. Kommunen har også rollen som barnehagemyndighet og skal se til at barnehagene drives i samsvar med regelverket. Balsfjord kommune oppfyller kravene til bemanningsnorm og pedagognorm i barnehagene, men har flere dispensasjoner fra pedagognormen. Barnehagene har utfordringer med rekruttering av kvalifisert personell, dette gjelder både barnehagelærere, fagarbeidere og assistenter. Dette kan bli en framtidig utfordring for å utvikle gode profesjonsfellesskap og i arbeidet med kvalitetsutvikling i barnehagene. Tilgang til vikarer i barnehagene er begrenset, noe som bidrar til at barnehagene i verste fall må gi et innskrenket barnehagetilbud ved sykdom.

I Balsfjord kommune har vi supplerende barnehageopptak. Det vil si at søknader som kommer inn utenom hovedopptak, og for barn født etter 1. desember, ikke har rett til barnehageplass. Dersom eksisterende bemanning tillater det, tas det inn barn. Det foreslås å gå tilbake til løpende opptak for å ivareta alle barn som står på venteliste.

IKT-plan for barnehagene er revidert og endringene er gjeldende for perioden 2025-2028. Visjonen med planen er blant annet at barnehagen skal gi barn grunnleggende kjennskap til digitale verktøy og dets plass i samfunnet. Planen

beskriver også enhetens behov for programvarer og digitalt utstyr.

Regjeringen foreslår at barnehage fortsatt skal være billigere for familier med lav inntekt, gjennom redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid for barn mellom 2 og 5 år fra husholdninger med lav inntekt. Dette innebærer en uforutsigbar kostnad for kommunen. Etter at barnehagesatsen ble redusert til kr 700.- pr mnd, er andelen med krav om redusert foreldrebetaling redusert ytterligere.

Maksprisen i barnehagen er 700.- pr.mnd. Kostpenger kommer i tillegg.

For familier med mer enn to barn samtidig i barnehagen, er det gratis barnehageplass fom barn nummer tre.

Malangen barnehage, avd. Mestervik har hatt generell stor økning av barnehagebarn, og har veldig mange barn under 3 år. Dette har ført til flere store utfordringer for plassering av barnevogner, møterom, personalrom, parkeringsplasser for ansatte og foresatte, uteareal og lekeplass. Barnehagen melder stort behov for endringer, noe som bør utredes og ses på i en større sammenheng. Framtidsanalyser tilsier ikke at det trenden med store barnekull vil fortsette.

KOMMUNALT TILSKUDD TIL IKKE-KOMMUNALE BARNEHAGER

Kommunen yter tilskudd til godkjente private barnehager basert på gjennomsnittlige utgifter i de kommunale barnehagene. Tilskuddet utbetales to ganger i året til private barnehager i egen kommune.

I tillegg dekker kommunen kostnader for barn som er folkeregistrert i kommunen,

men som har plass i private barnehager i andre kommuner. Det er ingen meldeplikt for foresatte eller barnehagen der barnet har plass, noe som fører til uforutsigbare og varierende utgifter.

Kommunen har også ansvar for å finansiere spesialpedagogisk hjelp i private barnehager, når det er fattet enkeltvedtak basert på sakkyndig vurdering.

KULTUR OG BIBLIOTEK

Balsfjord folkebibliotek har til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet, gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i kommunen.

Som eier av biblioteket har Balsfjord kommune et ansvar for å sikre at tjenestene som tilbys er i samsvar med nasjonale retningslinjer. Biblioteket styrer etter vedtatt strategiplan for perioden 2020-2030. Planen bygger på gjeldende lovverk, nasjonale føringer, samt lokale samarbeidsavtaler, herunder avtaler med grunnskolene i kommunen. I strategiplanen fremheves det at de økonomiske rammene kan utgjøre en utfordring, spesielt når det er behov for oppgradering av utstyr og for å tilby fleksible tjenester og aktiviteter for innbyggerne.

Biblioteket bemannes av to ansatte, med en samlet stillingsprosent på 1,30 årsverk: 0,80 biblioteksjefen, 0,20 bibliotekar, og 0,30 renhold. Strategiplanen fremhever at de økonomiske rammene kan utgjøre en utfordring, spesielt når det er behov for oppgradering av utstyr og for å tilby fleksible tjenester samt aktiviteter for innbyggerne. For å imøtekomme disse utfordringene, arbeides det aktivt med å

skaffe ekstern finansiering gjennom prosjektarbeid og samarbeid med andre aktører.

Biblioteket har vært driftet i de samme lokalene i over 30 år, uten vesentlig oppgradering eller større fokus på helse miljø og sikkerhet (HMS). For å ivareta sikkerheten på biblioteket, er det nødvendig med økonomiske bevilgninger til utskifting møblement som i dag utgjør en potensiell risiko for brukerne av biblioteket.

Kommunen driver lovpålagt kulturskole, og har for tiden rundt 140 elever. Tjenesten har en desentralisert profil, der det gis tilbud på alle grunnskoler i kommunen. Det gis undervisning til enkeltelever og mindre grupper i musikk, kunst og drama, og teater. Kulturskolen samarbeider med Storfjord og Lyngen om felles utviklingsarbeid og arrangementer. Videre samarbeider kulturskolen og frivillig kulturliv med andre fagtjenester i kommunen, blant annet gjennom prosjektet «Bry Dæ», markering av verdensdagen for psykisk helse, minikonsserter og besøk på sykehjem. I tillegg har kulturskolen ansvar for Den kulturelle skolesekken, Den kulturelle spaserstokken og UKM.

Kommunen har et variert og rikt kulturliv; kor, korps, drama- og revylag og flere aktive idrettslag.

Balsfjord kommune inngår som en del av Midt-Troms Museum, og yter tilskudd til museet i henhold til inngått avtale.

FLYKTNINGSITUASJONEN

De siste årene har det vært høy aktivitet innenfor flyktningetjenesten. Krigen i Ukraina har ført til stor pågang av

flyktninger fra Ukraina og færre flyktninger fra andre deler av verden.

Balsfjord kommune har tatt imot mange ukrainske flyktninger som har fått innvilget kollektiv beskyttelse, samtidig som det har vært begrenset ankomst av flyktninger fra andre land. En del flyktninger har den siste tiden flytta fra kommunen, enten til andre deler av Norge, til land der de har familie eller at de har reist tilbake til hjemlandet.

Kommunen fikk anmodning fra IMDI på å bosette 50 personer i 2025, men på grunn av stor nedgang i ankomster i Norge er anmodningen redusert til 35. Det ser ut til at dette er mulig å gjennomføre innen slutten av året.

Flyktningene er bosatt både i private- og kommunale utleieboliger. Storsteinnes og Nordkjosbotn er prioriterte bosettingsområder av logistikkårsaker.

Om nåværende bosetting opprettholdes vil det til tross for nedgang i ankomne medføre store inntekter, men med bosetting følger også utgifter innenfor oppvekst, helse, administrasjon og boligforvaltning. Inntekter og utgifter følger hverandre utifra bosettingstall.

Endingen av antall flyktninger medfører mindre inntekt enn forventet.

5.2 HELSE, SOSIAL OG OMSORG

Kommunens andel eldre vil fortsette å øke jfr folketallsutviklingen i økonomiplanen. Aldersgruppen over 80 år øker frem mot år 2030, og økes ytterligere mot år 2050. Antallet eldre over 80 år fordobles med 360 personer frem mot år 2050. Dette vil gi økt etterspørsel for kommunale helse og omsorgstjenester. Dette omfatter hjemmetjenester, institusjonsopphold, helsetjenester inklusiv legetjenesten, og tiltak for pårørende. Kommunen deltok i

2025 [Pårørendeundersøkelsen - Ivaretatt?](#) som skal gi grunnlag for forbedringer for å ivareta deres behov

Flere oppgaver i helse- og omsorgskjeden må ivaretas i kommunene, som følge av nasjonale omstillinger og tidlig utskrivning etter behandling i spesialisthelsetjenesten. Nasjonale reformer, lovendringer, forskrifter og veiledere påvirker innretningen på tjenestene som kommunen må utvikle, med krav til forsvarlighet og kompetanse for å løse oppgaver.

Nye oppgaver og funksjoner de siste årene:

A) Barnekoordinator for familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester, [helsedirektoratet-no-barnekoordinator](#).

b) Koordinering og rådgivende enhet for [russaker](#); [etablering-av-radgivende-enheter-for-russaker-i-alle-kommuner](#).

Begge ovennevnte funksjoner ivaretas i Helse- og familieenheten.

Det er utarbeidet en kommunal temaplan for Helse og omsorg for perioden 2025-2037. Denne planen har overordnede strategier og tiltak som tar utgangspunkt i demografiendringer, økende antall eldre og nasjonale og kommunale planer. Blant annet kommunens Samfunnsplan, lokal plan «Leve hele livet» med strategi og handlingsdel for perioden 2021-2026, og ny eldrereform «Felleskap og mestring- bo trygt hjemme». Denne reformen har fire innsatsområder:-Levnende lokalsamfunn, bostedstilpassing og -planlegging, kompetente og myndiggjorte

medarbeidere, og trygghet for brukere og støtte til pårørende. De overordnede mål er at eldre kan bo trygt heime, hvor behov for helse- og omsorgstjenester blir utsatt gjennom bedre planlegging, samt forebygging og målrettede tjenester, [Regjeringen.no,meld.-st.-24-Fellesskap og mestring-bo trygt hjemme](#)

Kommunen må ha en boligpolitikk som legger til rette for at eldre har tilgang til egnet bosted, blir inkludert og får deltatt i aktiviteter i nærmiljøet. Dette søkes ivare tatt med omstilling i fagtjenestene, og er hovedstrategier i ny Helse og omsorgsplan, 2025- 2037. Det må vektlegges å styrke innsats for helsefremming og forebyggende tiltak, styrke bemanning og tilbud i hjemmetjenestene, bruke velferdsteknologi, og jobbe smartere for å kunne gi tjenester til økende antall eldre. Satsing på velferdsteknologi må videreføres. Det må videre jobbes for flere sentrumsnære boliger, øke antall omsorgsboliger, iverksette oppgaveglidning for bruk av kompetanse, ha fleksible arbeidstidsordninger, og forsvarlige tilbud til de som har behov for heldøgnsomsorg og behandling. Det er stor konkurranse i arbeidsmarkedet, og det må jobbes aktivt med å rekruttere og beholde fagpersonell. Dette er en stor utfordring for å dreie ressurser i samsvar med demografiendringer, økende behov for bistand som følge av flere eldre, færre i arbeidsfør alder, noe som først erfares i distriktene. Disse forhold er beskrevet i helsekommisjonens rapport, [NOU 2023:4. Tid for handling.](#)

Fuglelia flerbruks hus ble renoverert i 2021 og har stor aktivitet og bruk av huset, med aktiviteter til eldre og unge, frivillige foreninger, og andre brukergrupper. Frivilligsentral ble etablert i flerbrukshuset høsten 2022, og det jobbes med

samarbeid med frivillige ressurser til aktiviteter, sosiale møteplasser, læring og mestring, frivillige oppgaver, i samarbeid med kommunale tjenester. Medvirkning og samarbeid med frivillige er viktig strategi for samfunnsutvikling og folkehelsearbeid, som er strategi i ny Helse og omsorgsplan.

Flere eldre gir økning i antall personer med demens, som også inngår i prioriteringer av tiltak og bistand til denne brukergruppen og deres pårørende. Regjeringens Demensplan 2025, har mål om at flere med demens skal fanges opp tidlig og få gode og tilpassende tjenester.

[DEMENSKARTET - Demenskartet](#) 2025 viser til at det er anslått til 166 personer med demens i 2025, som økes til 185 personer i 2030. Kommunen har en høyere andel av befolkning med demens sammenlignet med Norge, og at antallet vil øke, noe som sees i sammenheng med befolkningssammensetningen i kommunen. Tallet for Balsfjord er 2,95 % av befolkningen i 2025, hvor tall for Norge er 2,05 % i 2025.

Andre innsatsområder er tilbud for rehabilitering, habilitering, og tverrfaglig samarbeid innen fag- og tjenesteområder. Det er flere personer i kommunen med omfattende helse- og bistandsbehov, som gis tilbud i egne boliger, foreldrehjem, eller i kommunale boliger.

Det jobbes for tilrettelagte gruppeaktiviteter, med opplæring og veiledning for ulike grupper, som er gode tiltak for helse, trivsel og egenmestring. Disse tilbud reduserer behov for individuelle tiltak, som har mye høyere kostnader.

Kommunen er i prosess med arbeid for nybygg med fire omsorgsboliger og fellesareal, samt personalbase for

heldøgns drift. Denne type bolig og arbeidstidsordninger erfares å bidra til god utvikling og mestring for noen brukergrupper. Lange vakter bidrar til stabilitet av samme personell med lange vakter, stabile ansatte, og gir lavere kostnader i drift. Nye arbeidstidsordninger er også rekrutterende for personell, og gir høyere antall som søker på utlyste stillinger. Trolig har det sammenheng med høyere fleksibilitet, fordeling av arbeidstid og fritid enn tradisjonelle turnuser gir.

Tjenester i NAV og god samhandling mellom tjenestene er viktig for helhetlige tilbud til befolkningen. I all saksbehandling skal det vurderes «barns beste» i saker som omfatter barn og unge. Kommunen skal arbeide med tiltak som inkluderer alle barn og unge på ulike arenaer jfr plan for inkludering av alle barn og unge i lavinntektsfamilier. Kommunen har også temaplan for Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Målet er bedre folkehelse gjennom tilrettelegging for fysisk aktivitet for innbyggere i alle aldre, i naturen, i nærmiljøet og i deres daglige virksomhet.

Kommunen har interkommunal avtale med Storfjord kommune for drift av legevakt, og kommunal akutt døgnplass (KAD) ved Balsfjord Bo- og servicesenter (BBS). Fra år 2021 omfatter samarbeid også oppgaver for kommuneoverlege, og salg av jordmortjenester.

Kommuneoverlegeoppgaver er pr 2025 fordelt på deltidsressurser; 50 % felles stilling med Storfjord innen smittevern, miljørettet helsevern, folkehelse og beredskap, 20 % stilling for interkommunal legevakt, og 20 % stilling for drift av lokal legetjeneste (medisinsk faglig rådgiving).

Kommunen har en godt etablert legetjeneste og legevakt gjennom legevaktsamarbeidet med Storfjord. Det er rekruttert leger til alle fastlegestillinger, og

fokus er på å utvikle god distrikts medisin, inklusiv bruk av digitale løsninger. Til tross for avstander, er lege- og legevakt med lokaler på Storsteinnes sentralt plassert for brukerne i begge kommuner. Fra år 2024 ble det bemanning med sykepleiere/ helsepersonell på legevakten på ettermiddag, og deler av lør-søndag og helgedager. Dette styrker det faglige arbeidet og bidrar til gode HMS arbeidsforhold for leger på vakt, og sikrer bedre ivaretagelse av oppgaver, ikke minst ved samtidighetshendelser. Det vil gjøres en utredning i samarbeid med Storfjord kommune om fremtidens legevakt, og legevakt-region. I dag er det samarbeid med Tromsø kommune som betjener nasjonalt legevakts nummer 116117, med en interkommunal avtale, revidert i 2025.

Samhandling og koordinering i pasientforløp basert på kunnskapsbasert praksis er viktig for helsefaglige oppgaver i kommunen. Nasjonale føringer har høye krav til tjenester og tilbud i kommunene. Nye pakkeforløp for utredning og behandling påvirker også oppgaver kommunehelsetjenesten. Det pågår et forprosjekt for organisering og mulige tilbud i fremtidens rus- og psykiske helsetjenester i samarbeid kommuner og UNN. Dette er finansiert med tilsagnsmidler fra Helse Nord`s rekrutterings og samhandlingstilskudd.

Personer med psykisk helse- og rusutfordringer skal tilbys helsetilbud som fremmer helse og egenmestring. Samtidig må det vektlegges forebyggende arbeid for å unngå og minimalisere rekruttering til skadelig rusbruk og kriminalitet. Det må ha gode lavterskel tilbud og inkludering av barn og unge på ulike arenaer. Forebyggende og holdningsskapende arbeid må gjøres i samarbeid med skoler og øvrige fagtjenester. Nasjonal plan for psykisk helse; [Opptappingsplan for](#)

[psykisk helse \(2023–2033\) - Helsedirektoratet](#), har tre innsatsområder: Helsefremmende og forebyggende psykisk helsearbeid, gode tjenester der folk bor, og tilbud til personer med langvarige og sammensatte behov.

Det er stor etterspørsel av tilbud i flere fagområder. Tjenestene skal ha god kvalitet og være forsvarlige i drift innen rammer for ressurser i kommunen.

Pårørendearbeid med avlastning og andre tiltak, som opplæring og mestring er viktige tilbud, og flere tilbud må utvikles. Det ble også gjennomført en pårørende undersøkelse i 2025, som skal gjentas i 2026; [Pårørendeundersøkelsen - Ivarettatt?](#) Dette gir data for forbedringsarbeid og innsats i samsvar med nasjonal pårørendeveileder; [Pårørendeveileder - Helsedirektoratet](#).

Det er i 2025 ferdigstilt en Folkehelseoversikt med informasjon om status og utfordringer i kommunen, som skal være et kunnskapsgrunnlag for innsats og forebyggende arbeid. Den skal også være en kunnskapsbase som skal inngå i planarbeid og tiltak i alle sektorer. Der er en sterk kobling mellom folkehelseoven og plan og bygningsloven med krav om helsefremmende arbeid.

Omstilling og endring

Struktur og organisering av tjenestene må sees i sammenheng med ressurser, sikre bærekraftige, forsvarlige og verdige tjenester, samt ivareta effektiv drift og utvikle gode fagmiljø

I år 2023 ble det igangsatt omstillingsarbeid innen helse og omsorgstjenestene. Målet er å styrke tilbudet til innbyggere slik at flere kan bo hjemme lengst mulig, Dette fordrer en

styrking av hjemmetjenestene, ambulant nattilbud i deler av kommunen, samt å øke digitalisering og bruke velferdsteknologi. Det er også et mål å drifte slik at det tidligere store overforbruket skal reduseres kraftig.

Det er endret struktur med en enhetsleder for hjemmetjenestene og en enhetsleder for institusjonsplassene ved BBS og Malangstun. I tillegg er det omgjort 11 sykehjemsplasser ved BBS til 8 omsorgsplasser og dagbehandlingsrom i 2024. I 2025 er 9 eldresenterplasser ved Malangstun omgjort til 9 omsorgshybler/trygghetshybler. Beboere gis personlig bistand og helsehjelp primært fra hjemmetjenestene.

I 2024 ble 2 årsverk natt ved BBS omdisponert til ambulant tilbud hjemmeboende i Storsteinnesområdet, samt omsorgshybler og omsorgsboliger ved BBS. 3,5 årsverk ble omdisponert til hjemmetjenestene og fordelt 1 årsverk Nordkjosbotn, 3 årsverk til Storsteinnes og 0,5 årsverk til Malangen. 1 avdelingsleder ble omgjort til rådgiver velferdsteknologi.

I 2025 er det jobbet med samdrift Nordkjosbotn og Laksvatn hjemmetjeneste, samt tatt i bruk medisindispensere og multidoser (fabrikkpakke medisin), og byttet alle trygghetsalarmer da 2G telenett blir nedlagt. Øket bruk av velferdsteknologi gir gevinster slik at fagpersonell kan gi tilbud til flere brukere, og bruk av kompetanse til ulike oppgaver. Det er også innført "Kok og kjøp" i helger for utlevering av middag ved BBS fra høsten 25, og det skal utredes for mulig utvidelse i 2026, jmf vedtak i Kommunestyre, k-sak 077/25.

Det ble inndradd totalt 3,9 årsverk i prosessen i 2024, inklusiv 1 årsverk enhetsleder. I 2025 er inndradd 3,14 årsverk i hjemmetjenestene, 1,78 årsverk i

boliger funksjonshemmede, og 2,0 årsverk ved Malangstun. I tillegg er det ved BBS inndradd 0,39 % drift til kok-kjøll helg, og 0,50 % sykepleier da kreftsykepleier inngår i turnus korttidsavdelingen.

Oversikt inndradde årsverk- omstilling;

	2023/2024	2025	merknad
BBS	3,5	0,89	
Malangs		2,0	
Hjemmtj	0,2	3,14	
Boligt fh	0,2	1,78	natt

Det er også gjennomført nedtrekk av årsverk ved endringer i behov hos personer med større bistandsbehov.

Oversikt inndradde årsverk- endret behov

	2024	2025
Tiltak 1		2,95
Tiltak 2	3,0	
Tiltak 3		2,64
Tiltak 4		2,0

Endringer fra sykehjemrom til omsorgshybler gir reduserte utgifter for medisiner, medisinske forbruksvarer, mat. Inntekter er noe redusert for betaling av institusjonsplasser, men er inntekter for romleie og salg av mat.

Omstillingene har gitt større fleksibilitet i bruk av personellressurser, og økt tiltak i omsorgstrappen med omsorgshybler, velferdsteknologi og økt bemanning i hjemmetjenestene. Dette har også redusert utgifter med overliggerer på UNN da der er flere tiltak å tilby.

Institusjonsplasser, fordeling bruk av plassene, samt økning i omsorgsboliger og utleieboliger må sees i sammenheng med

fremtidens utfordringer og økning i antall eldre i kommunen.

Boligsosialt arbeid og arbeid med flere boliger må ha prioritet i årene fremover, jmf kommunal bolig- og eiendom strategi, 2022- 2032. Ny boligsosial lov ble iverksatt 2023, [lov om kommunens ansvar på boligsosial feltet](#). Loven viser til plikter kommunene har gjennom sosialtjenesteloven § 15, og helse- og omsorgstjenesteloven § 3-7. Samtidig skjerpet loven kommunenes ansvar til å ha boligsosiale hensyn i planleggingen, og krav til saksbehandlingen. Kommunene må ha oversikt over behovet for både ordinære, og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Denne oversikten skal inngå som grunnlag i kommunens planstrategi. Det må også gjøres enkeltvedtak for boligsosial bistand til personer som ber om det.

OPPVEKSTREFORMEN

Ny barnevernslov fra år 2023 har som overordnet mål å sikre rettssikkerhet for familiene som mottar hjelp fra barnevernet, og gi enda flere barn en trygg oppvekst.

Målet med ny lov er:

- moderniseringer i forhold til samfunnsendringer (nye familiemønstre og et flerkulturelt Norge)
- enklere språk og struktur i hele loven
- å sette barnas behov i sentrum
- bidra til økt forebygging og tidlig innsats

Det skal styrkes barneperspektiv – medvirkning, og god styring og ledelse lokalt [bufdir- ny-barnevernslov](#).

Det er krav til plan for forebyggende arbeid og innsats barn, unge og familier i kommunene, noe som er igangsatt arbeid

med. Det er også endringer med økt kommunal finansiering og krav for oppfølging av tiltak, hvor egenandeler for forsterket fosterhjem og institusjonsplasseringer vil øke i 2026..

Kommunen har 6 stillinger som saksbehandlere i barnevern, og en mindre ressurs sekretær. Det er opprettet en midlertidig stilling ut år 2026 som følge av økte meldinger og saker som må utredes og følges opp. Det ble gjort kvalitets- og utviklingsarbeid med bistand fra BUF-dir`s veiledningsteam til barnevernstjenesten og kommunen, i 2020- 2022.

Veiledning til foreldre og oppfølging i hjemmet er prioriterte oppgaver som hvor det er tilsatt familieveileder i helse og familieenheten i 2025. Det er behov å styrke samarbeidet med flere fagtjenester for barn og unge med tverrfaglig oppfølging. Kommunen har en midlertidig avtale hvor barnevernleder bistår Storfjord kommune med ledelse barnevern ut år 2026. Det skal i perioden vurderes på ny en interkommunal avtale for drift av barnevernstjenestene.

Akuttberedskap i kommunalt barnevern kjøpes fra Tromsø kommune, en avtale som fungerer god, og ble fornyet i 2024.

Det er vedtatt interkommunal avtale om tilbud av kriesenter med Tromsø kommune, i samarbeid med Nord Troms kommunene, vedtatt i 2022. Det er oppmerksomhet på vold i nære relasjoner i fagtjenestene som arbeider med barn og unge, og ny tiltaksplan er under revidering.

PERSONELLTILGANG OG KOMPETANSEBEHOV

Endringer og oppgaveforskyvning mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten stiller store krav til forsvarlige tjenester, og

det er nødvendig med stort fokus og lokal innsats for å rekruttere og beholde tilstrekkelig helsefaglig personell. Tilgang på arbeidskraft i helse- og omsorgstjenesten er begrenset, og innsats på rekruttering og stabilitet i tjenestene er prioriterte oppgaver fremover. Det videreføres arbeid med inntak av lærlinger via ulike forløp, samt prosjekt «menn i helse» for å utdanne og rekruttere helsefagarbeidere til helse- og omsorgstjenestene.

Det jobbes med tiltak for å rekruttere ungdom til å ta utdanning innen helse- og omsorgstjenestene, fra å bli kjent med tjenestene i tidlige ungdomsår til å ta fag- eller bachelorutdanning innen fagområdet.

Tilskudd via Statsforvalteren tildeles til kompetanse- og tjenesteinnovasjon, og er gode bidrag for å stimulere til utdanning og nye tiltak. Dette omfatter grunnutdanninger og videreutdanninger, og ledelse i helse og omsorgssektoren. Revidering av kompetanseplan innen helse og omsorg må slutføres i 2026. Det jobbes med fagutvikling og kvalitetsforbedring i tjenestene, noe som også er vesentlig for omdømme, og bidra til stabilitet i tjenestene. Flere av satsinger er i regi av [Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Troms og Finnmark \(Troms\)](#), på oppdrag fra Helsedirektoratet.

Det revideres lokale avtaler med arbeidstidsordninger og årsplanlegging med turnuser, samt lokal bonuslønn for ekstra arbeidstimer i helger mv. Dette er tiltak som reduserer overtid og bruk av vikar ifra vikarbyrå.

Det er lokale tiltak for å rekruttere og beholde helsepersonell med universitetsutdanning mv, samt fagansatte med videreutdanninger. Dette omfatter sykepleiere, vernepleiere, ergo-

fysioterapeuter, psykolog, leger, og personell med spesial/videreutdanninger innen helsesykepleie, psykisk helse og rus, demens, alderspsykiatri, eldreomsorg og rehabilitering.

Det legges også til rette for at personell tar videreutdanninger for å sikre kompetanse og forsvarlighet i tjenestene. En ny plan for å rekruttere og beholde helsepersonell ble utarbeidet i 2024. I tillegg til å videreføre tiltak fra 2022, ble den utvidet med noen tiltak, både for å rekruttere nyutdannede, samt beholde tilsatte i arbeid utover fra 62 år.

Det er også nødvendig med lokale tiltak for å rekruttere og beholde leger, samt ha hjelpepersonell i legetjenesten og legevakten. Fra år 2022 ble vedtatt lokale tiltak for fastleger, som har stor betydning ved rekruttering av nye leger og beholde tilsatte leger. Fastlegeordningen er en nasjonal utfordring som har hatt lav rekruttering til tjenesten, og det er stor konkurranse om leger. Det er nasjonale ALIS-tilskudd for leger i spesialiseringsforløp til allmenn og samfunnsmedisin som kommuner kan søke på for å rekruttere og stabilisere leger til kommunene. Det er krav at alle fastleger skal være allmennspesialister og samfunnsmedisin for kommuneoverleger.

For å sikre god rekruttering og stabilitet og ha forsvarlighet i legetjenesten, er det også nødvendig med gode fagfellesskap. Dette gir også effektiv og fleksibel drift i tjenesten, som håndterer travle og/eller uforutsette hendelser på dagtid.

Fylkeslegen og nasjonale myndigheter har fokus på å ha gode legetjenester i kommunene. Utfordringene er til stede i vår kommune, da alle leger pendler til arbeid i kommunen, samtidig som Tromsø kommune og andre omliggende kommuner mangler fastleger og har satt

inn store tiltak for rekruttering. Det forventes også nasjonale endringer for avtaler for leger i legevakt som enda ikke er avklart.

FOREBYGGENDE TILTAK BARN OG UNGE

Flere barn og unge opplever press, krav og forventninger som påvirker deres hverdag og kan gi helseplager. Det er nødvendig med ansatte som har kunnskap om områder som kropp og helse, psykisk helse, mobbing, vold og rusbruk. Ofte kreves flerfaglig kunnskap og tjenester for å imøtekomme behov for hjelp til utsatte barn og unge.

Aktiviteter som er tilgjengelig for alle barn og unge er viktig forebyggende arbeid, som bidrar til god oppvekst, trivsel og bolyst. Tiltak som jobbes med er en fornying av form og innhold i BRY DÆ, digital klubb/plattform for å nå flere, i samarbeid med helse, kulturskolen, møttested ungdom og frivilligsentralen.

Nytt flerbruks hus i år 2021 ga ungdommen bedre arena for aktiviteter og nye tilbud, og det er behov å utvide tilbudet i hele kommunen, i samarbeid med frivillige ressurser.

Samarbeidsmodell «Bedre tverrfaglig innsats for utsatte barn og unge og familier» (BTI) har som mål å styrke oppfølging og samarbeid mellom unge/familie, skole, barnehage og øvrige fagtenester i kommunen.

Det er også arbeid med forebygging og tiltak rettet mot unge under 18 år i arbeidsutvalget i politirådet.

NAV ble fra år 2018 etablert som et interkommunalt kontor med Storfjord kommune. Tjenestene i NAV har fokus på arbeid og velferdsordninger, samt å ivareta barns beste i forvaltningen. NAV har etablert ungdomsteam for tilbud

rettet mot denne aldersgruppen. Det er et behov å videreføre tiltak til barn, unge fra familier med lavinntekt for å gi alle muligheter for deltagelse og mestring. Dette omfatter også samhandling og integrering av bosatte flyktninger i lokalmiljøet.

Kommunen er med i et prosjekt i folkehelseprogrammet i regi av Troms fylkeskommune. «Gode valg» videreføres for 2 år til 2026/27. Målet er å få flere unge til å gjennomføre videregående skole, og ha forebyggende tiltak i ungdomstiden og for ungdom som bor på hybel i nærkommuner. Lyngen kommune er vertskommune, og medvirkende kommuner er flere i Nord Troms og Balsfjord. Der er følgeforskning på prosjektet (Er flere prosjekter i andre samarbeidende kommuner i programmer i Troms fylket).

Fra høsten 2025 tilsettes 2 prosjektstillinger som skal arbeide med forebygging rus og atferd, samt bedre koordinering for barn og unge med sammensatte bistandsbehov. Dette er stillinger som finansieres via tilskudd fra Statsforvalteren og Helsedirektoratet.

SAMHANDLING

I 2026 vil det være behov for å arbeide videre med å utvikle samhandlingsarenaer både i kommunen, i samarbeid med spesialisthelsetjenesten og helsefelleskapet i UNN, samt øvrige samarbeidspartnere. Pasientsentrerte helsetjenester og gode pasientforløp skal bedre tilbud til mennesker med sammensatte lidelser og store helsemessige utfordringer. Målet for Balsfjord kommune er å gi tjenestetilbud til innbyggerne i tråd med intensjonen i samhandlingsreformen og gjeldende lovverk. Helse og omsorgstjenestene må

arbeide med gode pasientforløp, effektiv drift, samt ha god kvalitet og sikre forsvarlige tjenester. Helse Nord og UNN sitt omstillingsprogram vil påvirke kommunene. For år 2025 har Helse Nord styrevedtak på å utrede samarbeidsprosjekt med kommuner som er berørt av deres omstilling av døgntilbud i psykisk helsevern, som Senter for Psykisk helse og rusbehandling (tidligere Kløvertun), som skal endres fra år 2027.

Også samordninger via digital hjemmeoppfølging vil få oppmerksomhet og innsats fra år 2026, noe som også inngår i kommunes strategier i Helse- og omsorgsplan.

DIGITALISERING, VELFERDSTEKNOLOGI, OG ELEKTRONISK SAMHANDLING--HELSE OG OMSORG

Helse og omsorgstjenestene og barnevern har fagsystemer med digitale løsninger hvor de kan samhandle internt i kommunen og med eksterne samarbeidspartnere. Disse fagsystemer er i stor utvikling, og det er behov for nye fagprogram for saksbehandling, dokumentasjon, journaler, og samhandling i nær fremtid. Barnevernets fagprogram er nytt fra år 2025, og legetjenesten og helsestasjons program ble overført til «sky- løsning» i 2025. Det pågår arbeid for å ta i bruk en digital programvare «Visma Samspill», for individuell oppfølging mellom flere tjenester og enkeltbruker/familier. Individuelle planer og andre oppfølgingsplaner vil nå kunne foregå via denne plattformen, og forventes å være et aktivt verktøy, både i oppvekst og helse og omsorg.

Omsorgstjenestens fagprogram PROFIL vil fases ut i 2027/28, og ny programvare er i prosess for anbud, og forventes å tas i bruk i vår kommune i 2027. Digitale løsninger og programvarer tas også i bruk for internkontroll og forbedringsarbeid i tjenestene, jf lovregulerte krav for ledelse og internkontroll.

Det ble i år 2024 jobbet med anskaffelse og informasjon for å ta i bruk velferdsteknologiske løsninger fra 2025. Dette omfatter medisindispensere, digitale tilsyn, sensorer, varslinger, og GPS for personer som kan miste oversikt over hvor de befinner seg, samt tiltak for digital hjemme oppfølging. Dette er et viktige utviklingstiltak, som vil endre arbeidsoppgaver i tjenestene, tilby bedre sikkerhet i tjenestene, og ha kvaliteter som godt supplement til faglig dyktige ansatte. Det forventes også gevinster slik fagpersonell kan benyttes til oppgaver for det økende antall oppgaver og brukere sett i lys av økt etterspørsel av tjenester fra flere innbyggere med behov for bistand.

Digitale løsninger endrer også arbeid med søknader, koordinering, og inngår i saksbehandling og tildeling av tjenester i kommunen.

Tverrfaglig arbeid og samarbeid, og programvare med digitale løsninger er gode tiltak for bedre kvalitet og samhandling. Også god dialog med pårørende kan ivaretas med digitale løsninger. Kommunen er med i e- helse nettverk i Troms og Finnmark for erfarings- og kompetansedeling. Slike nettverk er organisert over hele landet i regionale nettverk. Dette inngår i nasjonal satsing for innovasjon, velferdsteknologi og digitalisering.

6 INVESTERINGER

Årets investeringsprogram er kommet frem etter dialog med enhetene, enten i budsjettmøter eller via bygg forvaltning.

Ser man bort fra utvidelsen av Bergneset havn er nye investeringer for 2026 nøkternt. Årsaken ligger i den økonomiske situasjonen kommunen befinner seg i, som tilsier at man må være varsom med nye låneopptak. I tillegg til den økonomiske situasjon må man også se på kapasiteten for oppfølging av den totale investeringsporteføljen.

Som følge av endring av oppstartstidspunkt på flere av allerede vedtatte investeringer forskyves låneopptaket i takt med fremdrift.

FREMTIDIGE INVESTERINGSBEHOV

Dette er investeringer som ikke er med i økonomiplanperioden 2026-2029. Ved rullering av økonomiplanperioden kan det forventes at noen av investeringene må tas stilling til. Det som er viktig å ta med seg er at kommunen vil ha behov for større investeringsprosjekt i årene som kommer.

Laksvatn oppvekstsenter

Kommunestyret bevilget i k-sak 054/25 midler til prosjekteringen av nytt oppvekstsenter på Laksvatn. Ut ifra opplysninger i saken vil et nytt oppvekstsenter koste ca. 105 mill. inkl. mva.

Malangen barnehage avd. Mestervik

Malangen barnehage avd. Mestervik har flere barn og ansatte i dag enn den gang barnehage var bygd. For 2026 er lagt inn tiltak som isolering av vognskur og utvidere av parkeringsareal. Det er i midlertidig også meldt inn behov for utvidelse av personalrom, etablering av møterom, støydemping av lokalene, flytting av gjerde og flere lekeapparat.

Det ansees som mest fornuftig å se på Malangen barnehage, avd. Mestervik som en samlet oppgradering/utvidelses prosjekt som må prosjekteres i løpet av 2026.

Tilrettelagte boliger

Kommunen vil i årene som kommer ha behov for flere tilpassede boliger for eldre og omsorgsboliger.

Veg og bruer

Bruinspeksjonene som var gjennomført i 2024 av Sagelvvatn bru og Kjempedalen bru anbefaler at det bygges nye bruer på begge plassene.

Det er vurdert at akseltrykket settes ned for å bevare bruene noen år til. Hva kostnadene vil kunne bli på ny bruer er ukjent.

Overvann

I henhold til hovedplan overvann som var behandlet i k- sak 010/25 vil flere av tiltakene som er nevnt være investeringstiltak. Tiltakene er ikke utredet godt nok til å kunne innarbeides i kommende økonomiplanperioden.

INNMELDTE INVESTERINGSTILTAK FOR 2026 SOM IKKE ER PRIORITERT

Selv om man vet at det er mange ting som skulle ha vært utført er innmeldte investeringsbehov for 2026 lav.

Det er meldt inn behov for bedre og alternativ belysing på kontorene og personalrom for all hjemmetjeneste områder. Dette må i midlertidig utredes bedre før man kan evt. kan prioriter et slikt tiltak.

Over flere år er det meldt inn behov for carporter til hjemmetjeneste bilene. Ved Storsteinnes hjemmetjeneste ansees bør man en løsning med carporter i sammenheng med utvidelse av parkeringsareal ved Storsteinnes helsesenter.

I henhold til temaplaner for skole og barnehage er det innmeldt behov for oppgradering av uteområder. Dette vil man være nødt og utrede mere før det kan tas med videre. Storsteinnes skole og Moan barnehage fikk bevilget midler i 2025 for å bøte på det mest prekære behovene.

TIDLIGERE VEDTATTE
INVESTERINGSPROSJEKTER SOM ER
TATT UT AV ØKONOMIPLAN

I forrige økonomiplan periode ble det bevilget midler til oppgradering av lys i Lundberg byggefelt. Denne bevilgningen tas ut av budsjettet på bakgrunn av

usikkerheter rundt gjennomføringen av et slikt prosjektet. Her vil man komme tilbake til behov for finansiering på et senere tidspunkt.

Det var bevilget midler til oppgradering av Moan barnehage både i 2025 og 2026. Moan barnehage har i 2025 anskaffet ballbinge og nytt huskestativ. Fremtidige lekeapparat må tas med i temaplaner for barnehagene, og videreføres derfor ikke.

FORSLAG TIL INVESTERINGSPROGRAM 2026

Oversikten viser forslag til investeringsportefølje for 2026 -2029 inkludert finansieringskilde Startlån fra Husbanken er ikke nødvendig i investeringsoversikten, men tas med for oversiktens del.

Investeringsoversikt 2026 m/ med finansiering						Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
	Mva komp	Fond	Tilskudd	For-sikring	Lån				
Byggrelatert investeringer									
Fuglelia flerbrukshus trinn 2 KST							7 950		
Gjennombygging av Kløverlundveien 10				7 500	7 573	15 073			
Nye leiligheter Mellomveien 7-17							25 000	11 000	
Nytt bygg Petersborgveien 2	1 939		8 061			10 000	10 000		
Rådhuset -Generell oppgradering og arbeidsmiljøtiltak	113				450	563	563	563	
Garasje til legevaktbil	100				400	500			
Moan barnehage - solavkjøring	32				128	160			
Gjennombygging av Nordkjosbotn skole	12 000			50 000		62 000	27 500		
Helsesenter - låssystem kontorer 2. etg	75				300	375			
Oppgradering folkebiblioteket	319				1 275	1 594			
Malangstun :									
Innkjøp av inventar til dagsenter	62				250	312			
Tilpasning lokaler/utvidelse Solkroken	75				300	375			
Utskifting av vindu og balkongdører, generelt	625		1 250		1 250	3 125			
Vegg inngangsparti	38				150	188			
tilpasning lokaler til dagsenter	375		825		675	1 875			
Malangen barnehage, avd.									
Isolering vognskur	63				250	313			
Utvide parkeringsareal	50				200	250			
Utstyr									
Brannhydranter og brannkummer	75				300	375	250	125	
Audio utstyr brannkonstabler	85				341	426			
Kjøretøy									
Kjøp legevaktbil	47				587	633			
IKT									
Ny trådløs controller	95				379	474			
Veirelaterte investeringer									
Oppgradering av Maren-Annas vei							1 875		
Trafikksikkerhetstiltak forlengelse G/S Nordkjosbotn	217	14			869	1 101			
Rest opprusting av Arnulf Eides vei							916		
Veilys i krysset Sagelvvassveien - Petersborgveien	33				130	163			
Havn									
Utvidelse Bergneste havn			3 640		256 360	260 000	36 360		
Egenkapitalinnskudd									
Egenkapitalinnskudd- KLP		1 798				1 798	1 798	1 798	1 798
Egenkapitalinnskudd - Senja avfall		4 139				4 139	3 735	3 070	2 683
Kjøp av eiendom									
Kjøp av eiendom					4 000	4 000			
Salg og avsetninger									
Salgsinntekter investering - avsettes til ubundet kapitalfond						300	300	300	300
Sum	16 417	5 951	13 776	57 500	276 168	370 112	116 247	16 856	4 781
Startlån						35 000	35 000	35 000	35 000
Sum finansieringsbehov	16 417	5 951	13 776	57 500	276 168	404 812	150 947	51 556	39 481

Kløverlundveien 10

Det er vedtatt i k-sak 082/25 at Kløverlundveien 10 skal gjenoppbygges etter brannen med 12 leiligheter hvor kommunene kostnader vil være på kr 7,57 mill. Resterende kostnader dekkes av forsikringsoppgjør.

Prosjektet var lagt ut på anbud, dette anbudet måtte avlyses og ny anbudskonkurranse vil være utlyst innen kort tid.

Nytt bygg Petersborgveien 2

KST vedtok i sak 122/23 bygging av nytt bygg i Petersborgveien 2. Prosjektet består av 4 leiligheter og fellesrom. 1 av leilighetene tilrettelegges for medlever turnus. Prosjektet er godkjent av Husbanken og tilfredsstillende kravene for investeringstilskudd. Det legges opp til investeringstilskudd dekker 50% av kostnadene. Resterende dekkes med lån.

Tiltaket var opprinnelig planlagt med oppstartet i 2025. Dette var ikke gjennomførbart, og tiltaket vil ha oppstart i 2026 og ferdigstilles i 2027.

Rådhuset - oppgradering og arbeidsmiljøtiltak

Dette tiltaket er en videreføring fra økonomiplanperioden 2025-2029.

Rådhuset har behov for oppgradering og bedre sikring av bygget.

I 2025 er det gjennomført adgangskontroll og oppgradering av hoved ytterdør.

I prioritert rekkefølge:

1. Adgangskontroll og tilpasning inngangsparti. Bygge sluse ved hoveddør med venterom. Alle ytterdører må ha adgangskontroll. Gjøre området utenfor inngangspartiet tryggere.
2. Oppgradering av toaletter.
3. Utbedring av utvendig solskjerming.
4. Oppfriskning av vegg og gulvflater.

Tiltaket er tenkt over en 4 års periode fra 2025-2029.

I 2025 vil adgangskontroll og oppgradering av hoved ytterdør være gjennomført.

Garasje til legevaktbil

Garasje er være oppvarmet så det kan oppbevare nødvendig medisinsk utstyr i bilen. For en raskt og sikker utrykning er det viktig med en direkte inngang fra legekantorets lokale.

Garasjens plassering er ved siden av vareinntaket som ligger ved legevaktinngangen.

Moan barnehage – utvendig

Solavskjerming

Moan barnehage har aldri hatt solavskjerming på hele huset og det er plagsomt for både voksne og barn de store vinduene som gir hvor man stadig må mye myse for å kunne se ordentlig.

Pga. sikkerhet for barna må solavskjerming være utvendig

Gjenoppbygging av Nordkjosbotn skole

I K-sak 014/25 er det skissert at den totale kostnaden for gjenoppbygging og oppgradering etter brannen vil komme på ca. kr 85 mil eks mva. Kommunes andel vil være knyttet til oppgradering/ombygging av eksisterende bygg og utgjøre ca. kr 13 millioner eks mva.

Kommunens andel er budsjettert inn i 2025, og vil bli hensyntatt i teknisk regulering. Dette tiltaket gjelder dem delen som berører styrt gjenoppbygging fra KLP.

Det legges opp til at skolen kan tas i bruk til skoleåret 2027/2028.

Helsesenter –

nytt låssystem kontorer i 2. etg

Dagens låssystem er for en stor del ødelagt. Dører blir stående ulåst, eller kan ikke åpnes. Fare for adgang for uvedkommende. Låssystemet ønskes byttet til samme type som brukt ellers i kommunen.

Oppgradering av folkebiblioteket

Dagens reoler tilfredsstill ikke kravet til sikkerhet og må oppgraderes. Bord og stoler er utslitt og må erstattes til mer moderne møbler.

Malangstun

Malangstun har behov for oppgradering og ombygging som følge av endring i tjenestebehovet.

Etter omorganisering av tjenestetilbudet for institusjonene må avdelingen Solkroken, som benyttes til demente pasienter, skjermes og tilpasses med kjøkken og spisestue.

Det må reetableres dagsenter i 1. etg med innkjøp av inventar og møbler.

Vinduer og balkongdører er meget dårlige og må utskiftes til mer energisparende produkter. Flere av balkongdørene kan ikke åpnes pga. skader og er dermed en sikkerhetsrisiko ved behov for evakuering av bygget.

Ved inngangspartiet må det settes opp en vegg slik at pasientene ikke sitter i kaldtrekk fra ytterdøren.

Husbanken gi tilskudd inntil 55% av kostnadene til dagsenter og inntil 50% av kostnadene ved utskifting av vinduer/dører til mer energivennlige produkter. Det legges opp til at tilskudd fra Husbanken innvilges.

Prosjektet med utskifting av vinduer og dører igangsettes ikke før endelig avklaring med Husbanken. Etablering av dagsenter må gjennomføres uavhengig av tilskudd som følge av endring av drift. Skulle det være at tilskudd ikke innvilges må tiltaket lånefinansieres 100%. Det vil da komme frem i tertialrapport.

Malangen barnehage, avd. Mestervik

Vognskuret hvor vognene med vognposer skal oppbevares er for kaldt og fuktig slik

at det utvikles mugg i vognposene. For å bøte på dette må vognene stå inne i selve barnehagen på vintertid og det tar mye areal som normalt skal benyttes til andre formål. I tillegg er det unødvendig ressursbruk flytting av vognene frem og tilbake, og gangarealet blir unødvendig skittent som for trekkes inn i hele barnehagebygget.

Det er derfor behov for isolering av vognskuret slik at det holder ca 17 grader året rundt.

Parkeringsplass er i dag for liten og foreldre må stå i vegbanene og vente på ledig plass ved levering/henting av barn. Pga. liten parkeringsplass er ansattes biler til hinder ved matleveranse.

Parkeringsarealet må utvides med påfylling av steinmasser og veggrus. Utvidelsen gjøres innenfor eksisterende tomt.

Brannhydranter og brannkummer

Dette tiltaket er en videreføring fra økonomiplanperioden 2025-2028.

I 2024 var det 2 store branner på Nordkjosbotn og 1 boligbrann på Storsteinnes. Det var utfordringer med tilgjengelig slukkevann i alle 3 branner. Balsfjord Brann og redning (BBR) har gjort en kartlegging av tilgjengelig slukkevann på Mestervik, Storsteinnes, Nordkjosbotn og Laksvatn. Det er betydelig behov for både oppgradering og etablering av nye hydranter i allerede bebygde områder. Det er kommunen som er ansvarlig for at det er tilstrekkelig slukkevann i tettbygde strøk. Det er derfor nødvendig med en oppgradering for å sikre tilstrekkelig slukkevann i de 4 nevnte tettstedene-

Audio utstyr for brannkonstabler

Alle røykdykker skal etter røykdykkerveiledningen ha garnityr i øret for å høre røykdykkerleder og andre røykdykkere, uten dette utstyret har ikke røykdykkerne lov å gjennomføre

røykdykking. Kommunikasjon er en kritisk sikkerhetsfaktor under røykdykking. Det skal benyttes samband mellom røykdykkerne og røykdykkerleder, og mellom røykdykkerne innbyrdes dersom mulig.

Korrekt utstyr skal ifølge HMS bidra til å forebygge hørselskader hos innsatspersonell, dette er godt beskrevet i AML § 4-4. Tiltaket går ut på anskaffelse slik utstyr til hele brannkorpset.

Legevakt bil

Kommunen må stille bil tilgjengelig for akuttpersonell i legevakt, 24 timer pr døgn, 365 dager i året.

§9 i Akuttforskriften, jf. Helse og omsorgstjenesteloven; Kommunen skal sørge for at legevakten er organisert og utstyrt slik at helsepersonell i vakt kan rykke ut umiddelbart. Dagens ordning med delt bil med andre helsetjenestene er ikke tilfredsstillende.

Bilen må være tydelig merket i samsvar med krav fra Nasjonal veileder IS 12/2015 for legevakt og legevaktsentral. Bilen må være utstyrt med Locus samband for å kunne samhandle raskt og effektivt med andre nødetater.

Ny trådløs controller

Kommunen har en trådløs Controller som går ut av drift pr 1.mai 2026.

Denne må erstattes for å kunne drifte det trådløse nettet.

Trafikksikkerhetstiltak fra 2024

Tiltaket er i 2. tertialrapport 2025 vedtatt overført til 2026

Tiltaket gikk ut på forlengelse av gang- og sykkelveien fra Nordkjosbotn skolen til sentrum. For å kunne gjennomføre tiltaket er det inngått avtale om kjøp av tilleggsareal. Tiltaket er sesongbasert vil ikke kunne gjennomføres før i 2026.

Veilys i krysset

Sagelvassveien/Petersborgveien

Dagens situasjon er at det er for dårlig belysning i krysset som igjen fører til

farlige situasjoner spesielt for myke trafikanter. Konkret skal det settes opp en ny lysmast. Ettersom Sagelvassveien er en fylkesvei må fylket godkjenne at man får satt opp en mast på fylke sin grunn. Det viste seg å ikke være enkelt så man må se på annen løsning enn opprinnelig tenkt. Tiltaket ble derfor ikke gjennomført i 2025 som planlagt, men forskyves til 2026.

Utvidelse av Bergneset havn

Kommunestyret har vedtatt i k-sak 030/25 en utvidelse av Bergneset havn med en kostnadsramme på kr 408,4 mill., herav låneopptak kr 368,36 mill. Det forutsettes låneopptak kr 112,0 mill i 2025 (vedtatt oppjustert i k-sak 095/25), og kr 256,36 mill. i 2026. Det er budsjettet med tilskudd kr 3,3 millioner i 2026 og kr 36,3 millioner i 2027.

Det er avklart at man ikke fikk tilskudd fra kystverket slik det var forutsatt i k-sak 030/25. Samtidig er det gitt tilsagn fra Troms holding, og det vil lages ny søknad til kystverket, men på et lavere grunnlag. På den annen side har prosjektet kommet lengre uten uforutsette kostnader, og det kan medføre at usikkerhetsavsetningen etter hvert kan revurderes. Samlet sett fastholdes derfor forutsetningen om låneopptak fra k-sak 030/25. Ved neste rullering av økonomiplan har man bedre samlet grunnlag for å vurdere finansieringsforutsetningene.

Det legges opp til at prosjektet er ferdig innen 01.07.27. Etter dette er det budsjettet inn renter/avdrag, økte driftskostnader og økte inntekter i tråd med prinsippene i k-sak 030/25. Netto driftseffekter er deretter saldert med bruk av havnefondet, i tråd med k-sak 030/25.

Egenkapitalinnskudd KLP

Det skal årlig oppjustere kommunens egenkapital i KLP i forhold til fremtidige forpliktelser. For 2026 er dette beregnet til kr 1 798 000. Utgiften skal i henhold til regnskapsreglene føres over

investeringsbudsjettet, men kan ikke finansieres med lånemidler. I 2026 legges det opp til at dette finansieres 100% med bruk av ubundet kapitalfond.

Egenkapitalinnskudd Senja avfall

Senja Avfall er i en svært vanskelig økonomisk situasjon, noe som også påvirker eierkommunene.

I tillegg til at eierkommunene godkjente i 2025 en økt lånerammen for å ferdigstille prosjektet med ny forbrenningsovn, må kommunen inn med betydelig økonomisk bidrag til Senja Avfall.

Det har vært stilt spørsmål om lovligheten av å gi en slik "støtte", som det først var tenkt som. Lovlighet da sett opp mot lovverk rundt selvkost. Renovasjon SKAL være til selvkost, og kan følgelig ikke subsidieres.

Det henvises fra Senja Avfall at dette gjelder den delen av forbrenningsovns kapasitet som er mot næringsavfall, og derfor ikke berøre selvkost. En problemstilling da vil være hvorvidt en kommune kan gi "drifts" tilskudd til den delen av virksomheten som retter seg mot næringsvirksomhet.

Vi vurderer det slik at skal en inn med ett slikt bidrag, må det være som et egenkapitalinnskudd. Kommunen håndterer det på samme måte som f. eks egenkapitalinnskudd i KLP, og det legges inn som investering finansiert av ubundet kapitalfond. Det er ikke lov å lånefinansiere et slikt egenkapitalinnskudd.

Forholden rundt Senja avfall og den vanskelige situasjonen de er i blir gransket av Komrev Nord, og det er forventet at også problemstillingene rundt egenkapitalinnskuddet vil bli ettergått.

Kjøp av eiendom

Kjøp av eiendom til fremtidig etablering av tilrettelagte aldersvennlige senior- og omsorgsboliger jf. kommuneplanen samfunnsdel og temaplan for helse.

PÅGÅENDE INVESTERINGER FRA TIDLIGERE ÅR

Restbevilgning på disse prosjektene vil bli budsjettregulert i egen sak - teknisk regulering.

Rådhuset - nytt ventilasjonsanlegg og varmekilde/elektrokjele

Prosjektene må sees i sammenheng da arbeidet som er/skal utføres er avhengig av hverandre.

Eksisterende kjeler er renoverte, og trengs derfor ikke skiftes enda slik som først antatt. Det legges opp til en oppgradering til varmepumpedrift i forbindelse med etablering av ny brannstasjon. En del oppgradering av styresystemer er utført. Gjenstår oppgradering på ett anlegg. Frekvensomformere og sonespjeld gjenstår å få montert. For å få oppgradert eksisterende ventilasjonsanlegg med kjøling, ses det på en løsning med luft/vann varmepumpe. Ledig plass etter at ny heis er montert, muliggjør etablering av utstyr for dette i teknisk rom i takoppbygget.

Egenandel rassikring Kirkeveien

Prosjektet var i utgangspunktet et samarbeid mellom NVE og kommunen. Kommunen skal kun betale en egenandel på 1 mill. Det ble montert måleutstyr i området for å kontrollere grunnvannsendringer og mengder. Målingene ble avsluttes i 2025, og konklusjon fra NVA er at de ikke vil gjøre noe tiltak. Pr. nå er det usikker hva som blir gjort i området. Pga. dem usikkerheten

lar man midlene stå til rassikring i Kirkeveien.

BBS - Oppgradering lys

Oppgraderingen av lys. Arbeidet har tatt lengre tid enn forutsatt ettersom man utføre det meste av arbeidet med egne ressurser.

Brannstasjon

Ny brannstasjon vil ikke bli sluttført før i februar 2026.

Forprosjekt Laksvatn oppvekstsenter

Kommunestyret vedtok i k-sak 054/25 at det skulle prosjekteres nytt oppvekstsenter på Laksvatn. Egen sak til politisk behandling når prosjekteringen er ferdig.

7 DRIFTSTILTAK

7.1 INNARBEIDEDE DRIFTSTILTAK

Parallelt med arbeidet med driftstiltak er alle rammene gjennomgått mht. konsekvensjustering av faktisk driftsnivå, med henblikk på å fange opp prisøkninger og lignende. Dette består av mange, og i hovedsak små, justeringer, og er ikke synliggjort. Ved gråsone mot «driftstiltak» er de definert inn i kategori «driftstiltak» av hensynet til synliggjøring ovenfor kommunestyret. Oversikten nedenfor er sortert pr rammeområde, og viser hvilke «tiltak» som er innarbeidet.

Innarbeidede driftstiltak (1000 kr)	2026	2027	2028	2029
Politisk Styrings-/folkeveorganer				
Valg 2027 og 2029	0	444	0	444
Kommunedirektøren mstab				
Nedstyring 20% stilling rådgiver oppvekst	-193	-193	-193	-193
Prosj stilling 2026 reiselv (forutsetter prosjektskjønnsmidler)	0	0	0	0
Økonomienhet				
Anskaffelse nytt økonomisystem	200	100	0	0
Midlertidig reduksjon 20% stilling	-121	0	0	0
Personalenhet				
Digital sikkerhet skolenettverket	65	0	0	0
Etableringskostnader nytt helse og omsorgsprogram	0	300	0	0
Framsikt - styringsverktøy	315	396	256	256
Ikt utgifter	243	243	243	243
Meglerpakker - økt pris	-150	-150	-150	-150
Midlertidig reduksjon 20 % stilling	-148	0	0	0
Økte kostnader for Microsoft lisenser	185	185	185	185
Plan og landbruk				
Kommuneplanens arealdel- tilleggsbevilgning	234	0	0	0
Planleggerstilling	531	797	797	797
20 % økning stillingsressurs- Eiendomsskatt	122	122	122	122
Brann og redning				
Brannbekledning	150	150	150	150
Locus abonement	20	20	20	20
Service Mannskapsbil Storsteinnes (Ny Brannbil)	37	37	37	37
Sommerdekk og vinterdekk til småbiler	9	9	9	9
Sommerdekk og vinterdekk til tankvogn	0	0	230	0
Videreføre stillingshjemler brannkonstabler i påvente av ROS analyse for brann	51	0	0	0
Øke fra 1% til 2,2% på frivilling brannkonstabler	169	169	169	169
20% renhold brannstasjon	123	123	123	123
Fellesutgiftersentraladm				
Drift overvann- K-sak 010/25	800	0	0	0
Finansiering prosjektstilling - overvann	405	810	405	0
Juridisk bistand	300	0	0	0
Samarbeidsavtale Agrinor og Balsfjord kommune	0	10	0	10
Tilskudd krøllgressbane Moan- engangsbeløp	200	0	0	0

Innarbeidede driftstiltak (1000 kr)	2026	2027	2028	2029
Laksvatn Oppvekstsenter				
33% ressursøkning Laksvatn barnehage	135	0	0	0
Nordkjosbotn skole og SFO				
16% økning renhold Nordkjosbotn skole pga to lokaler	79	44	0	0
Fellesutg. skole, SFO og voksenoppl.				
Leirskole 2026-2029	208	480	172	399
Midlertidig nedtrekk rekrutteringstiltak skole	-105	0	0	0
Språksamling for elever med samisk som førstespråk	31	31	31	31
30% IKT-ressurs i Balsfjordskolen og Balsfjordbarnehagen	244	244	244	244
Nordkjosbotn barnehage				
50% assistent Nordkjosbotn barnehage	205	0	0	0
Boligtjenesten funksjonshemmede				
Gjennomførte nedtrekk Boligtjenesten 2025	-1 660	-1 660	-1 660	-1 660
139 % Helsefagarbeider Boligtjenesten	458	1 374	1 374	1 374
Institusjonsbasert omsorg				
Gjennomførte nedtrekk Institusjonsb. omsorg 2025	-1 807	-1 807	-1 807	-1 807
Papp presse	69	0	0	0
Økt inntekt salg av mat	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Hjemmebasert omsorg				
Egenandel hjelpemidler	-229	-229	-229	-229
Gjennomførte nedtrekk Hjemmebasert omsorg 2025	-1 970	-1 970	-1 970	-1 970
2 ekstra leiebiler i hjemmetjestene	150	150	150	150
Felles helse og omsorg				
Velferdsteknologi øke 2026 - 2029	529	690	818	912
Barnevern				
Flere barn i fosterhjem	2 826	2 826	2 826	2 826
100% midlertidig barnevernskonsulent (ksak 056/25)	765	0	0	0
NAV Sosial iks				
Sosialbudsjett - endring i kostnader	1 392	-1 868	-2 868	-2 868
Helse og familieenhet				
2 tiltak brukerstyrt personlig assistent (BPA)	4 177	1 902	1 902	1 902
90 % stilling- videreføre oppfølging i bolig- psykisk helse 2026	855	0	0	0
Kultur og integreringsenhet				
Redusert vikarbruk voksenopplæring	-270	0	0	0
Byggforvaltning				
Drift av Sand skole 2026	79	0	0	0
Veg				
Overvannproblematikk vegrelatert	250	250	250	250
Redusert tid på gateløys	-50	-50	-50	-50
Redusert vedlikehold bruer	-200	-200	-200	-200
Redusert veivedlikehold sommer	-250	-250	-250	-250

Innarbeidede driftstiltak (1000 kr)	2026	2027	2028	2029
Skatteinntekter og statlige overføringer				
Eiendomsskatt - opptrapping fra 3,3 o/oo til 4,0 o/oo bolig/fritid	-3807	-3 807	-3 807	-3 807
Eiendomsskatt - fjerne 6-årsfritaket på nybygde boliger	-375	-375	-375	-375
Rente og avdrag				
Avdragsutsettelse	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Årsoppgjørdisposisjoner				
Avsetning/bruk flyktningefond/disp.fond	-10 353	3 402	5 006	5 816
Rammekutt iht kommunedirektørens forslag	-5 000	-17 158	-17 158	-17 158

7.2 IKKE INNARBEIDEDDE DRIFTSTILTAK

I budsjettprosess er det kommet en rekke innspill på driftstiltak som det ikke er funnet rom for. Disse synliggjøres nedenfor.

Driftstiltak som ikke er prioritert (1000 kr)	2026	2027	2028	2029
Personalenhet				
Kompetanseutvikling	250	-	-	-
Fjerne stolper	-	440	-	-
100% stilling videreføring av nærværs- og sykefraværsprosjekt.	329	613	-	-
Plan og landbruk				
Områdeplan Mestervik	900	-	-	-
Reguleringsplan Laksvatn	500	-	-	-
Fellesutgifter sentraladm				
Søknad om driftsstøtte for 2026 - Veiledningssenter for pårørende	20	-	-	-
Tilskudd krøllgressbane Moan- iht søknad	58	116	116	116
Økning lærlingeplasser	-	-	-	-
Fellesutg. skole, SFO og vokseopp.				
Klubbtillbud for ungdom jf. tiltak temaplan oppvekst	294	294	294	294
Andre yrkesgrupper i skolen- sosionom, barnevernspedagoger, vernepleier v1	1 366	1 366	1 366	1 366
Flere turer og overnattingsturer i skolen 2025	124	124	123	124
Felles helse og omsorg				
Tilskuddsportal- sies opp	-	37 -	37 -	37 -
NAV Sosial iks				
20 % økning fast - sosialkonsulent 2026	95	95	95	95
Kultur og integreringsenhet				
50% bibliotekressurs, økes til totalt 150% 2025	329	329	329	329
Byggforvaltning				
BBS Åpningsvind vaktrom	15	-	-	-
BBS Sikring av åpningsvinduer	30	-	-	-
Kantine Helsecenteret, Sikring av betjeningsområde	65	-	-	-

8 DE ENKELTE RAMMEOMRÅDENE

8.1 FOLKEVALGTE ORGAN

Budsjettrammen skal dekke driften av:

- Ordfører, varaordfører
- Kommunestyret
- Formannskapet
- Administrasjonsutvalget
- Forhandlingsutvalget
- Kontrollutvalget, kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester fra interkommunale selskaper hvor kommunen er medeier.
- Forliksrådet
- Ungdomsrådet
- Kommunalt råd for eldre
- Kommunalt råd for og mennesker med nedsatt funksjonsevne

I budsjettrammen er det forutsatt at driften videreføres på samme nivå som i 2025, med følgende justeringer:

- Budsjett for *valg* ligger inne for årene 2027 og 2029 (jfr. tiltak i kap. 7.1).
- Kostnad til ett ekstra kommunestyremøte, f.eks. til behandling/arbeidsmøte planverk ble innarbeidet i budsjett 2025 og er videreført.
- Budsjett for bevertning ifm. formannskaps- og kommunestyremøter er over tid ikke økt i tråd med faktisk prisstigning. Er nå økt med kr 17 000 som en tilpasning til de faktiske kostnader.
- Budsjettramme for kontrollutvalget/ revisjonstjenester er innarbeidet iht. kontrollutvalgssak 21/2025.

8.2 KOMMUNEDIREKTØREN M/ STAB

Stillinger som innbefatter området er kommunedirektør, kommunalsjefer og fagrådgiver.

Rammen skal dekke kommunedirektørnivåets virksomhet innen arbeidsområdene;

- Overordnet administrasjon og ledelse.
- Overordnet utrednings og utviklingsarbeid, sentralt ledet prosessarbeid.
- Ledelse og styring av prosjektarbeid innen arealplanarbeid og industrietableringer.
- Helhetlig forvaltning, samordning og koordinering, generell rådgivning.
- Opplærings og utviklingstiltak for ansatte i kommunen.
- Sentrale juridiske saker, beredskap – overordnet ansvar i forhold til forebygging og krisetiltak.
- Koordinering og fremføring av kommunens overordnede planarbeid når det gjelder kommunen som helhet eller sektor.
- Overordnet koordinering av kommunens totale tjenesteportefølje.

Målsettingen for rammeområdet er:

- Helhetlig administrasjon og ledelse inkludert forvaltning, koordinering og samordning av kommunens totale ressurser – personell og materiell.
- Få til en gjennomtenkt og styrt vekst og utvikling av kommunen.

Den viktigste oppgaven er å lede forarbeid før, og iverksetting etter politiske vedtak, og samtidig ivareta videreutvikling av kommunen.

I budsjettrammen (før evt tiltak) ligger det 5,0 årsverk.

8.3 ØKONOMIENHET

Budsjettrammen dekker økonomienhetens virksomhet innen overordnet økonomiforvaltning, regnskap og løpende drift.

Herunder ligger ansvar for å ivareta budsjettprosesser, kommunens løpende økonomioppfølging/rapportering, finansforvaltning, regnskapsføring, årsregnskap, inngående/utgående fakturabehandling, lønn, , startlån, bostøtte. Enheten ivaretar også regnskap for PPT, Ishavskystens friluftsråd, Balsfjord kommunalteknikk, Midttun boligstiftelse, samt et legat.

I budsjettrammen (før evt nye tiltak) ligger det 8,0 årsverk.

Målet er å drifte kjerneoppgavene og den daglige drift på en solid måte, og være bidragsyter på strategisk/overordnet nivå.

8.4 PERSONALENHET

Budsjettrammen skal dekke 9,75 årsverk som ivaretar arkiv, dokumentbehandling, politisk sekretariat, valg gjennomføring, overordnet personalforvaltning, kommunens IKT-løsninger med ansvar for informasjonssikkerhet og personvern, kommunes servicetorg og koordinering av hovedtillitsvalgtordningen. Enheten har i tillegg 1 årsverk som prosjektleder for nærværs- og sykefraværsprosjektet og en IKT lærling.

Kommunen har behov for å anskaffe flere digitale løsninger og programvarer i løpet av de neste årene. Det kommer en ny løsning for elektronisk pasientjournal rundt 1. kvartal 2027, som fører etableringskostnader som kan påløpe i 2026.

Budsjettrammen har store driftsutgifter som er direkte relatert til kommunens fellesutgifter særlig innen IKT. Utgifter til

drift, vedlikehold og brukerstøtte til kommunens fagprogrammer utgjør en betydelig utgiftspost.

En stabil og god drift av kommunens IKT er et overordnet mål, med fokus på sikkerhet, digitalisering, nettverk og datakommunikasjon.

Personalenheten er et viktig servicesenter for administrative fellesoppgaver, der gode rutiner og opplæringsarenaer på de ulike områdene videreutvikles.

For 2026 vil personalenheten jobbe for en helhetlig personalforvaltning, gode samhandlings- og informasjonsarenaer og god service til våre innbyggere.

8.5 PLAN OG FORVALTNING

Budsjettrammen skal dekke plan og forvaltning's virksomhet innen; Plan- og byggesaksbehandling (inkludert tilsyn ulovlighetsoppfølging), eiendomsskatt, slam og renovasjon, spredt avløp, kart-, matrikkel- og oppmålingstjenester.

I budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

Stillingen som rådgiver byggesak, tilsyn og ulovlighetsoppfølging er ikke besatt. Her benyttes rammeavtale med innleid selskap. Stillinger som ingeniør spredt avløp er besatt i 2025.

Med den stramme budsjettrammen må plan og forvaltning ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Hva som er lovpålagte oppgaver og ikke, samarbeid og effektivitet innenfor saksbehandling og veiledning.
- Det må fortsatt være fokus på å bygge en robust enhet der kompetanse kommer til nytte på tvers av fagområdene, og på den måten gjøre

enheten mindre sårbar.

For å ivareta tjenestene har enheten totalt 9,5 årsverk til rådighet, hvor ledige hjemles går med til å dekke buk av firma for å utføre oppgavene.

For 2026 har enheten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Yte en god service og stadig søke tiltak med formål å effektivisere måten vi jobber på
- Oppdatere veiledning på kommunens hjemmeside
- Rullering av i «kommuneplanens arealdel» (KPA)
- Følge opp matrikelvask og interkommunalt oppmålings samarbeid med Tromsø kommune.
- Ferdigstille områdeplan for Storsteinnes og Nordkjosbotn sentrum
- Sluttbehandle pågående reguleringsplaner
- Følge opp spredt avløp gjennom rådgivning og tilsyn.
- Ulovlighetsoppfølging

8.6 VEI

Budsjettrammen skal dekke Veiforvaltningens virksomhet innen; veivedlikehold, og dekker i hovedsak brøyting, høvling, grøfting kantklipp og akutt vedlikehold. Under akutt vedlikehold regnes flomskader, utglidninger i veikropp og lignende forhold. Særlig våren med snøsmelting og teleløsning kan skape store utfordringer. Etter gjennomført anbudsrunde på vintervedlikehold, ble budsjettrammen for 2026 økt med 4,4 mill. for å dekke økte kostnader.

Med den stramme budsjettrammen må veiforvaltning ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Inngåelse og oppfølging av kontraktarbeider på brøyting, kantklipp og høvling.
- Forebygging av skader som følge av nedbør og teleløsning.

For kommende planperiode har veiforvaltning følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Veiforvaltningen sliter med stort etterslep på vedlikehold, og da spesielt for bruer. Det utredes vedlikeholdsprosjekter for bruer som forelegges politisk behandling årlig. Etter siste bruinspeksjon er det for Sagelvatn bru og Kjempedalen bru anbefalt nybygg. Et alternativ for Kjempedalen bru, er at den kun brukes til gang/sykkel og at det etableres snuplasser på begge sider av brua.
- Vedlikehold av kommunale grusveier er en kontinuerlig prosess som stadig må følges opp. Riktig dosering av veikroppen for best mulig vandrenering, samt grøfting og stikkrenner har hovedfokus.
- Vedtatt veiplan, inkludert bruplan og trafiksikkerhetsplan, danner grunnlag for prioriteringer av det planlagte vedlikeholdet i kommende år. Kommunen overtok vedlikehold på 2 byggefelt i 2025, og fikk dermed en del med kostnader i den sammenhengen.

For 2026 er det foreslått å privatisere en del kommunale veier, med tanke på å redusere vedlikeholdskostnader.

8.7 HAVN

Budsjettrammen skal dekke havn virksomhet innen; Drift og vedlikehold av havnearlegg på Bergneset og Tennes. Havn leverer tjenester for alle som sender og mottar varer over Bergneset havn.

Budsjettrammen har 1 årsverk.

Havn har særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Effektiv utnyttelse av Bergneset kaianlegg for å hindre unødige forsinkelser, øke godsmengden over kai, og samtidig få økte inntekter.

For 2026 har havn følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- En jevnt økende godsmengde over Bergneset havna gjør at det er igangsatt prosjekt for å utvide havneanlegget. Rassikring av området med jetpeling, mudring og utfylling av omrammingsmolo ble startet opp i august 2025, og arbeidet ligger godt an tidsmessig i forhold til fremdrift. Entrepriise E3 kaiarealer, er lagt ut, og det er registrert stor interesse for prosjektet. Forventet oppstart i 2. kvartal 2026.
- Rehabilitering av Tennes kai er ferdigstilt, og det er ønskelig å jobbe videre med å få etablert kombinert bølgedemper og småbåthavn. Med en slik utvidelse vil Tennes havna bli adskillig mer skjermet og dermed mer anvendelig både for fjordfiskere og til fritidsbruk.

Bergneset havneprosjektet vil kreve mye oppfølging, ikke bare i 2026, men også videre utover i planperioden.

8.8 BRANN OG REDNING

Budsjettrammen skal dekke Brann og redning sin virksomhet innen å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede tilsiktede

hendelser. Enheten skal sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg (forebyggende).

Enheten består av 4,25 årsverk. Herav 2,20 knyttet til forebyggende avdeling.

Lovpålagte oppgaver:

Forebyggende oppgaver:

- Informasjon og motivasjon om brannfare og brannverntiltak.
- Brannforebyggende tilsyn med byggverk og installasjoner.
- Ulykkesforebygging ved håndtering og transport av farlig stoff og farlig gods.

Beredskapsoppgaver:

- Innsatsstyrke ved brann.
- Innsats ved andre akutte ulykker, basert på kommunens risiko- og sårbarhetsanalyse.
- Innsats ved hendelser i sjøområder, også utenfor norsk territorialgrense etter anmodning.
- Utføre oppgaver i krise og krig.
- Kommunal beredskap mot akuttforurensing (IUA)
- Bistand andre nødetater/Kommuner (herunder kommer blant annet PLIVO, Akutthjelper)

Ikke lovpålagte oppgaver som:

- Heis-alarmer fra Storsteinnes omsorgsbolig, Storsteinnes helsesenter og rådhuset.
- Akutt hjelpere Storsteinnes og Meistervik.
- Trygghetsalarm til lege på vakt.
- Dyreredning.
- Kommunal bistand ved vannlevering.
- Urban tauredning
- RVR (restverdiredning)

Brann og redning er bærebjelken i den kommunale beredskapen. Dette innebærer et spesielt ansvar i arbeidet med å forbygge og begrense uønskede hendelser.

Balsfjord Brann og redning (BBR) har inngått samarbeid med Lyngefjord Brann og redning om lovpålagt overordnet vakt.

BBR har tidligere hatt avtale med Senja brann og redning om brannsjef, overordnet brannvakt og tilsyn. Fra 01.07.25 har BBR ivaretatt disse funksjonene selv, og det forventes en besparelse fom 2027 når kompetansehevingen er gjennomført. Enheten har omdisponert ressursene og overført ressurser fra beredskap til tilsyn.

Med den stramme budsjetttrammen må brann og redning ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Fokus på bemanningssituasjon, og generell kompetanse som røykdykker, sjåfør og utrykningsleder.
- Kursing og opplæring som er i tråd med forskrifter.
- Jobbe aktiv med forebygging av uønskede hendelser med høy tilstedeværelse
- For 2026 har BBR følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon
- Verne liv, helse og miljø mot brann og eksplosjonsulykker
- Ved brann, eksplosjon og andre ulykker, begrense skadene
- Jobbe aktivt med brannforebyggende arbeid i beredskap og feiertjenesten
- Sikkerhet gjennom god HMS for mannskaper er noe brannvesenet hele tiden må ha fokus på.
- Øke stillingsprosenten på deltidkonstablene fra 1% til 2,2%
- Kompetanse økning i henhold til forskriftskrav
- Innflytting i ny brannstasjon
- Oppfølging av BrannROS

8.9 LANDBRUK

Budsjetttrammen skal dekke landbruk sin virksomhet innen forvaltning og næringsutvikling innen jord- og skogbruk

samt viltforvaltning, tilskuddsforvaltning innenfor jord- og skogbruk, og kommuneveterinærordningene.

Budsjetttrammen har 3,4 årsverk med samme leder som på plan og forvaltning.

Med den stramme budsjetttrammen må landbruk ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

Service, samarbeid og effektivitet innenfor saksbehandling og veiledning. Det må fortsatt være fokus på å bygge en robust enhet der kompetanse kommer til nytte på tvers av fagområdene, og på den måten gjøre enheten mindre sårbar.

For 2026 har enheten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Yte en god service til næringen og involverte parter.
- Søke tiltak med formål å effektivisere måten vi jobber på.
- Bidra med veiledning og motivasjon til generasjonsskifter innen landbruket, utbygging/renovering av driftsbygningene(løsdrift) og ny næringsutvikling i landbruket.
- Fokus på boplikt, driveplikt og jordleiekontrakter
- Fokuserer på potensialet innen skogbruk.
- Følge opp veterinær ordningen og 4-delt vaktordning.

8.10 FELLESUTGIFTER

På rammeområdet håndteres en rekke forhold; lisenser KS, personalforsikringer, lønn hovedtillitsvalgte, sentral avsetning lønnsnett (som fordeles etter hvert jfr. kap. 2.8), bevilgningsgebyrer og kontroll, de fleste kommunale tilskudd mv.

På rammeområdet er det budsjettert kr 250.000 til etablering/ tilpasning egen

bolig. Evt ubrukte midler det enkelte år har vært budsjettregulert til eget fond, i og med at det er stor variasjon i etterspørsel og behov.

Budsjetttrammen for 2026 er i prinsipp samme som i 2025, men korrigerert for følgende:

- -Prisendringer på forsikringer og lisenser KS.
- -Eliniering engangsbevilgninger 2025.
- -Oppdatert avsetning for lønnsvekst.
- -Endringer tilskudd eksterne (ansvar 1700), jf. eget avsnitt under.

Tilskudd til eksterne

F.o.m budsjettåret 2023 er det ikke lengre egen politisk sak om tilskudd til andre.

Tilskudd til eksterne er innarbeid etter følgende tabell:

Tilskuddsmottaker	budsjett 2025	budsjett 2026
Sekretariat regionrådet	288 910	299 022
Midt-Troms Museum	658 670	681 723
PPT	3 005 434	3 105 091
Nordkjosbotn idrettshall	649 110	724 512
Krisesenter	709 962	656 190
Sandbuk AS (BASVO)	1 214 924	1 253 838
Finndal skuterløypa	30 000	30 000
Balsfjord idrettsråd - tilskudd skiløyper	25 000	25 000
Balsfjord idrettsråd - driftstilskudd	3 000	3 000
Sommervedlikehold sentrum		
- Storsteinnes sentrum	10 000	10 000
- Norskjosbotn sentrum	10 000	10 000
- Mestervik sentrum	5 000	5 000
Ivaretagelse avstatligsikret friluftsområder		
- Juksavatn friluftområde kr 54000	54 000	54 000
- Skriverholmen kr 31000	31 000	31 000
Sør-Malangen Bygdelag (Sætersletta)	2 500	2 500
Renhold av toalett v/Aursfjordsaga*)	8 500	8 798
Tilskudd støttesenter mot incest og	20 000	20 000
Kirkelig fellesråd	4 908 256	5 080 045
Friluftsrådet	134 431	139 136
Balsfjordnæringssselskap AS	200 000	200 000
Interkommunalt plankontor **)	145 740	427 117
Finnut - innkjøpsalliansen	160 000	165 600
Omsorgsberedingsgruppe	20 000	20 000
Medlemskap Norsk kjernekraft	20 000	20 700
Utdanningsmesse	60 000	60 000
Sum tilskudd til andre	12 374 437	13 032 273

*) justert med lønnsvekst

***) forutsatt vedtatt i KST. 03.11.25

Tilskuddsbeløp for 2026 er videreføring av tilskudd/medlemskontingenter innvilget for 2025.

Tilskudd til andre tar utgangspunkt i et forpliktet samarbeid enten i form av IKS eller annen samarbeidsavtale. Årlig reguleres hvert enkelt tilskuddsbeløp ut ifra hva som er inngått avtalene.

Tilskudd til Finndalsløypen videreføres med samme beløp som i 2024 I K-sak 016/23 forventes det på sikt at vedtatt brukerbetaling vil dekke kostnadene til drift og vedlikehold av løypene. For 2026 er det budsjettert med en inntekt på kr 9000,- som var nivået i 2024. Dette ligger på et annet rammeområde.

Det er ikke kommet konkret innspill fra Balsfjord Kirkelig Fellesråd på nye budsjettbehov. Tilskuddet fra 2025 videreføres med kommunal deflator.

Det avsettes ikke egen pott til søknader som kommer inn i løpet av året.

8.11 LAKSVATN OPPVEKSTSENTER

Budsjetttrammen skal dekke Laksvatn oppvekstsenter sin virksomhet innen grunnskole 1–10 kl., SFO og barnehage.

	Ant. barn	Årsverk
Elever	45	9,3
Barn SFO	13	0,9
Herav 1 trinn	6	
Leksehjelp	13	
Merkantil		0,5
Renhold (bhg/skole-SFO)		1,7
Assistent skole		0,7
Barn i barnehagen*	14	4,6
Ledige plasser pr 01.10.25	1	

* Pr. 01.10.25 har vi 4 barn u/3 år på venteliste

I budsjettammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret;

- Gi alle barn og elever et godt pedagogisk og tilrettelagt SFO-, barnehage- og skoletilbud i samsvar med sentrale og lokale planverk.
- Elevene deles fortrinnsvis inn i 3 grupper; 1.-4., 5.-7. og 8.-10. trinn. I enkelte fag deles noen trinn opp i grupper ved tilpasset behov, begynneropplæring og individuelt tilrettelagt opplæring.
- Fleksibilitet mellom SFO og barnehage ved behov.

Med den stramme budsjettammen må Laksvatn oppvekstsenter ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Jobbe godt med plan for nærværarbeid og sykefraværsoppfølging, begrense vikarbruk samt være restriktiv i forhold til innkjøp.
- Fokus på god læring og motivasjon.

For 2026 har Laksvatn oppvekstsenter følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Skolen – læring for alle:

Mer fokus på varierte og elevaktive undervisningsopplegg.

- Implementere TPO-plan og jobbe med å følge opp kartleggingsresultat, samt bruke dataene til refleksjon, læring og økt bevissthet rundt målrettede tiltak.
- Videreføre Læring i friluft og iverksette dette på flere klassesetrinn.
- Jobbe videre med rammer for god klasseledelse og varierte læringsmetoder med mål om at elevene skal oppleve et trygt skolemiljø og variasjon i læringsarbeidet.

Barnehagen:

- Jobbe godt og systematisk med pedagogisk planarbeid, og sikre at hele profesjonsfelleskapet jobber mot et felles mål.
- Fokus på læring gjennom lek, utvikle vennskap og gode felleskap, kommunikasjon og språk, digital praksis, livsmestring og helse, omsorg, samt gjennomføre trygg vanntilvenning.
- Samarbeid gjennom felles uteskole med 5-åringene og 1.-4.trinn.

8.12 NORDKJOSBOTN SKOLE

Budsjettammen skal dekke Nordkjosbotn skole sin virksomhet innen grunnskole 1-10 trinn, leksehjelp, SFO og renhold

	Ant. barn	Årsverk
Elever	130	
SFO totalt	32	1,94
SFO 1-trinn	7	
Leksehjelp	25	
Assistenter, miljøarbeidere		4,06
Pedagogisk personell inkl. ledelse		19,63
Merkantil		0,5
Renholder		1,19

Enheten har tilsynelatende mye ressurser iht. elevtallet. Dette pga. 8 elever med 1:1 oppfølging. En elev utenom budsjettet er ekstern finansiert.

Som følge av stram budsjettamme må Nordkjosbotn skole ha særlig oppmerksomhet på:

- Organisering av det daglige undervisningstilbudet, oppfølging av sykemeldte og enhetens HMS arbeid.
- Gi et trygt og godt læringsmiljø

For 2026 har Nordkjosbotn skole følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Deltar i Oppfølgingsordninga med veiledning og støtte fra Universitetet i Innlandet avd. SePU med fokus på å styrke læringsmiljøet og elevresultat.
- Tilpasset opplæringsmøter, kartlegging av elevene og kontinuerlige tiltak gjennom hele skoleåret for å heve elevenes læringsresultater, motivasjon og trivsel.
- Særskilt fokus på opplæringsloven §12-2, samt *Elevenes skolemiljøplan*.
- Samarbeid med elevene, elevråd, samarbeidsutvalget, FAU og foresatte jobber vi målrettet for at elevene skal oppleve å ha det trygt og godt på skolen.

- Sikre god tilpasset opplæring, som igjen har som mål å føre til mindre kjøp av andre undervisningstilbud
- Fokus på nærværarbeid gjennom systematisk HMS-arbeid. Oppfølging av ansatte som står i fare for å bli sykemeldt, samt ansatte som er sykemeldt. Dette arbeidet skal være med å minke behovet for vikarbruk og/eller overtid.

For 2026 har Storsteinnes skole følgende mål for drift og skoleutvikling:

- Styrke læringsmiljøet til elevene gjennom deltakelse i oppfølgingsordningen. Første året skal brukes til å analysere ståsted – de to kommende årene, skal vi jobbe med tiltak.
- Sikre god tilpasset opplæring, som blant annet har som mål å føre til mindre behov for kjøp av andre undervisningstilbud. Skolenettverket jobber med å få på plass gode rutiner for ITO-møter. Det jobbes med kartlegging av elevene og kontinuerlige tiltak gjennom hele skoleåret for å heve elevenes læringsresultater.

8.13 STORSTEINNES SKOLE/ SFO

Budsjettrammen skal dekke Storsteinnes skole sin virksomhet knyttet til grunnskole 1.-10.trinn, leksehjelp og SFO.

	Årsverk
Pedagogisk personell inkl ledelse	29,13
Merkantil	1,0
Renhold	3,0
Andre ansatte, inkl SFO med ekstra ressursvedtak	6,96
Årsverk finansiert med eksterne midler	2,6
	<i>Antall</i>
Elever	244
Leksehjelp	6
Barn i SFO	62
SFO 1 trinn	23

Med den stramme budsjettrammen må Storsteinnes skole ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Restriktive på: vikar- og overtidsbruk, innkjøp, ekskursjoner med innleid transport, kurs og konferanser

8.14 MALANGEN SKOLE

Budsjettrammen skal dekke Malangen skolens virksomhet innen SFO og grunnskoleopplæring 1.-10. trinn, leksehjelp og renhold.

	Ant.barn	Årsverk
Elever	76	
SFO totalt	9	
Leksehjelp	6	
Assistent		2,33
Pedagogisk personell inkl. ledelse		11,52
Sekretær		0,5
Renholder		1,5

Planlagte tiltak 2026:

Skolen viderefører arbeidet for et trygt og inkluderende læringsmiljø, med leksehjelp i tråd med regelverket. Fokus opprettholdes på kontrollert vikarbruk, nøktern økonomistyring og styrket HMS-arbeid gjennom oppfølging av fravær og nærvær.

- Prioriterte områder 2026
Skolen ønsker å gjennomføre plan for tilpasset opplæring (TPO) med vekt på forskningsbaserte tiltak og systematisk oppfølging av elevene for å sikre best mulig læringsutbytte.

Utviklingsarbeid og mål 2026:

- Balsfjordskolen deltar i et utviklingssamarbeid med Oppfølgingstjenesten og SePu for å styrke læringsmiljøet og elevenes resultater. Skolen viderefører sine treårige utviklingsplaner, satser på læring i friluft og utvikler skolehagen videre – med første høsting høsten 2025.

8.15 FELLESUTGIFTER FOR GRUNNSKOLE OG SFO

For 2026 bevilger kommunestyret ett beløp til fellesutgifter for grunnskolen og SFO netto budsjettramme, jf. budsjettets talldel.

Rammeområdet er ikke en tjenesteenhet. Fellesområdet dekker kostnader til skoleskyss for kommunens grunnskoleelever, kjøp av skoleplass for kommunens gjesteelever, individuelt tilrettelagt opplæring og særskilt norsk fra privatskoler/andre kommuner og fylkeskommunen. I tillegg utgiftsføres digitale lisenser i Balsfjordskolen på budsjettramma.

Refusjoner for ordinære skoleplasser som dekkes av andre kommuner inntektsføres ramma. Elever fra andre kommuner som mottar individuelt tilrettelagt opplæring, inntektsføres refusjonene ramma til den enkelte skole, ettersom utgiftene belastes der.

Med den stramme budsjettrammen må det være særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Det er store utgifter knyttet til skoleskyss. Kostnader til skoleskyss er noe usikre, da elever som innvilges skolebytte utover nærskolen, medfører økte skysskostnader. Slike vedtak gjøres fortløpende gjennom et skoleår.
- Kommunen har store kostnader knyttet til lovpålagt tilskudd til Individuelt tilrettelagt opplæring for våre gjesteelever i andre kommuner.

8.16 NORDKJOSBOTN BARNEHAGE

Nordkjosbotn barnehage består av to avdelinger med barn i alderen 0-3 år og to avdelinger med barn 3-6 år.

Antall plasser etter areal	89
Antall barn 01.01.26	48
Antall plasser totalt 01.01.26	65,20
- under 3 år	36
- over 3 år	29,2
Antall ledige plasser 0-3 år*	0
Antall ledige plasser 3-6 år*	1,6
Årsverk	14,5
Lærlig	2
Antall ansatte inkl lærliger	20

* Ledige plasser er med bakgrunn i nåværende bemanning.

Da budsjettrammen er stram så må barnehagen ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Gode rutiner og tett samarbeid mellom avdelingene for å redusere vikarbruk.
- Arbeide med sykefravær for å få økt nærvær og tilstedeværelse.
- Med sterk reduksjon i felles planleggingstid må vi se på nye muligheter for kompetanseheving.

For 2026 har Nordkjosbotn barnehage følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Barnehagen skal gi barna et pedagogisk tilbud av god kvalitet, der hvert enkelt barn føler seg verdifullt, sett og hørt i et inkluderende miljø.
- Vi skal ivareta foresatte gjennom god kommunikasjon og informasjon om barnehagens drift.
- Gjennom prosjektarbeid med bøker skal vi bidra til økt leseglede hos barn og foresatte.
- Vi skal ha fokus på å bygge en kultur som oppmuntrer til å strekke ut en hjelpende hånd i et team der alle føler seg sett og støttet av kolleger.

8.17 MALANGEN BARNEHAGE

Barnehagen består av to lokasjoner; Skrållan, som ligger på Mortenhals og har en avdeling 0-6 år og Mestervik som har 2 avdelinger 0-3 år og 3-6 år. Det er 1,8 mil mellom barnehagene.

Pr 1 januar 2026	Mester- vik	Skrållan
Antall plasser etter areal	48	18
Antall barn	31	13
Antall plasser i bruk	45,8	17,5
-under 3 år	30	10
-over 3 år	15,8	7,5
Ledige plasser*	0	0,5
Årsverket	11,03	3,27
Antall ansatte	17	4

** Ledige plasser er på bakgrunn av nåværende bemanning*

Med den stramme budsjettetrammen må Malangen barnehage ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Opprettholde et godt pedagogisk tilbud med kvalitet i barnehagene.
- Ivareta stor gruppe barn i alder 0-3 år i en avdeling som ikke er utformet for denne aldersgruppen.
- Opprettholde et godt psykososialt barnehagehagemiljø
- Opprettholde et godt psykososialt arbeidsmiljø og nærvær til arbeidsplassen samt opprettholde et lavt kortidsfravær.
- Ivareta personalet som har en belastende arbeidsdag i en barnehage som ikke er tilrettelagt for det antall personale vi har.
- Større samarbeid med skolen i overgang barnehage-skole
- Kompetanseheving personalet via Udir- kompetansepakke lek og eksterne kompetansemidler fra Udir.

8.18 MOAN BARNEHAGE

Moan barnehage består av 4 avdelinger, med barn i alderen 0-6 år.

Antall plasser etter areal	90
Antall barn 01.01.26	64
-under 3 år	24
-over 3 år	40
Ledig plasser *	2
Årsverk	19,03
Antall ansatte	22

**Ledige plasser er på bakgrunn av nåværende bemanning.*

Med den stramme budsjettetrammen må Moan barnehage ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Nærvær og sykefraværsoppfølging, redusere vikarbruk samtidig som forsvarlig drift opprettholdes.

- Positivt arbeidsmiljø og psykososialt miljø for å ivareta arbeidsgleden.
- Legge til rette for inkluderende miljø og gi tilpasset tilbud for hvert enkelt barn

For 2026 har Moan barnehage følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Opprettholde et kvalitativt godt pedagogisk tilbud til alle barn i Moan barnehage.
- Fokus på et inkluderende barnehagemiljø og tilstedeværende voksne.
- Fokus på et godt psykososialt arbeidsmiljø og nærvær på arbeidsplassen.
- Kompetanseheving av personalet gjennom prosjektarbeid og eksterne midler fra UDIR
- Rekruttering av personal og vikarer.

8.19 FELLESUTGIFTER FOR BARNEHAGE

For 2026 bevilger kommunestyret ett beløp til fellesutgifter for barnehagens netto budsjetttramme, jf. budsjettets talldel.

Rammeområdet er ikke en tjenesteenhet. Følgende kostnader dekkes på fellesområdet for barnehage:

- Barnehageutgifter for fosterbarn bosatt i annen kommune.
- Tilskudd til private barnehager i henhold til forskrift om likeverdig behandling av private og kommunale barnehager.
- Kostander til kjøp av kommunal barnehageplass i nabokommune for barn som bor i grenseområdet Målselv/Balsfjord og Balsfjord/Tromsø (Vikran).
- Kostnader for barn med bostedsadresse Balsfjord kommune, men som går i privat barnehage i

annen kommune. Dette er en uforutsigbar kostnad da det ikke er meldeplikt mellom kommunene på dette området.

Tilskudd til privat barnehage utbetales to ganger i året på bakgrunn av sammensetningen av små og store barn på vedtatte telledatoer. Kan få konsekvenser for det budsjetterte tilskuddet til private barnehage.

8.20 BOLIGTJENESTEN FUNKSJONSHEMMEDE

Budsjetttrammen dekker Boligtjenesten Funksjonshemme de sin virksomhet innen:

- Heldøgns helsehjelp og praktisk bistand i hjemmet
- Ledsagertjeneste til aktiviteter
- Kommunal avlastning for familier med barn med funksjonsnedsettelse

Lovgrunnlag:

Driften er hjemlet i Helse- og omsorgstjenesteloven med tilhørende forskrifter og rundskriv. Kommunal barneavlastning gis etter § 3-2 punkt 6d i samme lov.

Enheden består av tre geografiske avdelinger:

1. Midttun Boligstiftelse / Midtgårdsveien
2. Kirkeveien bofellesskap
3. Roffa-boligene, inkludert barneavlastning

Avdeling	Årsverk	Ansatte	Natte vakt
Avlastning	0,77	3	
Roffaveien	7,99	11	1
Roffa 1	4,98	8	1
Roffa 2	2,95	4	0

Roffa 3	5,02	7	1
Kirkeveien	9,75	10	1
Midttun	13,78	29	2
Sum	53,29	72	6

Boligtjenesten er en stor enhet med mange ansatte. Flere av brukerne har omfattende omsorgsbehov, og tjenestene ytes med både 1:1 og 2:1 bemanning i ulike vakttyper. Brukergruppen i boligtjenesten er i ferd med å eldes, og det er viktig å ivareta deres behov i egne hjem.

Kommunestyret bevilger et netto budsjettbeløp for 2026, jf. budsjettets talldel.

Fokusområder 2026–2029:

- Ivareta lovpålagte tjenester og ansvar
- Sikre godt arbeidsmiljø og faglig utvikling for ansatte
- Gi et forsvarlig og helårig avlastningstilbud til familier
- Jobbe smartere med tilgjengelige ressurser
- Vurdere strukturelle endringer ved mangel på kvalifisert personell
- Satse på kompetanseutvikling og utdanning
- Implementere velferdsteknologi der det er hensiktsmessig
- Sikre at flest mulig brukere kan bo hjemme lengst mulig

Tiltak for stabil drift:

- Rekruttering av ansatte med helsefaglig utdanning er utfordrende og forventes å bli vanskeligere.
- Det er omgjort til 2 stillinger med ansvar for fagutvikling og opplæring som skal bidra til bedre organisering og sikre forsvarlighet og faglig standard i tjenester til brukere. Dette i sammenheng med gjennomgang oppgavefordeling, ny turnus og ivaretas innen rammen av stillinger.

- Langvakter og gode arbeidstidsordninger er nødvendig for forsvarlig drift.
- 50 % stilling omgjøres til merkantil stilling og finansieres innen rammer. Dette for å bruke helsekompetanse til faglig personrettet arbeid. Merkantil stilling ivareta administrative oppgaver som frigjør tid til ledelse og utvikling.. Dette gjøres ved definering av oppgaver og turnusplanlegging, og erfaringer fra TØRN og oppgavefordeling.

Driftsforbedringer:

- Årsturnus ble innført i 2024 for bedre forutsigbarhet, økt stillingsprosent for deltidsansatte og mer lønnsom drift. Langtidsplanlegging gir allerede nå oversikt over vikarbehov sommeren 2026.
- Pendlerhybler vil kunne bidra til å tiltrekke arbeidskraft fra andre kommuner.

8.21 INSTITUSJONSBASERT OMSORG

Budsjettrammen skal dekke Balsfjord bo- og servicesenter og Malangstun virksomhet knyttet til institusjonsdrift som langtidsopphold, korttidsopphold, avlastning og øyeblikkelig hjelp tilbud. I tillegg har enheten to institusjons kjøkken, sekretær ressurs og renholdstjeneste som også ivaretar renhold på helsesenter/legetjenesten. Kreftsykepleier og fagsykepleier er også underlagt enheten, disse stillingene bistår andre tjenestesteder i kommunen. Med den stramme budsjettrammen må institusjonene ha særlig oppmerksomhet på rekruttering av personell til ledige stillinger for å unngå bruk av vikarbyrå og redusere bruk av overtid.

Det har vært gjennomført omstilling der det er redusert ni langtidsplasser ved

Malangstun, økt med fire langtidsplasser til personer med demenssykdom. Enheten består nå av 87,33 årsverk.

Fra høsten 2025 er alle korttidsplasser samlet på BBS, samt et rom for avlastning ved Malangstun. Dette gir god oversikt, mottak og koordinering av tilbud, utskrivning fra UNN, samt bruk av ressurser og kompetanse.

Vårt mål for drift og tjenesteproduksjon for 2026 er:

- Gi tjenestemottakerne tjenestetilbud hvor trygghet, omsorg og forsvarlig pleie er grunnleggende elementer
- Fortsette å følge utviklingen med velferdsteknologiske løsninger
- Fokuserer på faglig utvikling og trivsel hos ansatte
- Legge til rette for at ansatte skal øke sin kompetanse i form av videreutdanning, spesielt innenfor demensomsorg
- Ta imot lærlinger, praksiselever, og studenter
- Fortsette arbeidet med å rekruttere og beholde personell
- Utskrivningsklare pasienter skal få et tilbud for å unngå overliggere
- Opprette faglige ressursteam innenfor områdene rehabilitering, demens og palliasjon

Balsfjord kommune har en aldrende befolkning, og behovet for pleie og omsorg er økende. Enheten skal ha faglig forsvarlig drift, og vi skal ha fokus på kvalitet i tjenesten som gis, som er til det beste for pasientene, deres pårørende og de ansatte. Avlastningstilbud i institusjon er nødvendig for de som har særlig tyngende omsorgsoppgaver i hjemmet. Sykdomsbildet til flere av våre pasienter er komplekse og krever sykepleiefaglig kompetanse og medisinsk teknisk utstyr.

8.22 HJEMMEBASERT OMSORG

Budsjettrammen skal dekke hjemmetjenestene i Balsfjord kommune. Enheten består av avdeling Nordkjosbotn/Laksvatn, Storsteinnes og Malangen. Hjemmetjenesten yter helsehjelp, praktisk bistand, digitale tilsyn, utkjøring av hjelpemidler og gir tilbud om dagsenter til kommunes innbyggere. Hjemmetjenesten driftes fra fire ulike kontorer, og gir tilbud i private hjem, omsorgsboliger- og omsorgshybler/ trygghetshybler og på dagsenterene. Hjemmetjenestene anvender per i dag 16 tjenestebiler, 2 handicapvennlige busser og 1 hjelpemiddelbil.

Nordkjosbotn/Laksvatn er en sammenslått avdeling med 17,26 årsverk. Avdelingen har i 2025 vært igjennom en stor omstilling ved å etablere et tettere samarbeid mellom de ulike kontorstedene på Nordkjosbotn og Laksvatn. De ansatte har felles turnus, som gir oversikt med effektiv drift og bedre ressursutnyttelse. Ledelsen vil også få bedre forutsetning for nærværarbeid og oppfølging av ansatte.

Storsteinnes er den største avdelingen i enheten, med totalt 20,30 årsverk. Det er behov for å redusere driften i helgene, for å redusere overtidsbruk i avdelingen. Avdelingen har kommet tatt i bruk velferdsteknologi, og er klar for å utvide med bruk av nye typer teknologi

Malangen har 12,87 årsverk, og avdelingen var i omstilling i 2025. Avdelingen har fått 4,12 årsverk fra institusjon, avd rehab, der korttidsplassene er omplassert til BBS. Avdelingen er utvidet med flere ansatte for å gi bistand i omsorgs- og trygghetshyblene ved Malangstun. Avdelingen vil arbeide med tiltak som bidrar til god utnyttelse av ressurser, som å ta i bruk flere multidoser og

medisindispensere, samt digitale tilsyn der behovet tilsier det.

Felles enhetsleder utgjør 1 årsverk

I sum er det 51,42 årsverk i enhet for hjemmetjenester.

Målsetning for tjenesten

Balsfjord kommune står overfor en demografisk utvikling med en økende eldre befolkning, og behov for helse- og omsorgstjenester. Hjemmetjenesten må sikre faglig forsvarlig drift og tilby tjenester av høy kvalitet, med bistand og helsehjelp til pasientene, deres pårørende og våre ansatte.

Til tross for stramme økonomiske rammer, vil enheten arbeide målrettet for å opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet gjennom følgende strategier:

Kompetanseheving og fagutvikling

Kompetanseutvikling for ansatte vil styrke kvaliteten i tjenestene og sikrer faglig forsvarlig praksis. Dette bidrar også til bedre arbeidsmiljø og lavere sykefravær, samt rekruttere/beholde helsepersonell. Det er behov for å utarbeide nye opplæringsrutiner for nyansatte, elever og studenter.

Det er i 2025 omgjort stillinger som fagsykepleier i hver av de tre avdelingene, hvor ca. to dager i uken er forbeholdt fagutvikling, veiledning og prosjektarbeid.

Tverrfaglig samarbeid og effektiv ressursbruk

Vil styrke samarbeidet mellom ulike faggrupper/personer og enheter for å sikre helhetlige og koordinerte tjenester. Dette gir bedre pasientforløp og mer effektiv bruk av tilgjengelige ressurser. Tilbudet for demente og pårørende må styrkes for de kommende årene.

Bruk av velferdsteknologi og digitale løsninger

Ved å bruke velferdsteknologi kan vi støtte tjenestemottakere i å mestre hverdagen, samtidig som det frigjør tid til pleieoppgaver. Digitale løsninger bidrar til bedre ressursutnyttelse og mer effektiv planlegging av arbeidslister og turnuser.

Brukermedvirkning og dialog med pårørende

Det må legges til rette for god kommunikasjon og medvirkning med tjenestemottakere og pårørende. Tjenestene skal oppleves trygge, forutsigbare og tilpasset individuelle behov. Det må prioriteres at ressursene brukes der behovet er størst, med prioritering av helsefaglige oppgaver til pasientens helse og livskvalitet.

Kontinuerlig kvalitetsforbedring

Gjennom systematisk evaluering og forbedringsarbeid skal tjenestene ha god kvalitet i samsvar med gjeldende lovverk og rutiner. Det skal etableres HMS-grupper i avdelingene som sammen med ledelse kan jobbe for en trygg arbeidsplass og et helsefremmende arbeidsmiljø.

8.23 FELLESUTGIFTER HELSE OG OMSORG

Rammen skal dekke kjøp av omsorgstjenester fra Målselv kommune og fra private tjenesteleverandører.

Drift av frivilligsentral, med 100 % stilling som dels er finansiert via statlig tilsagn frivilligsentraler.

Koordinering og drift av velferdsteknologi, tjenesteutvikling og planarbeid i helse og omsorg.

Innen budsjettetrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres;

Ressurser for oversikt, informasjon og utviklingsarbeid for velferdsteknologi og fagstøtte for implementering og omstilling, samt overordna planarbeid som er nødvendig for omstillingsarbeidet som pågår i helse og omsorg.

God drift og samhandling med frivillige ressurser i lag og foreninger, eldre og unge, via koordinering og samspill med frivilligsentralen og bruk av arealer i Fuglelia flerbrukshus. Forebyggende og helsefremmende arbeid er viktige innsatsområder i ny Helse og omsorgsplan for 2025- 2037.

8.24 NAV – SOSIAL IKS

Budsjettrammen skal dekke Nav Balsfjord-Storfjord sin virksomhet etter lov om sosiale tjenester. Loven omfatter forebyggende virksomhet, opplysning, råd og veiledning, økonomisk stønad, midlertidig botilbud, individuell plan og kvalifiseringsprogram (KVP).

De sosiale tjenestene i Nav skal bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid og aktiv deltakelse i samfunnet. Det legges særskilt vekt på å kartlegge og ivareta barn og unges behov.

Tjenesten har 4,8 årsverk. I tillegg har vi integreringsveileder i halv stilling dekket opp av integreringstilskuddet.

I budsjettrammen er det forutsatt at følgende tiltak gjennomføres i budsjettåret:

Opprettholde internkontrollen for å sikre at brukere er korrekt innregistrert, da dette er førende for hvilken kommune som tar kostnadene.

Tidlig avklaring om mottakere av økonomisk sosialhjelp kan ha rett til statlige ytelser.

Videreføre kvalitetssikring av alle vedtak.

For 2026 har Nav Balsfjord-Storfjord følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Levere god og riktig tjenesteyting til innbyggerne i Balsfjord kommune. Herunder øke innsatsen på området økonomisk råd og veiledning som et forebyggende tiltak.

Fortsatt styrke barneperspektivet ved å ha det som fast tema på fag- og kontormøter.

Samordne vedtak og tiltak for de fordrevne fra Ukraina slik at de øker sine muligheter for ordinært arbeid.

Sosialhjelpsutgiftene har økt betydelig de siste årene, i hovedsak som følge av stort antall flyktninger. Dette fanges i økonomiplanen som eget driftstiltak, jf. kap.7.1

8.25 HELSE- OG FAMILIEENHET

Budsjettrammen skal dekke Helse- og familieenhetens virksomhet innenfor flere tjenester: Legetjenesten og miljørettet helsevern, interkommunal legevakt (Storfjord kommune), Ergo- og Fysioterapitjenesten (inkl. frisklivsentral), Helsestasjon og skolehelsetjenesten, Koordinerende enhet, Psykisk helse og rusfaglig arbeid, Aktivitetssenter og aktivitetstilbud til ungdom.

Tjenestene skal utøve helsefaglig arbeid til befolkningen innenfor et bredt spekter. Tjenestene er hjemlet i Lov om Helse og omsorgstjenester i kommunen, og ansvarsområdet er hele kommunen.

Oversikt stillinger, totalt 53,50 stillinger:

Fagtjeneste	Års- verk	Merknad
-------------	--------------	---------

Felles helse	3,00	Enhetsleder, IKT, kommunepsykolog
Koord.enhet	7,35	Saksbehandlere, sekretær, BPA
Akt.senter, inkl ungdom	4,49	Inkl renholder
Rus og psykisk helse	16,26	Inkl bolig Petersborgveien
Legetjenesten / legevakt	11,20	Inkl kommunale legeressurser og kommuneoverlege
Helsestasjon og skolehelse	6,20	Inkl nyopprettet familieveileder
Ergo- og fysio-terapi	5,00	

Koordinerende enhet ivaretar saksbehandling og tiltak som privat avlastning, støttekontakt/fritidsassistent, brukerstyrt personlig assistent (BPA), miljøarbeid og helsehjelp i hjemmet, omsorgsstønad, transporttjenestekort, ledsagerbevis, parkeringskort for personer med funksjonsnedsettelse.

Koordinerende enhet er også adresse for rehabilitering, habilitering, samt koordinerer team, gir opplæring og veileder i lovpålagte individuelle planer.

Aktivitetssenter har fokus på tilrettelagte arbeids-, aktivitets-, og sosiale tiltak via Sandbukta aktivitetssenter, ungdomstilbud, samt fritidstiltak for personer med tilrettelagte behov pga. helse- eller funksjonsnedsettelse.

Rus og psykisk helse ivaretar helsehjelp, oppfølging og samtaler. Fagtenesten ivaretar og koordinerer psykososial oppfølging ved akutte hendelser og kriser, dette i samarbeid med andre fagtenester i helse-omsorg. Ambulante tjenester/miljøarbeid til brukere med store hjelpe- og omsorgsbehov, inklusive heldøgntjenester i Petersborgveien bofelleskap. Det pågår arbeid for endret struktur og drift for tenester i psykisk helse og rusfaglig arbeid

Legetjenesten utøver medisinsk utredning og behandling ved legekantoret, bidrar til å fremme folkehelse og trivsel, behandle sykdom og skade. Det er interkommunal legevakt med Storfjord kommune, og betjening av legevaktstelefon 116117 er i samarbeid med Tromsø kommune. Kommuneoverlegens hovedoppgaver er medisinsk faglig rådgiving, miljørettet helsevern og smittevern. E-konsultasjon brukes som et godt supplement for legekontakt og inngår som tilbud i en godt fungerende legetjeneste.

Helsestasjon og skolehelsetjenesten utøver forebyggende helsearbeid og helsehjelp/oppfølging av gravide, sped- og småbarn, ungdom og familiearbeid, vaksinasjoner, samt flyktninghelsetjeneste. Flere familier følges også opp av familieveileder. Skolehelsetjenesten følger opp elever/familier, vaksinerer og underviser i klasser.

Kommunepsykologens fokus er forebyggende arbeid og behandlende oppfølging av barn og unge, samt familier.

Ergo- og fysioterapitjeneste driver behandling, rehabilitering og habilitering, hjelpemiddelformidling, kartlegging bolig og bilsaker, samt drift av frisklivsentral.

Med den stramme budsjetttrammen må Helse og familieenhet ha særlig oppmerksomhet på følgende områder: Det er lite handlingsrom for nye brukere med store hjelpebehov, som behov for heldøgntilbud og boliger. Det omfatter også enkeltbrukere med behov for tenester fra flere lovverk, som helse (somatisk og psykisk), barnevern, opplæring osv. Det er flere eldre hjemmeboende som har behov for tilrettelegging fra ergoterapeut i eget hjem. Det er brukere som har særlige utfordringer som utløser større tiltak. Rusfaglig jobbes det kontinuerlig med utvikling av tenestetilbud som ivaretar nye oppgaver og nasjonale anbefalinger.

Det er begrenset kjøp av tiltak innen grønn omsorg for arbeid og aktivitet. Det er utfordrende å rekruttere helsepersonell som f.eks. sykepleiere og spesialsykepleiere innen psykisk helse, rus mv.

For 2026 har Helse- og familieenheten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Ivareta og videreføre somatisk og psykisk helsehjelp med kvalitative gode tiltak og forsvarlige tjenester til hele befolkningen uansett alder. Bidra med forebyggende helsearbeid og trivsel for best mulig helse og bolyst i kommunen. Arbeide videre med funksjonelle tverrfaglige team for koordinering og samarbeid. Samhandling og samarbeid med spesialisthelsetjenestene, NAV, politi, PPT, skoler og barnehager er viktig for helhetlige tiltak og gode tjenesteforløp. Rekruttere helsepersonell til utfordrende og spennende fagmiljø i fremtiden. Fortsatt ha fokus på trivselstiltak og ivaretagelse av ansatte i en krevende og hektisk hverdag.

8.26 BARNEVERNSTJENESTEN

Budsjettrammen skal dekke Barneverntjenesten's virksomhet innen;

Tjenesten skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barnevernet skal bidra til at barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.

Barneverntjenestens ansvar og arbeid omfatter råd og veiledning til foreldre og barn som er i en vanskelig situasjon, samt gi hjelpe- og støttetiltak i hjemmet. Ivareta barn som har behov for et omsorgstilbud utenfor hjemmet, og samarbeide med andre offentlige instanser for å ivareta

barn og unges interesser.

Barneverntjenesten har også et lovmessig ansvar å drive forebyggende arbeid og sørge for å iverksette tiltak tidlig slik at varige problemer unngås.

Tjenesten har seks faste årsverk, og har på grunn av stort arbeidstrykk ansatt en ekstra ressurs for 2026.

Barneverntjenesten har akuttberedskap tilgjengelig for å oppfylle forsvarlighetskravet i barnevernlovens § 1-4, tjenesten kjøpes av Tromsø kommune.

Med den stramme budsjettrammen må Barneverntjenesten ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

Barneverntjenesten har et antall alvorlige meldte bekymrings saker, hvor det er sammensatt problematikk som medfører krevende oppfølging, og hvor forebyggende arbeid er særdeles viktig. Tjenesten har fortsatt fokus på forebyggende arbeid i samarbeid med andre tjenester innen helse og oppvekst og tidlig innsats med tiltak. Barneverntjenesten har også fokus på kompetansebygging og nye oppgaver, via samarbeid i nettverk med nabokommuner.

For 2026 har Barneverntjenesten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

Fortsette å styrke forebyggende arbeid sammen med interne samarbeidspartnere ved bl.a. å delta i tverrfaglig samarbeid med tjenester som arbeider med barn og unge og familie. Fortsatt yte gode tjenester. Tjenesten har fokus på rutiner som forbedrer faglig arbeid og oppfølging i henhold til lovkrav. Fokus på trivselstiltak og ivaretagelse av ansatte i en krevende arbeidshverdag.

8.27 FLYKTNINGER

Budsjettrammen skal dekke tjenestens virksomhet med å sikre deltakerne mellom 18 og 55 år de lovpålagte elementene i introduksjonsprogrammet, samt gjennomføre bosetting og integrering. Tjenestetilbudet er bistand ved bosetting, herunder å legge til rette for å etablere gode tverrfaglige samarbeidsformer med blant annet skole, barnehage, NAV og ulike helsetjenester. Målet med tjenesteproduksjonen er å kvalifisere flest mulig deltakere til økonomisk selvstendighet og integrering.

Det er budsjettert med kr 24,1 mill. i integreringstilskudd for 2026. Det er her lagt til grunn avtalte bosettinger til og med uke 38 i 2025, og deretter gjort et skjønnsmessig, men usikkert, fratrekk på tilsv. kr 1,5 mill. relatert til at det kan forventes noe fraflytning.

Det er budsjettert med 3,8 årsverk fordelt på avdelingsleder (1), flyktningskonsulent (2), miljøarbeider (0,5), enhetslederstilling (0,2) og renholder (0,08). I tillegg er det budsjettert med midlertidige stillinger på 2,5 årsverk relatert til den økte bosettingen fra Ukraina. På andre enheter finansierer integreringstilskuddet blant annet 20% helsesøsterstilling og 50% integreringsveileder i NAV, samt en andel av sosialbudsjettet.

Kommunen vil få anmodning om å bosette nye flyktninger i 2026, og prognosene tilsier noe færre ankomster til Norge enn forventet for 2025. Sak til kommunestyret vil fremlegges snarest mulig etter at anmodningen er kommet.

Flyktingetjenesten har mål for 2026 å bosette i tråd med kommunestyrets vedtak, samt se etter nye muligheter for kvalifisering og arbeid for de som bosettes.

8.28 KULTUR OG INTEGRERING

Budsjettrammen skal dekke enhetens virksomhet innen bibliotektilbud,

kulturskole og voksenopplæring. I dette inngår utlån og forvaltning av bøker og medier, undervisning av barn og voksne innen kultur, forberedende opplæring for voksne (tidligere grunnskoleopplæring), individuelt tilpasset opplæring (tidligere spesialundervisning) og introduksjonskurs/norskopplæring for voksne innvandrere i kommunen.

Rammeområdet har 16,55 årsverk fordelt på bibliotek (1,3), kulturskole (3,82) og voksenopplæring (11,43). Bibliotek og kulturskole har forutsigbar økonomi både på inntekts- og kostnadssiden. Det er likevel stort fokus på å yte så bra tjenestetilbud og kvalitet som mulig innenfor stramme budsjettrammer.

Voksenopplæringa har siden 2022 hatt økt drift i forbindelse med flyktingestrømmen fra Ukraina. Tjenesten har i 2025 opplevd nedgang i antall elever som følge av redusert bosetting, noe som i hovedsak innvirker på inntektssiden. Inntektsanslaget for 2026 er derfor usikkert, og det er tatt utgangspunkt i dagens elevtall i tillegg til prognose på tilskudd basert på 35 nye bosettinger. Til tross for at inntektene er lavere enn budsjett for 2025 er etablert aktivitetsnivå på utgiftssiden videreført. Dette har sammenheng med at tilskudd innværende år skal dekke kostnader frem i tid, og at disse inntektene ikke periodiseres.

Dersom antall bosettinger i 2026 avviker mye fra prognosen vil ikke inntektssiden holde, og driftsnivået må nedjusteres fra høsten 2026.

For 2026 har enheten følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Overordnet: å drive i samsvar med gjeldende lover
- Videreføre eksisterende tjenestetilbud og aktivitetsnivå innenfor felles rammer

- Arbeide med å utvikle potensialet, strukturen og samarbeidet mellom avdelingene i enheten
- Arbeide målrettet med kompetanseheving av hele personalet

8.29 BYGGFORVALTNING

Budsjettrammen skal dekke enhetens virksomhet innen drift, vedlikehold og utvikling av kommunens bygg. I tillegg ligger drift av Moan folkebad på enheten, med badevakt og renhold.

Enheden har 10,33 årsverk fordelt på vaktmestere/driftsteknikere, boligforvalter, prosjektleder, enhetsleder, badevakt og renhold av Moan bad.

To store branner i 2024 har påført enheten en god del ekstra arbeid og kostnad som har ført til at enkelte prosjekter som var planlagt oppstart i 2024, er skjøvet ut til 2025 og 2026.

Med den stramme budsjettrammen må Byggforvaltningen ha særlig oppmerksomhet på følgende områder:

- Energisparetiltak, forebyggende vedlikehold og gode innkjøpsrutiner for å ha minst mulig uforutsette kostnader.
- Utnytte de inntektsmulighetene som finnes ved f.eks. leie ut ledige utleieobjekter.

- Inngåelse og oppfølging av kontraktarbeider og rammeavtaler.
- Enheden har utfordringer med stort etterslep på vedlikehold av kommunale bygg, og dette medfører blant annet inntektstap på utleie og kostbart akutt vedlikehold.
- Det arbeides med å avhende overflødig bygningsmasse som kommunen ikke lengre kan nyttiggjøre seg av. Det har vist seg å være mer krevende enn antatt, blant annet på grunn av byggenes tilstand, eiendomsgrenser og bruksendringer.
- Det forutsettes at Sand skole blir solgt innen 01.07.26
- Det foreligger en bygg- og eiendomsstrategi som skal rulleres i 2026, og nye tiltak beskrives og tas med videre der.
- Kommunens avhendingsreglementet for eiendom skal også revideres i 2026

For 2026 har Byggforvaltningen følgende mål for sin drift og tjenesteproduksjon:

- Opprettholde forsvarlig drift, både i forhold til de forskjellige enhetenes behov, og til lovpålagte oppgaver.
- Det er særlig flyktning situasjonen og gjenoppbygging av tapte bygg som for tiden stiller ekstra krav til enheten. Behov for kortsiktige boliger har vært, og vil fortsatt være, en utfordring i kommende år.

9 OVERSIKT OVER INNSPARINGSKRAV

Innsparingskrav det enkelte år er fordelt ut fra nettorammer pr år, slik de var før nedtrekket. Dette utgangspunktet fremkommer av kolonne A - D. Rammeområder budsjettert med netto inntekt (ramme 15 og 66) er holdt utenfor. Innsparingskrav pr ramme det enkelte år fremgår av kolonne E - H. Nettorammer etter fratrukk av innsparingskravet fremgår av kolonne I – L. Disse nettorammene samsvarer med oversikten i kapittel 1.3.

Det er ved utregning av det generelle nedtrekket korrigerert for innsparingstiltak som fremgår av kap.7.1. Hensikten er at de områder som allerede har gjort innsparinger skjermes proporsjonalt. Steder hvor det er gjort slik «skjerming» er merket med blå skrift i kolonne E-H.

Rammeområde	Utgangspunkt (før innsparingskrav)				Innsparingskrav etter fratrukk for foreslåtte innsparingstiltak								Nettorammer ETTER innsparingskrav			
	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029	-1,5 % generelt		-4,6 % generelt		-4,6 % generelt		-4,6 % generelt		Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028	Budsjett 2029
					-5 000	prosent	-17 158	prosent	-17 158	prosent	-17 158	prosent				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I=A-E	K=B-F	L=C-G	M=D-H				
1 Politisk Styrings-/folkeve.organer	4 013	4 458	4 014	4 458	-61	-1,5%	-204	-4,6%	-185	-4,6%	-205	-4,6%	3 952	4 254	3 829	4 253
11 Kommunedirektøren m stab	6 687	6 693	6 693	6 693	0	0,0%	-123	-1,8%	-125	-1,9%	-125	-1,9%	6 687	6 570	6 568	6 568
12 Økonomienhet	7 672	7 703	7 603	7 603	-68	-0,9%	-353	-4,6%	-350	-4,6%	-350	-4,6%	7 604	7 350	7 253	7 253
13 Personalenhet	19 534	19 417	18 977	18 977	-183	-0,9%	-748	-3,9%	-731	-3,9%	-731	-3,9%	19 351	18 669	18 246	18 246
14 Plan og landbruk	6 401	5 990	5 990	5 990	-97	-1,5%	-275	-4,6%	-276	-4,6%	-276	-4,6%	6 304	5 715	5 714	5 714
15 Havn	-5 455	-5 494	-5 535	-5 515	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	-5 455	-5 494	-5 535	-5 515
16 Brann og redning	6 410	6 090	6 320	6 090	-97	-1,5%	-279	-4,6%	-291	-4,6%	-281	-4,6%	6 313	5 811	6 029	5 809
17 Landbruk	3 879	3 884	3 884	3 884	-59	-1,5%	-178	-4,6%	-179	-4,6%	-179	-4,6%	3 820	3 706	3 705	3 705
18 Næringsarbeide	60	60	60	60	-1	-1,5%	-3	-4,6%	-3	-4,6%	-3	-4,6%	59	57	57	57
19 Fellesutgifter sentraladm	30 776	29 894	29 479	29 084	-464	-1,5%	-1 372	-4,6%	-1 358	-4,6%	-1 340	-4,6%	30 316	28 522	28 121	27 744
20 Laksvatn Oppvekstsenter	14 916	14 865	14 808	14 865	-225	-1,5%	-682	-4,6%	-682	-4,6%	-685	-4,6%	14 691	14 183	14 126	14 180
21 Nordkjosbotn skole og SFO	22 788	22 698	22 699	22 667	-344	-1,5%	-1 041	-4,6%	-1 046	-4,6%	-1 044	-4,6%	22 444	21 657	21 653	21 623
22 Størsteinnes skole, SFO	33 461	33 791	33 515	33 777	-505	-1,5%	-1 550	-4,6%	-1 544	-4,6%	-1 556	-4,6%	32 956	32 241	31 971	32 221
23 Malangen skole	13 796	13 843	13 825	13 763	-208	-1,5%	-635	-4,6%	-637	-4,6%	-634	-4,6%	13 588	13 208	13 188	13 129
29 Fellesutg. skole, SFO og vokseno	8 114	8 219	8 219	8 219	-94	-1,1%	-377	-4,6%	-379	-4,6%	-379	-4,6%	8 020	7 842	7 840	7 840
32 Nordkjosbotn barnehage	10 142	9 953	9 953	9 953	-153	-1,5%	-457	-4,6%	-459	-4,6%	-458	-4,6%	9 989	9 496	9 494	9 495
36 Malangen barnehage	10 290	10 302	10 302	10 302	-155	-1,5%	-473	-4,6%	-475	-4,6%	-475	-4,6%	10 135	9 829	9 827	9 827
37 Moan barnehage	13 123	13 147	13 147	13 147	-198	-1,5%	-603	-4,6%	-606	-4,6%	-606	-4,6%	12 925	12 544	12 541	12 541
39 Fellesutgifter barnehager	13 848	13 848	13 848	13 848	-209	-1,5%	-635	-4,6%	-638	-4,6%	-638	-4,6%	13 639	13 213	13 210	13 210
52 Boligtjenesten funksjonshemmede	36 030	37 007	37 007	37 007	0	0,0%	-114	-0,3%	-122	-0,3%	-121	-0,3%	36 030	36 893	36 885	36 886
54 Institusjonsbasert omsorg	78 599	78 646	78 646	78 646	0	0,0%	-930	-1,2%	-946	-1,2%	-945	-1,2%	78 599	77 716	77 700	77 701
55 Hjemmebasert omsorg	48 017	48 078	48 078	48 078	0	0,0%	-107	-0,2%	-117	-0,2%	-116	-0,2%	48 017	47 971	47 961	47 962
59 Felles helse og omsorg	10 054	10 215	10 343	10 437	-152	-1,5%	-469	-4,6%	-477	-4,6%	-481	-4,6%	9 902	9 746	9 866	9 956
65 Barnevern	19 881	19 123	19 123	19 123	-300	-1,5%	-877	-4,6%	-881	-4,6%	-881	-4,6%	19 581	18 246	18 242	18 242
66 Flyktninger	-15 874	-10 000	-10 000	-10 000	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	-15 874	-10 000	-10 000	-10 000
67 NAV Sosial iks	15 574	12 321	11 321	11 321	-235	-1,5%	-565	-4,6%	-522	-4,6%	-522	-4,6%	15 339	11 756	10 799	10 799
68 Helse og familieenhet	65 422	62 356	62 356	62 356	-987	-1,5%	-2 860	-4,6%	-2 873	-4,6%	-2 873	-4,6%	64 435	59 496	59 483	59 483
73 Kultur og integreringsenhet	12 772	13 062	13 062	13 062	-47	-0,4%	-599	-4,6%	-602	-4,6%	-602	-4,6%	12 725	12 463	12 460	12 460
79 Veg	18 308	18 309	18 309	18 309	0	0,0%	-187	-1,0%	-191	-1,0%	-191	-1,0%	18 308	18 122	18 118	18 118
80 Byggforvaltning	10 709	10 067	10 067	10 067	-162	-1,5%	-462	-4,6%	-464	-4,6%	-464	-4,6%	10 547	9 605	9 603	9 603
	519 945	518 544	516 111	515 270	-5 000		-17 158		-17 158		-17 158	-5,3%	514 945	501 386	498 953	498 112

Innsparingskrav 2026 er satt til kr 5,0 mill. Dette er beløp i tillegg til innsparinger innarbeidet og synliggjort i kap. 7.1 på 8,3 mill. for 2026 (se også tabeller nedenfor). Innsparingskrav for rammer som ikke har konkrete innsparingstiltak er 1,5%, dvs. om lag som i budsjett 2025.

For årene 2027-2029 utgangspunkt i innsparingskrav i forrige økonomiplan på kr 24,8 mill. pr år. Deretter er det fratrukket fratrukket innsparinger som er innarbeidet i budsjettforslaget på til sammen kr 7,7 mill. pr år. Resterende innsparingskrav er etter dette kr 17,2 mill. pr år, jf. tabell nedenfor.

	2026	2027	2028	2029
Utgangspkt: vedtatt innsp.krav økopl. 2026-2028	-24 851	-24 851	-24 851	-24 851
Fratrukk foreslåtte innsp.tiltak (jf nedenfor)	8 337	7 693	7 693	7 693
Differanse (fastholdes for årene 2027-2029)	x	-17 158	-17 158	-17 158

Ramme	Tiltak	2026	2027	2028	2029
11	Nedstyring 20% stilling rådgiver oppvekst	-193	-193	-193	-193
12	Midlertidig reduksjon 20% stilling	-121	0	0	0
13	Meglerpakker - økt pris	-150	-150	-150	-150
13	Midlertidig reduksjon 20 % stilling	-148	0	0	0
29	Midlertidig nedtrekk rekrutteringstiltak skole	-105	0	0	0
52	Gjennomførte nedtrekk Boligtjenesten 2025	-1 660	-1 660	-1 660	-1 660
54	Gjennomførte nedtrekk Institusjonsb. omsorg	-1 807	-1 807	-1 807	-1 807
54	Økt inntekt salg av mat	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
55	Egenandel hjelpemidler; utkjøring, installasjon, utlån kon	-229	-229	-229	-229
55	Gjennomførte nedtrekk Hjemmebasert omsorg 2025	-1 970	-1 970	-1 970	-1 970
73	Redusert vikarbruk voksenopplæring	-270	0	0	0
79	Midlertidig redusert stilling fagansvarlig vei	-184	-184	-184	-184
79	Redusert tid på gatelys	-50	-50	-50	-50
79	Redusert vedlikehold bruer	-200	-200	-200	-200
79	Redusert veivedlikehold sommer	-250	-250	-250	-250
Sum		-8 337	-7 693	-7 693	-7 693